

*„Olyan főpapunk van,
aki a mennyei Felség
királyi székének jobbára ült”*

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL

BIBLIA-TANULMÁNYOK ■ 2022/1.

„Olyan főpapunk van,
aki a mennyei Felség
királyi székének jobbára ült”

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL

BIK KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2021

A tanulmányokat összeállította:
Egerváriné Árvai Márta (10.), Kovács Zoltán (12.), Somogyi Lehel (13.),
Vankó Zsuzsanna (1–9.), Vigh Ágnes (11.)

A tanulmány elektronikus formában a www.kerak.hu oldalon,
a „Kiadványok” menüpont alatt tölthető le

A Keresztény Advent Közösség megbízásából kiadja:
BIBLIAISKOLÁK KÖZÖSSÉGE KÖNYVKIADÓ
Székhely: 1121 Budapest, Remete út 16/A
Kiadó és könyvlerakat: 1181 Budapest, Reviczky Gyula u. 46.
Telefon/fax: 06-1/267-3947 ■ 06-20/379-6020
megrendeles@bikkiado.hu ■ www.bikkiado.hu
Felelős kiadó: Szigeti Gábor ■ Sorozatszerkesztő: Vankó Zsuzsanna
Nyomtatás: Kvadrát Print ■ +36-30/280-6656
info@kvadratprint.hu ■ www.kvadratprint.hu
ISBN 978-615-5260-92-6 ■ ISSN 0865-3119

TARTALOM

Bevezetés	7
I. TANULMÁNY ■ JANUÁR 1.	
Milyen nagy kiváltságban van részünk a próféták és különösen Isten Fia által nyert kinyilatkoztatás révén? (1,1–2,4)	10
II. TANULMÁNY ■ JANUÁR 8.	
Isten Fia „mindenestől hasonlóvá” lett az emberekhez (2,5–18)	19
III. TANULMÁNY ■ JANUÁR 15.	
„Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a szíveteket!” (3,1–4,13)	33
IV. TANULMÁNY ■ JANUÁR 22.	
A mi „nagy Főpapunk” (4,14–6,4)	46
V. TANULMÁNY ■ JANUÁR 29.	
Mit foglal magában a „Melkisédek rendje szerinti főpap” megjelölés? (6–7. fejezet)	57
VI. TANULMÁNY ■ FEBRUÁR 5.	
Krisztus „az újszövetség közbenjárója” (8,1–9,15)	70
VII. TANULMÁNY ■ FEBRUÁR 12.	
A szenthely „megtisztítása” (9,16–28)	81
VIII. TANULMÁNY ■ FEBRUÁR 19.	
Mióta és miért vesztette érvényét minden áldozatbemutatásra vonatkozó isteni rendelkezés? (10,1–18)	92

IX. TANULMÁNY ■ FEBRUÁR 26.

**Miként becsüljük meg azt a kiváltságot,
hogy Jézus vére által szabad bejárásunk van
a mennyei szentélybe? (10,19–39) 101**

X. TANULMÁNY ■ MÁRCIUS 5.

A hit hősei – I. (11,1–22) 110

XI. TANULMÁNY ■ MÁRCIUS 12.

A hit hősei – II. (11,23–40) 123

XII. TANULMÁNY ■ MÁRCIUS 19.

Záró intelmek és buzdítások – I. (12,1–25) 139

XIII. TANULMÁNY ■ MÁRCIUS 26.

Záró intelmek és buzdítások – II. (12,26–13,25) 151

Igék minden napra

JANUÁR 162
FEBRUÁR 163
MÁRCIUS 164

BEVEZETÉS

Ebben a negyedévben *A zsidókhöz írt levél* a tanulmányunk tárgya. Ez a bibliai irat nem jelöl meg szerzőt, és a könyv szövegében sincs olyan utalás, ami egyértelműen nyomra vezetne. (A 2. fejezet 3. verse csak arra enged következtetni, hogy a szerző nem Jézus életének és tanításainak a közvetlen szem- és fültanúihoz tartozott.)

Főként az írás névtelensége adott okot arra, hogy szerzője kiléte körül sok találgatás és vitatás volt az évszázadok során. Volt olyan nézet, hogy Pál apostol a szerző, de héberül írta meg eredetileg e levelet, és valaki más fordította görög nyelvre. Más vélemény szerint a gondolatok Páléi, de a stílus és a szerkezet más szerzőre vall. Olyan feltételezés is volt, hogy Pál valamely közeli munkatársa feljegyezte az apostol gondolatait erről a témáról, és az ő alapgondolataira építve fejtette ki a levélben foglaltakat. A keresztények nagy része viszont Pál apostol írásának tekintette.

Az bizonyos, hogy Jeruzsálem i. sz. 70-ben bekövetkezett pusztulása előtt keletkezett ez a bibliai irat. Ekkor a templom még állt, és folytak benne az elrendelt szertartások (lásd 9,9). A levél írásának hátterét leginkább *Az apostolok cselekedetei* 21. fejezete alapján érthetjük meg. A Jeruzsálemben és Júdeában élő zsidó-keresztények száma sok ezerre nőtt, s nagy részük még mindig ragaszkodott a templomhoz és annak szertartásaihoz (Ap csel 21,20–24). Nem fogták fel, hogy Jézus halálával megszűnt ezeknek az érvényessége. Ajánljuk elolvasni Ellen G. White *Az apostolok története* című könyvéből a „Pál utolsó útja Jeruzsálembé” fejezet utolsó három bekezdését, valamint a „Pál, a fogoly” című fejezetet.

Noha az elérhető információkat illetően homály fedi a levél szerzőjét, és a keletkezés körülményei és ideje is ismeretlen, Pál apostol hangját halljuk ki a levélből. Ő a legvalószínűbb szerző. Őrá vall a levél logikus okfejtése, továbbá hogy annyira ismeri az ószövetségi írásokat. Ezenfelül Pál közvetlen kinyilatkoztatásokat kapott a mennyből (2Kor 12,1–7), ennél fogva értett, átlátott olyan összefüggéseket, amelyeket mások nem. Tegyük hozzá még mindehhez, hogy Pál elfogatásához és hosszú fogságához az vezetett, hogy még kereszténnyé lett zsidó honfitársai sem értették igazán az ószövetség megszűnését és az új szövetség érvénybe lépését, őt tehát nagyon közelről érintette ez a probléma. *Rómaiakhoz írt levelének* egyik részlete pedig tanúskodik arról, mennyire fájt a szíve zsidó honfitársainak hitetlensége, értetlensége miatt, és mennyire vágyakozott megmenteni őket: Rm 9,1–5. Istentől kapott megbízatása is úgy szólt, hogy „hordozza Krisztus nevét pogányok, királyok és Izrael fiai előtt” (Ap csel 9,15). Nagyon is kézenfekvőnek tűnik, hogy Pál apostol írt egy átfogó, összefoglaló levelet elsősorban kereszténnyé lett zsidó honfitársainak, de közvetve mindazoknak, akiknek zsidó a származási és vallási gyökerük.

A levél jelentőségével és értékével kapcsolatban idézzük a reformátor Kálvin János sorait:

„Régen te ennek a levélnek nemcsak a szerzője körül oszlottak meg a vélemények, hanem magát a levelet is csak nehezen fogadták el a latin [nyelvű] gyülekezetek. (...) Én a magam részéről ezt a levelet minden ellentmondás nélkül az apostoli levelek közé sorolom, és nem kétlem, hogy a Sátán mesterkedése folytán történt az, hogy egyesek a tekintélyét lerontották. Mert **e szent könyvek között egy sincs, amely Krisztus papságát oly világosan fejtegetné, s az ő halálával bemutatott egyetlen áldozata erejét és méltóságát oly felségesen magasztalná, valamint a szertartások használatáról és azok eltörléséről bővebben beszélne...**” (*A zsidókhoz írt levél magyarázata*, Bp., Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1965, 12. o.)

Hozzátehetjük a fentiekhez, hogy *A zsidókhöz írt levél* híján nélkülöznénk egy átfogó tanítást arról, mi volt az ószövetségi templomszolgálat és áldozati rendszer értelme. E bibliai irat tanúságtétele nélkül nem látnánk világosan azt, amit Pál apostol így foglal össze a *Kolossébeliekhez írt levél*ben: „[Az ószövetségi ünnepek, az egész áldozati rendszer] árnyékai voltak a következő dolgoknak, de a valóság a Krisztusé.” (Kol 2,17) A mennyei szentély valóságos létezéséről, a földi és a mennyei szentély közötti kapcsolatról, párhuzamról is e bibliai irat által nyerünk világos látást.

Milyen nagy kiváltságban van részünk a próféták és különösen Isten Fia által nyert kinyilatkoztatás révén?

(1,1–2,4)

I Mióta és miért szakadt meg a közvetlen kapcsolat Isten és az ember között?

1Móz 3,8 ■ „Meghallották az Úr Isten szavát, aki hűvös alkonyatkor a kertben járt, és elrejtőzött az ember és az ő felesége az Úr Isten elől a kert fái között.”

Vö. 2Móz 33,20 ■ „Arcomat... nem láthatod, mert nem láthat engem ember úgy, hogy életben maradjon.”

1Tim 6,15–16 ■ „Királyok Királya, uraknak Ura, akié egyedül a halhatatlanság, aki hozzáférhetetlen világosságban lakozik, akit az emberek közül senki nem látott, sem nem láthat.”

Jn 1,18 ■ „Istent soha senki nem látta, az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelén van, Ő jelentette ki Őt.”

.....

.....

A bűneset óta az ember nem tudja elviselni Isten színről színre látását sem lelkileg, sem fizikailag. Isten dicsősége porba sújtja, szentségével szembesülve félelem, rettegés tölti el. Áthatja a bűntudat, éles fényben látja meg tisztátalanságát. Így hatott az

emberek közül a legkülönbekre is Isten jelenlétének, dicsőségének a csupán bizonyos mértékű megpillantása, átélése is (Ésa 6,1-5; Dn 10,4-10; Jel 1,12-17). Isten tehát valójában kegyelemből „elrejtőzködő Isten” számunkra (Ésa 45,15).

2 Bár a közvetlen kapcsolat megszakadt, miképpen létesített Isten kapcsolatot mégis velünk, emberekkel?

Zsid 1,1 ■ „Miután Isten sok rendben és sokféleképpen szólt egykor az atyáknak a próféták által, ezekben az utolsó időkben szólt nekünk Fia által.”

4Móz 12,6 ■ „Halljátok meg most az én beszédeimet! Ha valaki az Úr prófétája köztetek, én megjelenek annak látomásban, vagy álomban szólok azzal.”

Hós 12,10 ■ „Én szóltam a prófétákhoz, én sokasítottam meg a látásokat, és szóltam hasonlatokban a próféták által.”

Jn 18,37 ■ „Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki az igazságból való, hallgat az én szómra.”

Jel 1,1; 22,16 ■ „Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott neki Isten, hogy megmutassa szolgálóinak, amiknek meg kell lenniük hamar... Én, Jézus küldtem el az én angyalomat,* hogy ezekről bizonyosságot tegyen a gyülekezetekben.”

.....
.....

* Az eredeti görög szó (*angelosz*) alapjelentése *követ*, amely emberre is vonatkozhat. Így egyrészt János apostolra utalhat, másrészt arra az angyalra, aki a megelőző kijelentéseket közvetítette Jánosnak. Ugyanez a szó jelöli az angyalokat is, akik Isten embernél magasabb rendű teremtményei, akarátának követői és véghezvivői az egész világmindenségben.

Isten a bűneset ellenére sem hagyta magára a világot. Szüntelen munkálkodásával azóta is fenntartja az élet lehetőségét a Földön, valamint az egyes emberek életét. (Lásd Jn 5,17; Mt 5,45; Jób 34,14-15.)

Ezenfelül szólt és szól hozzánk ma is, prófétái által. Ami pedig minden értelmet felülhaladó kegyelem: Fia is eljött világunkba – isteni dicsőségét letéve, emberré válva – hogy bizonyosságot tegyen nekünk az igazságról. (Az eredeti szöveg szó szerint úgy hangzik: „ez utolsó időben szólt nekünk a Fiúban”. Ez a sajátos megfogalmazás bizonyára arra utal, hogy Jézus élete is, tanítása is kinyilatkoztatás volt, Őbenne, Őáltala Isten maga jött világunkba és szólt hozzánk. Vö. Jn 10,30; 14,8-9.)

3 Kicsoda a Fiú, aki által Isten a legmagasabb rendű kinyilatkoztatásban részesített minket?

Zsid 1,2-3 ■ „[Őt tette Isten] mindennek örökösévé, aki által a világot is teremtette, aki az ő dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának képmása, aki hatalmával fenntartja a mindenséget, aki minket bűneinktől megtisztítva, ült a Felsőség jobbára a magasságban.”

.....

.....

.....

Vegyük számba, mi mindent mond el ez az ige Jézus méltóságáról! Gondoljuk át ennek alapján, ki volt az, aki Jézus személyében eljött világunkba megmentésünk érdekében! Tudatosul-e bennünk, hogy Jézus nemcsak a mi világunkat teremtette és tartja fenn, hanem az egész „mindenségnek” is Ő a Teremtője és Fenntartója (vö. Kol 1,15-17).

Isten annak ellenére adott nekünk kinyilatkoztatásokat – előbb a próféták, majd Fia által –, hogy tudta: az emberek többsége nem fogja ezeket megbecsülni. Előre tudta, hogy beszédét megvetik, prófétáit bántalmazták, Fiát kegyetlen halálra adják. Mégis, a lehető legmagasabb szintű „Követet” is elküldte hozzánk, hogy az ellene lázadó, bűnös embert „megbékéltesse magával”: „Isten volt az, aki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítva nekik bűneiket.” (2Kor 5,19) Isten Fia pedig – a megmentő tervvel teljes mértékig azonosulva – vállalta, hogy eljőjön bűnnel fertőzött, bűn átka alatt nyögő világunkba, „közöttünk lakozzék” (Jn 1,14), és végül, bűneinket ártatlanul hordozva, a kárhozat halálát is elszenvedje értünk.

4 Mely ószövetségi igék, messiási próféciák teszik nyilvánvalóvá, hogy Jézus több, nagyobb az angyaloknál?

Zsid 1,4-13 ■ „Annyival kiválóbb Ő az angyaloknál, amennyivel különb nevet örökölt azoknál.

Mert kinek mondta [Isten] valaha az angyalok közül: Én Fiam vagy te, ma szültelek téged (vö. Zsolt 2,6-7).

És ismét: Én leszek neki Atyja, és ő lesz nekem Fiam (vö. 2Sám 7,14).

Amikor behozza elsöszülöttét a világba, így szól: Imádják őt Isten angyalai mind (vö. Zsolt 97,6-7*).

És bár az angyalokról így szól: Aki az ő angyalait szelekké teszi, és az ő szolgálait tűz lángjává (vö. Zsolt 104,4), a Fiúról

* A Zsolt 97,7 végén *isteneknek* fordított héber szó (*elóhim*) bár formailag többes számú, legtöbbször *Isten* a jelentése, az istenséget jelöli. Ugyanakkor Isten képére, hasonlatosságára teremtett, magasrendű teremtményeket is nevez így az Írás. Ezért fordította e szót az Ószövetség ókori görög fordítása (a Septuaginta) *angyaloknak* a Zsolt 97,7-ben. (Vö. Zsolt 82,1-6, ahol embereket jelöl ugyanez a szó. Jézus is hivatkozott erre a zsoltárigére: Jn 10,34-35.)

azonban így: A te királyi széked, ó Isten, örökkön-örökké. Igazság pálcája a te országod pálcája. Szeretted az igazságot, gyűlölted a hamisságot, azért felkent téged Isten, a te Istened, öröm olajával a te társaid felett (vö. Zsolt 45,7-8). Te, Uram, kezdetben alapítottad a földet, és kezeid művei az egek. Azok elvesznek, de te megmaradsz. Mint a ruha megavulnak, palástként összehajtod azokat és elváltoznak, te pedig ugyanaz vagy, esztendeid el nem fogynak (vö. Zsolt 102,26-28).

Melyik angyalnak mondta valaha: Ülj az én jobb kezem felől, míg ellenségeidet lábaid zsámolyává teszem (vö. Zsolt 110,1)."

.....

.....

.....

A zsidókhhoz írt levél elsősorban a kereszténnyé lett zsidóknak szól, de közvetve a Jézustól és evangéliumától még elzárkózó zsidók számára is bizonyoságtézés. Segítségül szolgál a Krisztusban hívő zsidó-keresztényeknek ahhoz, hogy honfitársaik előítéleteit eloszlassák.

A zsidók számára botránykő volt Jézus istensége. Hitvallásuk így szólt: „Halld, Izráel, az Úr, a mi Istenünk, egy Úr!” (5Móz 6,4) Nem tudták összeegyeztetni ezzel Jézus Isten Fia voltát. Pedig ha figyelmesen olvasták, kutatták volna szent irataikat, akkor már az Ószövetség könyveiben is megtalálhatták volna magát az „Isten Fia” kifejezést is (lásd Zsolt 2,6; Péld 30,4).

„Izráel büszkélkedett egyistenhitűségével, ezt képviselte pogány szomszédai előtt évszázadokon át. (...) E körülmények miatt szükségessé vált bizonyítékok felsorakoztatása arra vonatkozóan, hogy Jézus valóban isteni személy.” (M. L. Andraesen: *A zsidókhhoz írt levél magyarázata*. Kézirat, az 1. fejezethez fűzött kommentárból)

A bizonyítékul felsorolt hat ige, illetve messiási prófécia bővebb magyarázatát lásd Vankó Zsuzsa *A Szabadító jövetele* c. könyvének első kötetében (Spalding Kiadó, 2015).

„A zsidók nagy tiszteletben tartották az angyalokat, olyannyira, hogy Pál óvást fogalmazott meg az angyalimádás ellen (Kol 2,18). Ennek ismeretében a fenti érvelés igen hatásos volt. (...) Ha Jézus Krisztus annyival fenségesebb az angyaloknál, hogy ők is imádják Őt, akkor semmiképpen nem lehet kisebb Istennél.” (M. L. Andreasen, i. m., uo.)

5 Kik az angyalok, miben áll a szolgálatuk?

Zsid 1,7 ■ „Aki az ő angyalait szelekké teszi, és az ő szolgáit tűz lángjává.”

Zsid 1,14 ■ „Avagy nem szolgáló lelkek-e mindazok, elküldve szolgálatra azokért, akik örökölni fogják az üdvösséget?”

.....

.....

.....

A 7. versben foglalt kijelentés az angyalokról idézet a 104. zsoltár 4. verséből a Septuaginta fordítása szerint. Ez az ókori görög fordítás jól adja vissza az eredeti héber szöveget, pontosabban annál, mint ahogy a mi revideált Károlyi-fordításunkban olvasható ez a Biblia-vers. Az angyalok szolgálatának a gyorsaságára és hatékonyságára utalnak az idézett zsoltárigében foglalt hasonlatok. Lásd „az ég négy szele” kifejezést is Zakariás 6,5-ben, amely szintén angyalokra utal.

Az angyalok is magasrendű lények tehát, de nem istenek, hanem Isten hűséges szolgálói, akik „teljesítik az ő rendeletét

[mint] az ő akaratának teljesítői” (Zsolt 103,20–21). Az a kifejezés, amely a másodikként idézett igében található, miszerint az angyalok „szolgáló lelkek”, Isten világában nem alsóbbrendűséget jelent, ellenkezőleg, ott ez magas erkölcsi minősítés (vö. Lk 22,25–27).

„Az angyalok sokkal többet tesznek az emberi csaláért, mint sokan gondolják. (...) Az angyalok, akik szüntelen látják a mennyei Atya arcát, jobban szeretnek Isten közelében, a tiszta és szent mennyei légkörben maradni, de kötelesség vár rájuk. Mennyei légkört kell hozniuk a megkísértett és megpróbált lelkeknek, nehogy Sátán alkalmatlanná tegye őket arra a helyre, amelyet az Úr szeretne betölteni velük a mennyei udvarokban. (...) Sátáni eszközök folyvást viaskodnak az emberek gondolkodása feletti uralomért, de Isten angyalai is szüntelen fáradoznak. Megerősítik azok meglankadt kezét és megroggyant térdét, akik Isten nevét hívják segítségül. (...) Isten angyalai kapcsolatot tartanak fenn az Úr népével. Őrzik őket, visszaszorítják a sötétség hatalmasságait.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* 213. o.)

6 Létezh-e mentség arra, ha nem becsüljük meg azt a rendkívüli kiváltságot, hogy Isten a prófétákon kívül még Fia által is kinyilatkoztatta magát nekünk?

Zsid 2,1–4 ■ „Annál is szükségesebb nekünk a hallottakra figyelni, hogy valaha el ne sodortassunk. Mert ha az angyaloktól hirdetett beszéd erős volt, és minden bűn és engedetlenség elvette igazságos büntetését, mi módon menekedünk meg mi, ha nem törődünk ily nagy üdvösséggel, amelyet, miután kezdetben hirdette az Úr, azok, akik hallották, biztosítottak számunkra? Velük együtt

bizonyágot tett arról Isten is jelekkel meg csodákkal és sokféle erő megnyilatkozásával, valamint a Szentlélek közléseivel, akarata szerint.”

.....

.....

.....

Hogyan utal ez az igeszakasz arra, hogy az a kinyilatkoztatás, amelyet Isten a Fia által akart közölni velünk, hitelt érdemlően fennmaradt a későbbi nemzedékek számára is? Mire utal az igeszakasz utolsó mondata, miszerint a Jézusról szóló evangélium-hirdetést Isten maga is megerősítette „jelekkel, csodákkal, sokféle erő megnyilatkozásával, a Szentlélek közléseivel”?

De mindenekelőtt mire utal ez az igeszakasz az „angyaloktól hirdetett beszéd” kifejezéssel? Galata 3,19-ben is találkozunk ezzel a megfogalmazással: „Micsoda tehát a törvény. (...) A bűnök okáért adatott (...) rendeltetvén angyalok által, közbenjáró keze által.” (Pontosított fordítás szerint.) István vértanú bírái előtt mondott beszédében is szó van arról, hogy az ószövetség népe „angyalok rendelésére vette a törvényt” (Ap csel 7,53). Magát a Tízparancsolatot ugyan Isten maga hirdette ki (2Móz 20,1–19 vö. 5Móz 4,33; 5,4), de a részleges rendeltetések átadásában, amelyeket aztán Mózes foglalt írásba, mint emberi közbenjáró Isten és a nép között már angyalok is közreműködtek. 5Móz 33,2 szerint a törvényadásnál Isten „Páran hegyéről ragyogott elő, tízezer szent között jelent meg, jobbjá felől tüzes törvény volt számukra”. Az angyalok seregeinek a részvételére utal a törvényadásnál jelképes beszéddel Zsolt 68,18 is.

Erős és bizonyos volt minden olyan isteni rendelkezés, amelyet Isten angyalok és próféták közvetítésével adott. Ezekhez képest is a kinyilatkoztatás legfelsőbb szintjét jelenti az Isten Fia által adott tanítás és életpélda. Az Atya szózata juthat eszünkbe,

amely Jézus megdicsőülésekor hangzott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben én gyönyörködöm, őt hallgassátok.” (Mt 17,5, vö. 5Móz 15,18) Amikor a tanítványok Jézus feltámadása után hirdetni kezdték a róla szóló evangéliumot, a Szentlélek kiárasztása által hatalmasan megerősítette Isten tanúságtételüket jelekkel, csodákkal és az apostolok által adott további kinyilatkoztatásokkal.

Elegendő bizonyosságunk van tehát arról, hogy maga Isten szólt hozzánk. Önmagunk ellen vétünk, és mentés híján leszünk az ítéletben, „ha nem törődünk ily nagy üdvösséggel”.

Az e heti adomány a szociális osztály munkáját támogatja.

Isten Fia „mindenestől hasonlónak” lett az emberekhez (2,5–18)

1 Kicsoda az „ember fia”?

Zsid 2,5–9 ■ „Mert nem angyaloknak vetette alá a jövőző világot, amelyről szólunk. Sőt bizonyoságot tett valahol valaki, mondván: Micsoda az ember, hogy megemlékezel róla, avagy az ember fia, hogy gondod van reá? Kisebbedtetted őt rövid időre az angyaloknál, dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt és úrrá tetted kezeid munkáin, mindent lábai alá vetted. Mert azzal, hogy neki mindent alávetted, semmit sem hagyott alávetetlenül, de most még nem látjuk, hogy neki minden alávetted. Azt azonban látjuk, hogy Jézus, aki egy kevés időre kisebbet tett az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg, mivelhogy Isten kegyelméből mindenkiért megízlelte a halált.”

Zsolt 8,4–7 ■ „Amikor látom egeidet, a te ujjaid munkáját, a holdat és a csillagokat, melyeket teremtettél, micsoda az ember – mondom –, hogy megemlékezel róla, és az ember fia, hogy gondod van reá? Hiszen kevészetted őt kisebbet Istennél, és dicsőséggel, tisztességgel megkoronáztad őt! Úrrá tetted kezeid munkáin, mindent lábai alá vetted.”

Eféz 1,22 ■ „[Az Atya] mindent az Ő lábai alá vetted, Őt tette mindenekfölött az egyház fejévé.”

1Pt 3,22 ■ „[Jézus] Istennek jobbán van, felmenve a mennybe, akinek alávetettek az angyalok, hatalmasságok és erők.”

.....

.....

A levél szerzője még mindig folytatja azt a gondolatsort, hogy Jézus több, mint angyal, nagyobb az angyaloknál. Újabb ószövetségi messiási próféciaira hivatkozik ezzel kapcsolatban, a 8. zsoltár 4–7. versére. Általános formulával utal arra, hogy az Írásból idéz.*

A hivatkozott ószövetségi prófécia azonban – amellet, hogy Jézus istenségéről tanúskodó kifejezéseket használ, úgy szól róla mint „ember fiáról”. Ezzel átvezet az érvelés második szakaszába, amely Jézust „éppannyira valódi embernek mutatja be, mint ahogyan az első fejezet valóságos Isten voltát hangsúlyozta” (M. L. Andreasen: *A zsidókhoz írt levél magyarázata*. Kézirat, a Zsid 2,5–9-hez fűzött kommentárból).

„Magyarázatot kíván, hogy a 8. zsoltárnak ezt a részletét – »kevésbé tetted őt kisebbé Istennél« – miért idézi másként itt: »kisebbsé tetted őt rövid időre az angyaloknál«? Milyen alapon vonatkoztatja Jézusra ezt a kijelentést, holott a 8. zsoltár esetében úgy tűnik, hogy az emberre vonatkozik? A megértés kulcsa abban rejlik, hogy a zsoltár 5. verse kettős kérdést tesz fel: »Micsoda az ember – mondom –, hogy megemlékezel róla, és az ember fia, hogy gondod van reá?« Ennek megfelelően a kérdésre adott válasz sem csupán az emberről szól, hanem »az ember fiáról« is. (Az utóbbi szintén messiási cím, Dn 7,13-ban találkozunk még

* A bibliái iratok fejezetekre és versekre osztása, valamint ezzel együtt a számmal jelölt pontos helyre való hivatkozás csak a nyomtatott Bibliák megjelenésével terjedt el.

vele. Jézus gyakran szólt magáról egyes szám harmadik személyben mint »az ember fiáról«, ezáltal is hangsúlyozva, hogy valószínűleg is emberré lett, örökre egy lett az emberiséggel.)

Különleges nyelvi eszköz alkalmazásával ad a prófécia kettős választ a kettős kérdésre. (...) A héber szöveg egyaránt értelmezhető úgy, ahogy a 8. zsoltár fordításában olvassuk, és úgy is, ahogy *A zsidókhöz írt levél* hivatkozik rá. A szövegben szereplő *müat* héber szó ugyanis mennyiségi és idői jelentést is hordozhat, azaz jelentheti azt is, hogy *kevéssel*, és azt is, hogy *rövid időre*. Ugyancsak két jelentése lehet a szövegben szereplő *elóhim* szónak is. Elsősorban Isten jelölésére szolgál, de adott esetben Istennel rokon lényt, angyalt vagy embert is jelenthet.* (...) Isten »a maga képére és hasonlatosságára« teremtette az embert (1Móz 1,27), ezért alkalmazza az *elóhim* szót az Írás az emberre is mint Istennel rokon lényre. Jézus is ebben az értelemben hivatkozott Zsolt 82,6-ra, ahol az *elóhim* szó nyilvánvalóan emberre vonatkozik (lásd Jn 10,34–36).

Mindezek után világossá válik a kettős válasz. Az emberre vonatkozóan az érvényes, hogy Isten *kevéssel tette kisebbé* önmagánál. Az Emberfiára, Jézusra viszont a héber szöveg másik lehetséges jelentése vonatkozik: Isten *rövid időre kisebbé tette őt* az angyaloknál. Ennek megfelelően mind az emberre, mind az Emberfiára érvényes a 7. vers is: »úrrá tetted őt kezeid munkáin, mindent lábai alá vetettél«. Az ember a teremtés után ezt a megbízatást kapta: 1Móz 1,28. Az Emberfia – önkéntes, helyettes áldozata nyomán – szintén ebben a felmagasztalásban részesül, de sokkal magasabb értelemben: Fil 2,8–10. Úgynevezett prófétikus múlt időben hangzik a kijelentés, hogy Jézusnak minden alávet-

* Az *elóhim* szó – bár formailag többes számú – jelentése egyes számú akkor, ha Istenre vonatkozik. Ha viszont Istennel rokon, magasrendű teremtményekre alkalmazták, akkor többes számú jelentést hordoz. Emberre alkalmazza az *elóhimot* például Zsolt 82,1–6. Angyalokra utal például Zsolt 97,7-ben, Jób 1,6-ban.

tetett, mert az Atyánál ez elvégzett dolog. »Most azonban még nem látjuk, hogy neki minden alávetett« – magyarázza az ige –, mert ez csak a »jövendő világban« fog megvalósulni. Nem csupán Jézusnak arról a felmagasztalásáról szól tehát a 8. zsoltár próféciája, amely mennybemenetelét követte, hanem a visszajövele nyomán megvalósuló végső hatalomátvételéről is.” (Vankó Zsuzsa: *A Szabadító jövetele*, I. köt., Spalding Alapítvány, 2015, 142–148. o.)

Nem szabad félreérteni Zsid 2,9-ben azt a megfogalmazást, hogy Jézus „Isten kegyelméből (értsd: Isten emberek iránti kegyelmének a bizonyóságaként) mindenkiért megízlelte a halált”. „Ez nem azt jelenti, hogy Jézus csupán enyhén megízlelte volna a halált, és nem szenvedte volna el annak a teljes mértékét. A szenvedések poharát Ő egészen az aljáig kiitta.” (M. L. Andreasen, i. m., uo.) Olyan halált ízlelt meg, amit ember addig még sohasem, és a megváltottak – éppen az Ő helyettes áldozata folytán – nem is fognak soha. Jézus a kárhozatban való elveszés, az Istentől, az élet forrásától való végérvényes és visszavonhatatlan elszakadás félelmét és lelki gyötrelmeit ízlelte meg.

2 Milyen értelemben vallja Jézus testvéreinek az Ő követőit?

Zsid 2,10–13 ■ „Illendő volt, hogy akiért minden és aki által minden, sok fiakat vezérelve dicsőségre, az ő üdvösségük fejedelmét szenvedések által tegye tökéletessé. Mert a megszentelő és a megszenteltek egytől valók mindnyájan, amely oknál fogva nem szégyelli őket atyjafiainak hívni, mondván: Hirdetem a te nevedet az én atyámfiainak, az egyház közepette dicséretet mondok neked. És ismét: Én őbenne bízom, és ismét: Ímhol vagyok én és a gyermekek, akiket Isten nekem adott.”

(A fenti igeszakaszban hivatkozott ószövetségi igék a következők: **Zsolt 22,23; Zsolt 18,3; Ésa 8,18.**)

Lk 8,21 ■ „Az én anyám és az én atyámfiai ezek, akik Isten beszédét hallgatják és megcselekszik.”

.....

.....

.....

(Keressük ki az Ószövetségből mindazokat az ígéket, amelyekre a levél szerzője hivatkozik, és figyeljük meg szövegösszefüggésüket is!)

Az „illendő volt” kifejezés úgy értendő, hogy Isten jelleméhez illő, azzal összhangban levő volt az a viszonyulás a bűn tragédiájához, amely Isten megváltási terve által érvényre jut.

„A »szenvetések által tegye tökéletessé« megfogalmazás nem azt jelenti, hogy Krisztus ne lett volna előzetesen is tökéletes. Mint Isten tökéletes volt, és emberként is tökéletes volt. Szenvetései által Megváltóként lett tökéletessé. Az előre lefektetett cél elérésének, egy bizonyos munka befejezésének a gondolata rejlik ebben a kifejezésben. A »tökéletessé lenni« itt azt jelenti, hogy elérni a kitűzött célt, és örvendezni az így megszerzett kiváltságoknak.” (M. L. Andreasen, i. m., a Zsid 2,10-hez fűzött kommentárból)

A „Megszentelő” megjelölés Krisztusra utal, a „megszenteltek” pedig az Ő megváltottaira.

„Bár Krisztus tőlünk eltérő értelemben Fiú, mégis egy Atyánk van (vö. Jn 20,17). Krisztus nem szégyell minket, ha mi nem szégyelljük Őt. De »ha valaki szégyelli őt és az ő beszédeit, az Emberfia is szégyelni fogja őt, amikor eljön az ő dicsőségével és az ő Atyja és az ő szent angyalai dicsőségével« (Lk 9,26).” (M. L. Andreasen, i. m., uo.)

„Sajátságos és jellemző nyomatékkal mondja: »nem szégyelli«. Mert mekkora különbség van Őközötte és miközöttünk! Tehát

nagyon megalázza magát, amikor minket az atyafi (testvér) elnevezésre méltat, mert egyébként arra sem vagyunk méltók, hogy a szolgálknál is alábbvalóknak tartson. (...) Ez az elnevezés annyit jelent, mintha minket magával együtt az égbe emelne.” (Kálvin János: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*, Bp., Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1965, 34–35. o.)

Tanulságos megfigyelni a fenti igeszakaszban idézett három ószövetségi igét. Ismeretes, hogy a 22. zsoltár a Krisztus keresztszenvedéseiről szóló megindító messiási prófécia. A zsoltár idézett 23. versében maga a szenvedő Megváltó szól és nevezi atyjafiainak, testvéreinek a hívő gyülekezetéhez tartozókat.

A 18. zsoltár 3. versét is idézi a levél szerzője, amely elsődlegesen ugyan Dávid hálaéneke, de ún. pillanatkép-prófécia is, amely tágabb perspektívát nyit, a Megváltóról is szól. Különösen a zsoltár utolsó szakaszában (44–51. vers) válik ez nyilvánvalóvá. „Annak a nagyságnak, amelyről ez a zsoltár (...) szól, csak igen halvány árnyéka mutatkozik meg Dávidban. (...) Krisztus az, aki a különböző népek Fejévé tétetik, Ő az, akinek az idegenek meghódolnak a Föld végső határáig, mégpedig tisztán, szava hallatára, mert nem fegyver kényszeríti őket a járom felvételére, hanem a tanítás által meggyőzve, önkéntes engedelmességre ajánlják fel magukat. (...) Helyénvaló, ha e zsoltárt Krisztusra is vonatkoztatjuk.” (Kálvin János, i. m., 35–36. o.)

A zsoltár 3. verse úgy mutatja be Krisztust, mint akinek ez volt a hitvallása Emberfiaként: „Őbenne bízom.” Jézus tehát ebben a tekintetben is testvérünk és példaképünk lett, mert emberként őneki is teljes mértékben az Atyára kellett támaszkodnia.

„[Az Ésaías 8,18-ból való idézetnél*] a szókép a testvérekről a gyermekekre változik. Olyan kifejezés ez, amely Krisztusnak az övéi iránti féltő, gondoskodó szeretetét fejezi ki. (...) Főpapi

* Ésa 8,18 is pillanatkép-prófécia, Ésaiausról és prófétikus neveket hordozó fiairól is szól, de a Seregek Uráról, a Megváltóról is.

imájában nyolcszor utal Jézus tanítványaira úgy, mint akiket az Atya »neki adott« (Jn 17,2.6.9.11.12.24). Jézus nem magának tulajdonítja a dicsőséget, hanem Istennek hálás azért, hogy küldetését, élete munkáját eredményessé tette.” (M. L. Andreasen, i. m., a Zsid 2,13-hoz fűzött kommentárból)

3 Hogyan és mi célból lett Jézus az emberi nemzetség tagjává?

Zsid 2,14–15 ■ „Mivel tehát a gyermekek testből és vérből valók, ő is hasonlatosképpen részese lett azoknak, hogy a halál által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt, és megszabadítsa azokat, akik a haláltól való félelem miatt teljes életükben rabok voltak.”

Vö. 1Kor 15,50 ■ „Azt pedig állítom, atyámfiai, hogy test és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság nem örökli a romolhatatlanságot.”

.....
.....
(Mire utal a „test és vér” kifejezés a Szentírásban, figyelembe véve 1Kor 15,50-et is, ahol ugyanez a kifejezés szerepel? Miért van „hatalma az ördögnek” a halálon?)

Jézus annak tudatában lett emberré, hogy „test és vér nem örökölheti Isten országát”. Tudta, hogy abban a testben, amelyet magára vett, nem térhet vissza a mennybe, ebben a testben el van jegyezve a halállal, halálra van szánva. De tudta azt is, hogy Sátán hitető, bűnre csábító hatalmát, ami a halált okozza, csak az Ő helyettes áldozata törheti meg. Úgy szól rólunk emberekről, mint akik „a haláltól való félelem miatt teljes életünkben

rabok vagyunk”, ezzel kifejezésre juttatva együttérzését, mentő szeretetét. Eszünkbe juthat Jézus sírása Lázár sírjánál (Jn 11,33–38). Nem Lázárt siratta, hiszen tudta, hogy mit akar vele cselekedni. Az emberek halál miatti szenvedésének az átérzése jutott kifejezésre megrendülésében és sírásában.

„A Krisztus által adott [mózesi] törvény szerint az elveszett, eljátszott örökséget a legközelebbi rokonnak kellett megváltania [vö. Ruth 3,9; 4,9–10 vö. 5Móz 25,5]. Jézus tehát félretette királyi koronáját, emberlétbe takarta istenségét, hogy helyettes lehessen az emberiség számára, és emberként kiszolgáltatta magát a halálnak, halálával elpusztíthassa azt, akinek hatalma van a halálon. Istenként ezt nem tehetette volna meg, de emberként meghalhatott. Halálával legyőzte a halált!” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* 215. o.)

4 Mit értsünk azon, hogy testlételekor Jézus nem angyalok természetét vette magára, hanem „Ábrahám magváét”?

Zsid 2,16 ■ „Mert nyilván nem angyalok természetét vette fel, hanem Ábrahám magváét vette fel.”

Vö. 1Móz 22,18 ■ „Megáldatnak a te magodban a föld minden nemzetségei, mivelhogy engedtéél az én beszédemnek.”

Rm 1,2–3 ■ „Melyet [Isten] előre megígért az ő prófétái által a szent írásokban az ő Fia felől, aki Dávid magvából lett test szerint.”

.....
.....

A revideált Károlyi-fordításban 2,16-nál a „karolta fel” fordítói kiegészítés. A görög szöveg szó szerint csak ennyi: „Mert nyilván

nem angyalokét vette fel, hanem Ábrahám magváét vette fel.” A tömör megfogalmazás értelemszerűen a *természet* szóval egészítendő ki. A Biblia-vers angol fordításban is így olvasható, és Ellen G. White is így hivatkozik rá.

„Jézus súlyos áldozatot hozott, hogy ott találkozhasson az emberrel, ahol van. Nem angyalok természetét vette magára, mert nem angyalokat menteni jött.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* 216. o.)

Mit jelent az, hogy Jézus „Ábrahám magvának” természetét vette fel, hogy „Dávid magvából lett test szerint”?

„Már az is határtalan leereszkedés lett volna Isten Fia részéről, ha azt az emberi természetet ölti magára, amellyel az Édenben élő Ádám a bűnbeesés előtt rendelkezett. De Jézus akkor vállalta az emberi természetet, amikor a bűn már négyezer éve gyengítette. Ádám bármelyik leszármazottjához hasonlóan alávetette magát mindannak, amit az átöröklés hatalmas törvénye létrehozott. Azt, hogy e törvény működésének mi a következménye, Jézus földi őseinek a története mutatja be. Ezzel az örökséggel jött földünkre, hogy osztozzon bánatunkban, kísértéseinkben, és hogy példát mutasson a büntelen életre.” (Ellen G. White: *Jézus élete,* Született nektek ma a Megtartó c. fejj.)

A „Dávid magvából származás” csak akkor érthető Jézusra vonatkozóan, ha anyja, Mária is dávidi származású volt. Első látásra viszont úgy tűnik, hogy a Szentírás csak Jézus nevelőapja, József dávidi származásáról szól. Mind a Máté evangéliumában, mind a Lukács evangéliumában olvasható nemzetségtáblázat érzékelteti azonban, hogy József csupán jog szerinti apja volt Jézusnak, mivel még Jézus születése előtt feleségül vette anyját, Máriát, nem pedig vér szerinti apja. (Lásd Mt 1,16; Lk 3,23. Egyes magyarázók

úgy vélik, Lukács evangéliumában a nemzetségtáblázat valójában a szintén dávidi származású Mária nemzetségtáblázata. Feltételezik, hogy Mária egyetlen gyermeke volt Hélinek, aki az utolsó láncszem a nemzetségtáblázatban József előtt, ennél fogva apósa őt jog szerint fiává és örökösévé fogadta. Lukács Dávid Nátán nevű fiától, míg Máté Salamontól vezeti le a családfát.)

Mária dávidi származásának legfőbb és vitathatatlan bizonyosságai azonban Gábrriel angyal szavai Mária rendkívüli módon fogant gyermeke születéséről: „Ő nagy lesz, és a magasságos Fiának hívattatik, és neki adja az Úristen Dávidnak, az ő atyjának királyi székét.” (Lk 1,32) Gábrriel nem nevezhette volna Mária születendő gyermeke atyjának Dávidot, ha Mária nem lett volna dávidi származású. Ezzel összhangban mondja Rm 1,3 is, hogy Jézus „test szerint Dávid fia” volt. Helyénvalónak látszik az a következtetés is, hogy Lk 1,21-et így kellene megfelelő írásjelekkel ellátni (az Újszövetség legrégebbi kézírataiban ugyanis nincsenek írásjelek), illetve fordítani: „[Gábrriel elküldetett] egy József nevű férfinak eljegyzett szűzhöz Dávid házából, a szűz neve pedig Mária.” Lukácsnál Józsefre vonatkozóan ez a megjegyzés olvasható: „Dávid házából és háznépe közül való volt.” Nem tűnik valószínűnek, hogy Lukács evangélista két egymáshoz közeli igehelyen is megjelölne, hogy József Dávid családjából való volt, miközben Mária származásáról semmit sem szólna.

5 Miért kellett Jézusnak „mindenestől hasonlóvá” lennie hozzánk?

Zsid 2,17 ■ „Azért mindenestől fogva hasonlatosnak kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könyörülő és [egyszersmind] Isten szolgálatában hűséges főpap legyen, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért.”

Vö. Rm 8,3 ■ „Isten az ő Fiát elbocsátva, bűn testének hasonlatosságában és a bűn miatt, elítélte a bűnt a testben.”

Vö. Jak 1,14–15 ■ „Mindenki kísértetik, amikor vonja és édesgeti a tulajdon kívánsága. Azután a kívánság megfogván bűnt szül.”

Vö. 1Jn 3,5 ■ „Ő azért jelent meg, hogy a mi bűneinket elvegye és Őbenne nincsen bűn.”

.....

.....

Az idézett igék radikális kifejezéseket foglalnak magukban: Jézusnak „mindenestől fogva hasonlónak kellett lennie” hozzánk, „bűn testének hasonlatosságában” jelent meg. Ezek a kijelentések egyértelműek. Ellen G. White bizonyágtételei szintén:

„[Krisztus] felvette az Ő büntelen természetére a mi bűnre hajló természetünket, hogy segíthessen azoknak, akik megkísértettek.” (*Medical Ministry*, 181. o.)

„Emberi természetünket felöltözve kellett Krisztusnak jóvátennie Ádám törvényszegéseit. Pedig Ádámot még nem terhelték a bűn átkos következményei, amikor a kísértő megtámadta, tökéletes, érett férfiúságában állt szemben a Gonosszal, teljes testi, lelki és szellemi erejében. Fenséges, édeni környezetében élt, és naponta érintkezett mennyei lényekkel. Egészen ellentétes körülmények között vonult Jézus a pusztába, hogy megmérkőzzék Sátánnal. Az emberiség már négyezer éve gyengült, testileg, lelkileg és jellembelileg. Megváltónk mégis magára vette az emberiség minden gyengeségét. Sokan azt állítják, hogy a kísértésekben nem is eshetett volna el. Ez tévedés! Magára vette emberi természetünket, minden gyengeségével, sőt azzal a lehetőséggel, hogy a kísértésekben elbukik. Bennünket nem terhelhetett olyasmi, amit Jézus Krisztus el nem hordozott értünk.” (*Jézus élete*, A megkísértés c. fejelet)

Azért tiltakozik mégis az adventhívők egy része is az ellen a tanítás ellen, hogy Jézus Ádám bűneset utáni természetét vette fel, azaz osztozott a bűnre hajló természet egyetemes emberi örökségében, mert úgy vélik, hogy ezzel a bűnösökkel egy szintre helyeznénk Jézust. Nem gondolják végig, hogy maga a bűnre való hajlam – mindaddig, míg a kísértés nem „fog meg”, tehát az ember nem egyezik bele saját választásával – nem személyes bűn Isten szemében. Mintegy lelki, születési rendellenességnek minősül, ami sokkal inkább Isten részvétét és menteni akarását váltja ki, semmint ítéletét. Jézus esetében a bűnre való hajlamból sohasem lett személyes bűn, a „tagjaiban levő” (Rm 7,23) öröklött hajlam nem lett „áttétes” a belső emberére, azt nem fertőzte meg a bűn. Amint az Írás mondja: „Ő azért jelent meg, hogy a mi bűneinket elvegye, és Őbenne nincsen bűn.” (1Jn 3,5)

„Erőtlenségeinkben Ő a mi testvérünk, de nem az a bűnös szenvedélyeinkben. Az emberi szívben Sátán mindig talál annyi helyet, hogy megvethesse a lábát. Krisztus azonban egyszer sem lépett Sátán területére. Gondolattal sem, az érzelem egy árnyalatával sem válaszolt a kísértésekre. A kísértések árja ostromolta, de rá nem vehette, hogy Isten iránti hűségét megszegje. Ő bűnt nem ismert, Ő a szeplőtlen Bárány.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, II. köt., 508. o.)

Miért mondja az Írás, hogy Jézusnak mindenestől hasonlóvá „kellett lennie” hozzánk azért, hogy könyörülő és egyszersmind Isten szolgálatában hűséges főpap, azaz közbenjáró lehessen Isten és köztünk? Szükségszerűsége utal ez a megfogalmazás.

„[Jézusnak] teljesen emberré kellett lennie, hogy sohasse lehessen azt mondani, neki idegen bármilyen kísértés, szomorúság, próba vagy szenvedés, amelyeken az embereknek át kell menniük. (...) Mint főpapnak szeretetteljesnek és megértőnek kell lennie a bűnöshöz, ugyanakkor hűségesnek kell lenni

Isten igazságához is, nem szabad figyelmen kívül hagynia a törvényt.” (M. L. Andreasen, i. m., a Zsid 2,17-hez fűzött kommentárból)

„Nem mintha Isten Fiának szüksége lett volna ilyen tapasztalatokra ahhoz, hogy a könyörületeség érzésére nevelődjék, hanem mert másképpen nem győzhetne meg minket afelől, hogy Ő kegyelmes és kész a mi megsegítésünkre, ha nem próbálta volna ki a mi nyomorúságainkat.” (Kálvin, i. m., 40. o.)

„»Hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért« – ez volt a papok és kiváltképpen a főpap munkája. Az engesztelés szót sohasem használja olyan értelemben sem az Ó-, sem az Újszövetség, hogy Istent kellene engesztelni az ember iránt. Ellenkezőleg, az embert kell megbékéltetni Istennel.” (M. L. Andreasen, i. m., uo.)

Valójában arról van szó, hogy a főpap hivatkozik a bűn megbánására, közvetíti bocsánatkérését, és egyben – a helyettes áldozat bemutatásával – igazolja, hogy a bűn törvény szerinti büntetése megtörtént. Lehetséges tehát a bűn megbocsátása az igazság fenntartásával. Ezen az alapon kéri a főpap, hogy eltávolíttassék a bűn akadálya Isten és a bűnös közül, a bűnös nyersen bocsánatot és Isten fogadja Őt kegyelmébe ismét.

6 Mit értsünk azon, hogy Jézus „szenvedett, megkísértetvén”?

Zsid 2,18 ■ „Mert amennyiben szenvedett, ő maga is megkísértetvén, segíthet azokon, akik megkísértetnek.”

Vö. Rm 15,3 ■ „Mert Krisztus sem önmagának kedvezett...”

(Vö. Zsid 4,15; 5,7–9)

„Bárcsak megértenénk e szavak jelentőségét: szenvedett, megkísértetvén!” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”, 216. o.)

Ez a megfogalmazás, hogy Jézus „szenedett, megkísértetvén”, egyrészt azt teszi nyilvánvalóvá, hogy Jézus felvett emberi természetében fogékony volt a kísértésre csakúgy, mint mi. Ha nem lett volna benne az Ő öröklött természetében is az „önmagának kedvezés” hajlama, akkor nem lett volna bűnnel megkísérthető. De neki is meg kellett tagadnia magában ezt az ösztönös hajlamot, és ez neki is szenvedésbe, önmagával vívott küzdelembe került. Találó hasonlat: ha elmegyek egy kerítés mellett, amely mögött egy bárány legelész, megrugdoshatom a kerítést anélkül, hogy a bárány ettől izgalomba jönne. De ha egy kutya van a kerítés mögött és ezt teszem, a kutya vadul ugatni kezd. Ennyire érzékelhető a különbség aközött, ha van hajlam vagy nincs hajlam az ösztönös természetben az adott dologra való reakálás tekintetében.

Másrészt Jézus azért „szenedett, megkísértetvén”, mert az emberi természetén kívül a mennyből hozott szent isteni természete is volt, és gyűlölte a bűnt, irtózott tőle, neki a bűn egyenlő volt a halállal. Kimondhatatlanul szenvedett azért, hogy a bűnre való kísértés erejét a saját lényében, természetében kellett átéreznie, azaz mintegy közvetlen közelről kellett érintkeznie a bűnnel.

„Szentsége tökéletességének arányában szenvedett. Szent természete finom érzékeinek kimondhatatlan fájdalmat okozott a gonosszal való érintkezés.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, II. köt., 508. o.)

Mivel Ő maga is átélte azt a szenvedést, amit a bűnnel vívott küzdelem jelent, segíthet minden megkísértett követőjének. Példája mintát és bátorítást nyújt arra, hogyan álljunk ellene a bűnnek és győzzünk felette.

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

„Ma, ha az ő szavát halljátok,
meg ne keményítsétek a szíveteket!”

(3,1-4,13)

1 Milyen felhívással kezdődik a levél következő szakasza?
Mi a hasonlóság és a különbség Isten és Mózes között?

Zsid 3,1-6 ■ „Azért, szent atyafiak, mennyei elhívás részesei, nézzetek [szüntelen] Jézusra, hitvallásunk apostolára és főpapjára. Ő hű volt ahhoz, aki őt annak rendelte, miképpen Mózes is az ő egész házában. Mert Ő nagyobb dicsőségre méltattatott, mint Mózes, amennyiben a ház Építőjének nagyobb a tisztessége, mint a háznak. Mert minden háznak van építője, aki pedig mindent felépített, Isten az. Mózes is hű volt ugyan az ő egész házában mint szolga, bizonyoságául annak, amit hirdetnie kellett. Krisztus azonban mint Fiú áll a maga háza felett, akinek háza mi vagyunk, ha a bizodalmat és a reménység dicsekedését mindvégig erősen megtartjuk.”

Vö. 1Thessz 2,12 ■ „Kérve kértünk, hogy Istenhez méltóan viseljétek magatokat, aki az ő országába és dicsőségébe hív titeket.”

.....

.....

A levél címzettjeit „szenteknek” nevezi a levél szerzője, abban az értelemben, hogy odaszentelték magukat Krisztus követésére

és mennyei elhívás részesei (vö. 1Kor 1,2; 2Kor 1,1). Jézust csak ezen a helyen nevezi az Újszövetség apostolnak, azaz küldöttnek (az eredeti görög *apostolosz* szó jelentése: küldött). Sohasem szabad elfelejtenünk, hogy Jézus az Atya „Küldötte”, maga az Atya akar tehát megbékéltetni és megmenteni minket az Ő Küldötte által.

„Mintha ezt mondaná: Isten nem közönséges kegyelemre méltatott titeket, amikor az Ő országába elhívott, most már csak az van hátra, hogy Krisztusra mint Mesteretekre szegezzétek tekinteteket. (...) Ezért nem szabad azt gondolnunk, hogy ez csak a zsidóknak szól, hanem az apostol itt általános tanítást ad mindazok számára, akik be akarnak jutni Isten országába, hogy serényen figyelmezzenek Krisztusra. (...) Mert itt a *vallás* szó a hitet [az eredeti szöveg szerint: a hitvallást] jelenti, mintha csak azt mondaná, hogy a hit, amelyet vallunk, üres és haszontalan, ha nem Krisztusra figyelünk.” (Kálvin János: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*, Bp., Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1965, 41. o.)

Miután a levél szerzője rámutatott arra, hogy Jézus nagyobb az angyaloknál, most azzal folytatja az előbbi gondolatsort, hogy világossá teszi: Jézus Mózesnél is nagyobb. „Mózeset igen nagy tiszteletben tartották Izráelben. Az ő közvetítésével kapták a törvényt, amely Mózes törvényeként vált közismertté. Ő találkozott a hegyen Istennel, ő járt közben a népért, ő építette a szentélyt is Isten utasításai szerint.” (M. L. Andreasen: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*. Kézirat, a Zsid 3,1-hez fűzött kommentárból)

A zsidók Jézus korában „Mózes tanítványainak” vallották magukat (lásd Jn 9,28), és nemegyszer Mózesre hivatkozva szálltak szembe Jézussal (lásd Jn 8,5). „A következő versek összevetik, szembeállítják Krisztus munkáját Mózesével. Az apostol nem beszél lekicsinylően Mózesről, dicséri őt hűségéért. Krisztus és Mózes egyaránt házat építettek Istennek, és mindketten hűségesek voltak munkájukban. Mindazonáltal Krisztus a nagyobb ket-tőjük közül, mert ő a Fiú a házban, Mózes pedig hű szolga a házban.” (M. L. Andreasen, i. m., a Zsid 3,2–6-hoz fűzött kommentárból)

Kiemelkedő jelentőségű a 6. vers. Miután előzőleg már rámutatott a levél írója arra, hogy Mózes csak kivitelezője volt Isten tervének a szentély építésekor, Jézus viszont maga a ház valódi építője, most arról is szól, hogy milyen házat épít Jézus. Így olvasuk: „akinek háza mi vagyunk”, azaz a hívő egyház mint Isten „élő temploma”, avagy Krisztus „teste” (vö. Mt 16,16; Eféz 2,19–22; 4,16; 1Pt 2,2–5). Ennek a Krisztus által épített háznak vagy templomnak azonban csak úgy lehetünk részei, ha „az elkezdett bizodalmat és reménységet mindvégig erősen megtartjuk”.

A *bizodalom*-nak fordított eredeti görög szó: *parrészia*, amelynek jelentéstartalma figyelemre méltó. Nem csupán *bizalmat* jelent (erre van egy rokon értelmű, de külön szó, a *pisztisz*), hanem *nyíltságot, bátorságot, félelemnélküliséget, érthető szóval való kimondást* is. Úgy is fogalmazhatunk tehát, hogy bátor, hitvalló magatartást jelent az Istenbe vetett feltétlen bizalom alapján. A „reménység dicsekedése” a másik dolog, amit a Krisztuskövetőknek mindvégig erősen meg kell tartaniuk. A *dicsekedés*-nek fordított eredeti szó (*kaukhéma*) az örvendezés és lelkesedés érzületére is utal. Ezt a két említett tulajdonságot „mindvégig, erősen meg kell tartani”. Ez a megfogalmazás arra is utal, hogy Sátán igyekszik meggyengíteni a hívőket ezekben.

Mi rendelkezünk-e ezzel a két tulajdonsággal? És „erősen megtartottuk-e” ezeket hívő életünk kezdete óta?

2 Milyen tanulsággal szolgál számunkra az a büntetés, amely a pusztában vándorló izraeliták nemzedékét érte?

Zsid 3.7–11 ■ „Annakokáért amint a Szentlélek mondja: Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés ama napján a pusztában, ahol a ti atyáitok próbára tettek, megkísértettek engem, pedig látták az én cselekedeteimet negyven esztendeig. Azért megharagudtam arra a nemzedékre, és

mondtam: Mindig tévelyegnek szívükben, pedig nem ismerték meg az én útjaimat. Úgyhogy megesküdtem haragomban: nem fognak bemenni az én nyugodalmamba.”

Vö. Zsolt 95,8–11 ■ „Ne keményítsétek meg a ti szíveteket, mint Meribánál, mint Masszá napján a pusztában, ahol megkísértettek engem a ti atyáitok, próbára tettek engem, jóllehet látták az én cselekedetemet! Negyven esztendeig bosszankodtam e nemzedéken, és mondtam: Tévelygő szívű nép ők, nem tudják az én utamat! Akiknek megesküdtem haragomban: Nem mennek be az én nyugalom helyére.”

Vö. 2Móz 17,7 ■ „Nevezte [Mózes] annak a helynek a nevét Meribának és Masszának, Izráel fiainak versengéséért, és mert kísértették az Urat, mondván: Vajon köztünk van-e az Úr, vagy nincsen?”

(Vö. 2Móz 17. fej.; 4Móz 14,21–24)

.....

.....

„»Amint a Szentlélek mondja« – ennek a kifejezésnek sokkal nagyobb hatása van a lélekre, mintha a zsoltárszerzőt említené. Jó is hozzászoknunk az ilyen kifejezésekhez, hogy el ne felejtsük: a próféták könyveiből vett idézeteknél Istennek és nem embereknek a szavaival van dolgunk.” (Kálvin, i. m., 44. o.)

A „Meribá” versengést, elkeseredést jelent, a „Masszá” pedig megkísértést. A megkísértést úgy kell értenünk, hogy hálátlan és oktalan lázongásukkal mintegy provokálták, kihívták Istent. Mózes először a 2Móz 17. fej.-ben megörökített esetre emlékezett, ami mindössze néhány nappal a Vörös-tengeren való átkeelés csodája után történt.

„Örömet szereztek volna Istennek, ha ezt hallja szájukból: »Az az Isten, aki megcselekedte velünk, hogy száraz lábbal keltünk át a Vörös-tengeren, az az Isten, aki elpusztította a fáraó hadseregét,

nem engedi meg, hogy szomjan vesszünk. Várjunk, legyünk türelmesek! Isten próbára tesz minket, de ad majd nekünk vizet, amikor a legjobbnak látja.« De ahelyett, hogy hitet tanúsítottak volna, zúgolódtak Mózes és Áron ellen. Nem tanultak meg Istenben bízni. Csekély vagy semmilyen hitük nem volt. (...) Még több csodát kellett volna tennie Istennek ahhoz, hogy higgyenek benne?» (M. L. Andreasen, i. m., a Zsid 3,8-hoz fűzött kommentárból)

„[Az izraeliták magatartása] még inkább kitűnik Mózes 4. könyvéből, ahol a 10. fejezettől kezdve a megkísértések egész sorát írja le. [Az az eset, amely a 20. fejezetben olvasható], még növeli vétkeik gyalázatosságát. Mert milyen nagy hálátlanság, hogy akik annyiszor tapasztalták Isten erejét, arcátlanul vitatkoztak Mózessel, és semmi hitelt sem adtak neki. Ezt az esetet emeli ki még az összes helyett. (...) [Isten kijelenti, hogy] javíthatatlanoknak tartja őket. Azt mondja, »mindenkor tévelyegnek«, azaz semmi remény sem mutatkozik arra, hogy magukba szálljanak.» (Kálvin, i. m., 46. o.)

Elvakult, kérkedő, felháborító bűn váltotta ki, szívük visszafordíthatatlan megkeményedésének a következményeként történt, hogy Isten ezúttal nem valamely jó ígéretét erősítette meg esküvéssel, hanem egy egész népcsoport elvetését, büntetésük elháríthatatlanságát.

3 Milyen intelmet vegyünk hát a szívünkre?

Zsid 3,12-14 ■ „Vigyázzatok, atyámfiai, hogy valaha ne legyen bármelyikőtöknek hitetlen, gonosz szíve, hogy az élő Istentől elszakadjon, hanem intsétek egymást, míg tart a ma, hogy egyikőtök se keményedjék meg a szív csalárdsága által. Mert részeseivé lettünk Krisztusnak, ha ugyan az elkezdett bizodalmat mindvégig, erősen megtartjuk.”

Ami Izráel fiaival megesett, az bármely nemzedék hívőivel megtörténhet. Óvakodnunk kell tehát már az első lépéstől, ami oda vezethetne, hogy „hitetlen és gonosz szívünk” legyen végül, mert ez Istentől való elszakadással jár. A lázongás és a perlekedés Isten ellen és az Ő hűséges szolgálói ellen veszélyes út, a szóban forgó tragikus állapothoz vezethet. A Szentírás szerint nem létezik elveszíthetetlen kegyelem. A fenti igeszakasz utolsó mondata erre figyelmeztet. Ezék 18,24 is arra figyelmeztet, hogy „ha az igaz elhajol az ő igazságától”, korábbi érdemei vagy teljesítményei nem mentik meg őt. Éppen ezért arra is kérel a felhívás, hogy szeretettel intsük azokat a társainkat, akiknél azt látjuk, hogy a szív megkeményedésének a veszélyes útjára akarnak lépni. A szív megkeményedése olyan folyamatnak a következménye, amikor az ember sorozatosan visszautasítja a Szentlélek bűnről meggyőző bizonyágtételét, akár belső sugallat, akár mások szava által történik ez. Az intések, kérelések visszautasítása azt eredményezi, hogy szíve csalárd lesz, azaz megcsalja a vétkezőt, arra készíti, hogy egyre jobban igazolja magát, és végül már valóban hiszi, magabiztosan vallja, neki van igaza, ő jó úton jár.

„A Szentlélek elleni káromlás bűne nem valami hirtelen szóban vagy cselekedetben rejlik, hanem az igazság és annak bizonyítékai elleni merev, konok ellenállásban.” (Ellen G. White: *1888-as anyagok/Kiben bízhatunk?*, II. köt., 912–913. o.)

„Nem Isten vakítja meg az emberek szemét, nem Ő keményíti meg a szívüket. Világosságot küld nekik, hogy belássák tévedéseiket, s biztonságos ösvényen vezethesse őket. E világosság elvetése miatt vakul meg a szem, és keményedik meg a szív.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 272–273. o.)

4 Két szóval határozza meg az ige az okot, ami miatt a pusztában vándorló izraeliták felnőtt nemzedéke nem mehetett be az ígéret földjére. Melyik ez a két szó?

Zsid 3,15-4,2 ■ „E mondás szerint: Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket, mint az elkecsereledéskor! Mert kik keseredtek el, amikor ezt hallották? Nemde mindazok, akik kijöttek Egyiptomból Mózes által? Kikre haragudott meg negyven esztendeig? Avagy nem azokra-e, akik vétkeztek, akiknek teste elhullottak a pusztában? Kiknek esküdött pedig meg, hogy nem mennek be az ő nyugodalmába, hanemha az engedetleneknek? Látjuk is, hogy nem mehettek be hitetlenség miatt. Óvakodjunk tehát – mivel megvan az ő nyugodalmába való bemenetel ígérete –, hogy valaki közületek fogyasztásban levőnek ne találtassék! Mert nekünk is hirdettetett az evangélium, miképpen nekik: de nem használt nekik a hallott beszéd, mivel nem párosították hittel azok, akik hallották.”

.....

.....

.....

Hangsúlyos a *ma* szó. A Szentlélek meggyőzésével szembeni első ellenállás is veszélyes már. Előttünk van a pusztában vándorló nép szomorú példája, elindultak a lázongás útján, és a 40 év alatt csak mind mélyebbre merültek bűneikben. Hiába cselekedett Isten újra és újra csodákat értük, nyilvánította ki megbocsátó kegyelmét ismételten, nem tudta visszafordítani őket a megkeményedés pályájáról, amelyen elindultak.

„Az a *ma*, amelyről az idézett zsoltárban említés történik, nem korlátozható Dávid idejére, hanem azt az egész időt felöleli,

amikor Isten szól hozzánk. Tehát valahányszor és ameddig csak szól a mi tanításunkra, jusson eszünkbe: »Ma, ha az Ő szavát halljátok.« Ugyanilyen értelemben tanítja Pál, hogy amikor az evangéliumot hirdetik nekünk, az a kellemes idő, amikor Isten meghallgat minket, az az üdvösség napja, amikor megsegít (2Kor 6,2). Éppen ezért élnünk kell ezzel az alkalommal [utólag már hiába siránkozunk majd annak elvesztésén]. Amint Krisztus mondja: »Járjatok a világosságban, amíg világosságotok van, hogy a sötétség ne lepjen meg titeket!« (Jn 12,35) Az *amíg* szócska hallgatólagosan arra utal, hogy nem lesz mindig jó alkalom, ha restek vagyunk az Úr követésére, amikor hív bennünket. Isten most kopogtat az ajtónkon.” (Kálvin, i. m., 48. o.)

„Isten Szavából, szolgálai által vagy Lelke közvetlen tevékenysége révén kapjuk a világosságot, de ha egyetlen fény sugarat is figyelmen kívül hagyunk, a lelki felfogás már részlegesen eltompul, és a világosság következő megnyilatkozását már kevésbé érzékeljük. Így növekszik a sötétség, míg végül az éj sötétje telepszik a lélekre.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 272–273. o.)

Gondolkozzunk el arról is, hogy milyen összefüggés van *hitelenség* és *engedetlenség* között? Kézenfekvőnek látszik: A hitelenségből engedetlenség következik. De vajon az engedetlenségből is következhet hitelenség?

Az Egyiptomból kimentett izraeliták nagy csodákat láttak, és a „tűz közepéből szóló Isten szavát is hallották” (5Móz 4,33). Mózes is sok-sok isteni tanítást közvetített nekik, mégsem használt mindez, mert „nem párosították hittel”. Nekünk is előjogunk ma a megváltásról szóló evangélium megismerése az Írásból és az evangéliumhirdetések hallgatása által. De vajon párosítjuk-e hittel és engedelmességgel? E nélkül nekünk sem használ.

5 Milyen „nyugodalomba igyekezzék bemenni” Isten újszövetségi népe?

Zsid 4,4-11 ■ „Mert valahol a hetedik napról ekképpen szólt: Megnyugodott Isten a hetedik napon minden cselekedetétől. És ugyanott ismét: Nem mennek be az én nyugodalomba.

Mivelhogy annakokáért áll az, hogy némelyek bemennek abba, és akiknek először hirdettetett az evangélium, nem mentek be engedetlenség miatt, ismét határoz egy napot: Ma – szólván Dávid által annyi idő multán, amint előbb is idéztük – ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket! Mert ha őket Józsué nyugodalomba helyezte volna, nem szólna azok után más napról.

Annakokáért megvan a szombatja Isten népének. Mert aki bement az ő nyugodalomába, az maga is megnyugodott cselekedeteitől, amiképpen Isten is a magáéitól. Igyekezzünk tehát bemenni abba a nyugodalomba, hogy valaki közületek a hitetlenségnek ugyanazon példájába ne essék!”

.....

.....

.....

Már előzőleg, a 4. fejezet 1. versében is említés történt „az Isten nyugodalomába való bemenetel ígéretéről”, a 95. zsoltárból vett *nyugodalom* kifejezést idézve. Nem fejtette ki azonban a levél írója mindjárt ezt követően a nyugodalom fogalmának jelentéstartalmát, mert közbevetett egy óvást és buzdítást. Most viszont a felvetett gondolathoz, és a nyugodalomról kezd szólni.

A *nyugodalom* fogalma a teremtéstörténetben jelenik meg először, amikor 1Móz 2,2-ben arról olvasunk, hogy a teremtés

munkáinak a bevégzése után, a 7. napon Isten megnyugodott, megszűnt minden munkájától. Maga a *nyugalom* szó (a görög szövegben *katapauszisz*) egyaránt jelenthet *pihenést*, *nyugalmat* és *nyugvóhelyet*. Ezért alkalmas volt ez a kifejezés arra, hogy a 95. zoltár vele utaljon az ígéret földjére, amely az Egyiptomból kivonult nép számára végre a letelepedési helyet, a *nyugalom* helyét jelentette az előzőleg átélt viszontagságok és hazátlanság után. A pusztai vándorlás idején még az izraeliták előtt volt ez a *nyugalom*, amelybe végül csak némelyek, a hívők mentek be, a többiek viszont nem mehettek be a hitetlenség miatt, amint erről már előzőleg is szó volt. A későbbi nemzedéket aztán – a nyugvóhely értelmében – Józsué, a honfoglalás vezére „nyugalomba helyezte”.

A *zsidókhhoz írt levél*ben azonban azzal az érveléssel találkozunk, hogy a 95. zoltár nem emlegetné fel újra óvásként Isten esküjét a hitetlen izraelitákra vonatkozóan – miszerint „nem mennek be az én nyugodalmamba” –, ha Kánaán földje a végső nyugodalom helye lett volna, és Isten népének nem kellene ezután is vigyázni arra, hogy szívbeli megkeményedésük ne zárja ki őket Isten nyugodalmából.

Isten *nyugalma* a továbbiakban – a levél írása idején és az egész keresztény korszakban – most már jelenti egyrészt „*azt a napot*”, amikor Isten népe az igazi ígéret földje, az újjáteremtett föld birtokába lép. Másrészt viszont *azt a lelki nyugodalmat*, amelyet Isten teremtés utáni megpihenése példáz, és amit népével is megízleltetni akar a szombatünneplés, a szombat nyugalma által, amely előképe és előíze az újjáteremtett földön elnyerhető végső nyugodalomnak. A 9. vers egyébként így is fordítható: „Azért megmarad Isten népének a szombati nyugalom” (illetve a görög *sabbatimosz* szó így is értelmezhető: *a szombatünneplés*). Az angol King James-fordításban is a *megmarad* szó található.

A nyugodalomnak mindhárom előbbieken vázolt jelentéséről szó van – azaz az újjáteremtett földről, a lelki nyugalomról és a szombat ünnepeinek nyugalmáról –, amikor a levélnek ez a

szakasza nyomatékos felhívással zárul: „Igyekezzünk tehát bemenni abba a nyugalomba, hogy senki a hitetlenségnek ugyanazon példájába ne essék.” (11. vers)

„[A levél szerzője] nem akarja tagadni, hogy nyugalomon Dávid [a 95. zsoltárban] Kánaán földjét érti, ahová Józsué a népet bevezette. De azt tagadja, hogy ez lett volna a végleges nyugalom. (...) Mert bizonyos, hogy [a hívők] annál a földnél magasabbra tekintettek. (...) Kánaán földje nyugalom volt ugyan, de mulandó, úgyhogy a hívőknek azon túl kellett menniük. (...) Üdvösségünk még a reménység tárgya.” (Kálvin, i. m., 53–54. o.)

„Isten nyugalma lelki tapasztalat. (...) A Lélek Isten kegyelmére bízta magát, és ő elfogadja. (...) Béke honol a szívében, bűnei megbocsáttattak, megtalálta Istent. Elmúltak a lelkiismeret vádjai, valamint (...) büszkesége és világszeretete. (...) *A zsidókhoz írt levél* írója a nyugalommal összekapcsolja Isten teremtés-kori nyugalomával. (...) A kapcsolat ama nyugalom között, amelybe Isten meghívja a hívőt és az Ő teremtés-kori nyugalma között szoros. (...) Isten eszménye az első édeni szombatban jut kifejezésre, amikor mély, bensőséges kapcsolat volt Isten és a megteremtett emberpár között, tökéletes szeretet, öröm és béke honolt.” (M. L. Andreasen, i. m., a Zsid 4. fejezetéhez fűzött kiegészítő jegyzetektől)

„Az itt [Zsid 9,11-ben] említett nyugalom a kegyelem nyugalma. Nem tétlenég, nem önző semmittevés által nyerjük el ezt a nyugalommal, sem ebben, sem az eljövendő életben. Csak a komoly munkából, igyekezetből fakad békeség és Szentlélek általi öröm a Földön, a Földön túl pedig dicsőség.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, 216. o.)

A hit nyugalomáról is szó van tehát itt. A hívő lelke Istenben nyugszik, Őrá támaszkodik, nem a maga elképzelése szerint és nem a maga erejével akar cselekedni. Amint az Írás mondja: „Kinek szíve reád támaszkodik, megőrzöd azt teljes békében,

mivelhogy tebenned bízük.” (Ésa 26,3) A hívő ember nemcsak szombaton nyugszik, amikor fizikailag mentes a munkától és lelke is megtelítődik Isten közelségével és beszédével, hanem a hétköznapiakban is megmarad lelki békessége. Nem aggodal-maskodik, hanem hit által Istenre bízva minden gondját, tőle kér és nyer világosságot, erőt minden feladatához.

6 Milyen hatalma, milyen különleges tulajdonsága van Isten beszédének?

Zsid 4,12–13 ■ „Isten beszéde élő és ható, élesebb minden kétélű fegyvernél, elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szív indulatait. Nincs oly teremtmény, amely nyilvánvaló ne volna előtte, sőt mindenkinek meztelennek és leplezetlenek annak szemei előtt, Akiről mi beszélünk.”

.....

.....

.....

„Az Igének mint kétélű fegyvernek le kell metszenie önünkről az alkalmatlan jellemvonásokat. Az Ige szerénynyé teszi a kevélyt, szelíddé és megtört szívűvé a romlottat, engedelmessé az engedetlent. A bűnös szokások bele szövéődnek az ember napi tapasztalatába, életébe. Az Ige azonban kimetszi a testies kívánságokat. Felismeri és megítéli a gondolatokat és a szív indulatait.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* 217. o.)

„Az Ige megláttatja velünk legbensőbb indítékainkat, a különbséget természetünk késztetései és a kegyelem ösztönzései

között, az ó és az új ember között. Foltokat mutat ki ott is, ahol mi – vakságunkban és önelégültségünkben – azt képzeljük, hogy minden tiszta, Istennek tetsző. Ennélfogva az Ige tükör, mégpedig éles, tiszta tükör, amelyben igazi mivoltunkban látjuk meg magunkat. (...) Amikor belenézünk az Ige tükrébe, hallanunk kell a szót: »Te vagy az az ember!« (2Sám 12,7)

Az emberi bölcsesség tanácsa az ókortól fogva így szólt: »Ismerd meg magadat!« Csakhogy egy súlyos nehézség akadályoz minket ebben, amelyről Jeremiás próféta így szól: »Csalárdabb a szív mindennél, és gonosz az.« (Jer 17,9) Kicsoda ismerheti meg a titokzatos forrást, az emberi szívet? Egyedül Isten, egyedül Ő tud behatolni oda. Jeremiás könyvében ezt a választ találjuk az előzőleg feltett kérdésre: »Én, Az Úr vagyok az, aki a szívet fűrkésem és az ember bensőjét vizsgálom.« (Jer 17,10) Ezért nekünk tükörrre van szükségünk, mégpedig olyan tükörrre, amit ember nem adhat a kezünkbe. Egyedül Isten tükre mutatja meg hűen valódi ábrázatunkat.” (Saphir Adolf: *Krisztus és az Írás*, Spalding Alapítvány, 2020, 135–136. o.)

*Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.
– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési
költségeihez.*

A mi „nagy Főpapunk” (4,14–6,3)

1 Milyen felhívással kezdődik a levél újabb szakasza?

Zsid 4,14 ■ „Lévén annakokáért nagy Főpapunk, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten Fia, ragaszkodjunk hitünkhöz.”*

.....

.....

A 3. fejezet első versében nevezte először a levél írója Jézust főpapnak. A zsidó vagy zsidó-keresztény olvasók számára ez különösen hatott, mivelhogy a főpap fogalma nekik a jeruzsálemi templomhoz kötődött és Lévi törzséhez, az ároni papsághoz. Az első említéskor azonban nem kapcsolódott magyarázat Jézus főpapnak nevezéséhez, mivel előbb kitért arra, hogy Jézus Mózesnél is nagyobb, valamint a pusztában vándorló izraeliták hitetlenségére emlékeztetett. Most azonban visszatér Jézus főpapságának a kérdésére.

„Nagy Főpap”-nak nevezi Jézust, aki messze nagyobb minden földi főpapnál, hiszen „Isten Fia”, aki „áthatolt az egeken”, aki közvetlenül az örökkévaló Atya színe előtt teljesít szolgálatot. „Ragaszkodjunk hát hitünkhöz” – buzdítja olvasóit a levél írója.

* Pontosított fordítás szerint. Az itt szereplő eredeti szó, a *homologia* jelentése *hitvallás*, a hit tanbeli tartalmára utal.

Mintha csak ezt mondaná: a legnagyobb balgaság lemondani arról a kiváltságról, hogy ilyen nagy Főpap a képviselőnk Isten előtt. Ezzel a buzdítással az ún. judaista tanítóktól óvja zsidó-keresztény olvasóit, akik számára – bár látszólag elfogadták Jézust – a zsidó vallási hagyományokhoz való ragaszkodás elsődleges volt, ezért Jézust sem tudták annak tekinteni, aki Ő a valóságban.

2 Milyen együttérző – erőtlenségeinket saját tapasztalatból ismerő – főpapunk van Jézus személyében? Mire bátorítson ez minket?

Zsid 4,15–16 ■ „Mert nem olyan Főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem aki megkísértetett mindenben, hozzánk hasonlóan, azzal a különbséggel, hogy nem vétkezett. Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk, kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül.”

.....

.....

A mi Bibliánkban olvasható *gyarlóságaink* szó mögött álló eredeti kifejezést (*aszteneia*) megfelelőbb erőtlenségnek fordítani. A bűneset óta erőtlen az ember ellenállni a rossznak és cselekedni a jót (lásd Rm 7,14–23, vö. Mk 14,38; Ésa 1,5). Istent részvétre és megmentésünkért való fáradozásra indítja ez a nyomorúságunk. A 15. vers vége – szó szerint fordítva – így hangzik: „de bűn nélkül”, vagyis anélkül, hogy vétkezett volna, anélkül, hogy akár csak egyszer is hagyta volna megfoganni a kísértéseket belső emberében. Ezeket végiggondolva bátorságot kell vennünk ahhoz, hogy bűnterhünkkel és tehetetlenségünkben Istenhez folyamodjunk segítségért, annak tudatában, hogy „a kegyelem királyi székéhez folyamodunk”.

„Az emberek túlságosan gyakran elveszítik az előzetesen bennük lévő együttérzést, amikor magas tisztséghez jutnak, magas pozícióba helyezik őket. (...) Jézus azonban nem veszítette el együttérzését és kapcsolatát velünk, miután »Isten jobbjára ült«. (...) A gyengéd, részvételteljes főpap új gondolat volt a zsidók számára. Krisztus korára e szent tisztség igen alacsony szintre süllyedt le. A papi vezetők körében jellemzővé vált az önteltség, a dölyf, a büszkeség, a pöffeszkedő erőszakos magatartás. Láthatjuk ezt például abból a megvetésből is, ahogyan az egyszerű emberek tömegeiről vélekedtek, akik a vallás külsőségeit illetően nem voltak annyira buzgók: »Ez a sokaság, amely nem ismeri a törvényt, átkozott.« (Jn 7,49)” (M. L. Andreassen: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*. Kézirat, a Zsid 4,15-höz fűzött kommentárból)

„Levelek érkeztek hozzám, amelyek azt állítják, hogy Krisztusnak nem lehetett ugyanolyan természete, mint az embernek, mert akkor eleshetett volna a hasonló kísértések alatt. Ha nem volt emberi természete, akkor nem lehet a mi példaképünk. Ha nem volt részese a mi természetünknek, akkor nem kísértethetett meg úgy, mint mi emberek. Ha lehetetlen volt számára, hogy engedjen a kísértésnek, akkor nem lehet a mi Segítőnk. Valóság volt, hogy Jézus eljött, hogy megharcolja a csatákat mint ember az ember javára. Megkísértése és győzelme arról tett bizonyosságot nekünk, hogy az embernek pontosan követnie kell a mintát, isteni természet részesévé kell válnia az embernek is.” (Ellen G. White: *SM/Válogatott üzenetek*, I. köt., 408–409. o.)

„Akik azt állítják, hogy Krisztus nem tudott volna bűnt elkövetni, azok nem hiszik, hogy Jézus valóban emberi természetet öltött magára. Krisztust nem csupán a pusztában, hanem egész életében – gyerekkorától felnőtt koráig – Sátán ténylegesen kísértette. Minden ponton kísértést szenvedett, mint mi magunk, és mivel eredményesen ellenállt a kísértés

minden formájának, tökéletes példát nyújtott nekünk, embereknek. (...) Krisztus győzelme és engedelmessége a valóságos ember győzelme és engedelmessége. (...) Amikor olyan erőt tulajdonítunk emberi természetének, amellyel ember nem rendelkezhet Sátánnal folytatott küzdelemben, akkor semmibe vesszük ember volta teljességét. (...) Krisztus engedelmessége az Atya iránt ugyanaz volt, mint amit Isten az embertől elvár. Az ember nem tudja legyőzni Sátán kísértéseit anélkül, hogy Isten hatalma ne egyesülne saját akaratával. Így volt ez Jézussal is: Ő megragadta Isten erejét. Azért jött a világra, hogy mint ember engedelmeskedjék Isten törvényének, és ezáltal a mi példaképünké legyen. (...) Jézus nem azért jött a világra, hogy kinyilvánítsa azt, amire Isten képes, hanem azért, hogy megmutassa, mire képes az ember Isten hatalmába vetett hit által. (...) Az embernek is isteni természet részesévé kell válnia hit által, és ily módon legyőzni a kísértések támadásait.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* 217. o.)

3 Miben állt a főpap szolgálata az ószövetség idején?

Zsid 5,1-3 ■ „Mert minden főpap emberek közül választatik, emberekért rendeltetik az Isten előtt való dolgokban, hogy ajándékokat és áldozatokat vigyen a bűnökért, aki képes együttérezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel, mivelhogy maga is körül van véve erőtlenséggel. Ezért köteles, miképpen a népért, azonképpen önmagáért is bűnért való áldozatot bemutatni.”

.....

.....

.....

Az ószövetségi főpapok közbenjárók voltak a bűnös ember és a világmindenség szent Istene között, ami különösképpen a nagy engesztelési napon volt szemléletes. Ilyenkor a főpap a szentek szentjében, közvetlenül a frigyláda előtt teljesített szolgálatot. A frigyláda fedelét kegyelmi trónusnak is nevezték, mivelhogy a föléje hajló kerubok között jelent meg a Teremtő dicsősége, jelenlétének a szimbóluma, ragyogó fényesség formájában (2Móz 25,22).

Az ószövetségi főpapok hozzánk hasonló emberek voltak, ők is „erőtlenségekkel” terhelték. Szükséges volt így lennie, hogy *együttérezzenek* a bűnösökkel, akiket Isten előtt képviseltek. Pontosabban fogalmazva ilyen lelkületűek kellett volna lenniük, amint erre a főpapi öltözet jelképei és az ehhez kapcsolt magyarázat is rámutatnak (2Móz 28,2–29).

Földi papok azonban nem felelhetek meg a közbenjáróra vonatkozó másik alapvető kívánalomnak, annak tudniillik, hogy erőtlenségük mellett szentek is legyenek, és így megállhassanak a szent Isten előtt. Ezért nem csupán a népért kellett bemutatniuk a bűnért való áldozatot a nagy engesztelési napon, hanem önmagukért és házuk népéért is (3Móz 16,6). Ily módon kellett kegyelmet kérniük ahhoz, hogy a szentek szentjébe lépve meg ne eméssze őket Isten dicsősége.

A földi papok tehát csak töredékesen lehettek Krisztus előképei, aki a közbenjáróra vonatkozó mindkét kívánalomnak tökéletesen megfelel.

Megváltónk az emberi erőtlenség részeseként együttérzőn képviseli a „tudatlanokat és a tévelygőket” Isten előtt, másrészt viszont szent és büntelen, így mindenkor közvetlenül Isten színe elé járulhat. Közvetítheti Isten felé a bűnösök hátláját, amelyet az ószövetség idején a hálaáldozatok fejeztek ki, és hivatkozhat saját helyettes áldozatára mint engesztelő, vagyis a bűnösöket a törvény ítéletével szemben befedező áldozatra.

4 Lehet-e valaki főpappá önjelöltként? Milyen kijelentéssel tette Jézust az Atya főpappá az újszövetség korszakára?

Zsid 5,4–6 ■ „Senki sem veszi magának e tisztességet, hanem akit Isten hív el, miképpen Áront is. Hasonlóképpen Krisztus sem maga dicsőítette meg magát azzal, hogy főpap lett, hanem az, aki így szólt hozzá: Én Fiam vagy te, ma születek téged. Miképpen másutt is mondja: Örökkévaló pap vagy te, Melkisédek rendje szerint.”

Vö. Zsolt 110,1–4 ■ „Mondta az Úr az én Uramnak: Ül az én jobbomon, amíg ellenségeidet zsámolyul vetem lábad alá... Megesküdött az Úr és meg nem bánja: Pap vagy te örökké, Melkisédek rendje szerint.”

(Vö. Mt 22,41–45)

.....

.....

.....

Isten eredeti rendelkezése szerint főpap csak az lehetett, akit Ő hívott el erre a tisztre (lásd 2Móz 28,1). Krisztus sem maga tette főpappá önmagát, hanem az Atya akarata, végzése alapján lett Főpapunkká. A levél írója először a 2. zsoltárból idéz, ahol az Atya megszólítja Fiát, éppúgy, mint az Őt főpappá nyilvánító 110. zsoltárban. Azért kapcsolja össze a két zsoltáridézetet, hogy nyilvánvalóvá tegye: Isten az Ő Fiára ruházta a főpapi tisztséget esküvéssel az újszövetségi korszakban egyszer s mindenkorra.

A továbbiakban részletes magyarázattal szolgál majd a levél arra vonatkozóan, hogy mit jelent e jelképes beszéd: „Melkisédek rendje szerinti főpap.”

5 Milyen küzdelmet vívott Jézus „testének napjaiban”, és milyen lehetőséget nyitott meg ezzel számunkra?

Zsid 5,7-9 ■ „Aki az ő testének napjaiban könyörgésekkel, esedezésekkel, erős kiáltás és könnyhullatás közben járult ahhoz, aki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott az ő istenfélelméért, ámbár Fiú, megtanulta azokból, amiket szenvedett, az engedelmességet, és tökéletességre jutva örök üdvösség szerzője lett mindazok számára, akik neki engedelmeskednek.”

Rm 15,3 ■ „Mert Krisztus sem önmagának kedvezett...”

.....
.....
.....

Erről az igei leírásról legelőször Krisztus Getsemáne-kertben vívott lelki küzdelme jut eszünkbe. De figyeljük meg, hogy nem csupán erre utálnak a fenti sorok. Úgy olvassuk, „testének napjaiban” – vagyis amikor a mi erőtlen emberi természetünkben élt a földön – Jézus gyakran vívott ilyen gyötrelmes csatákat, Istenhez kiáltva segítségért. Magányos, kora reggeli, késő esti imádságai alatt élhetett át ilyen lelki küzdelmeket. Két ellentétes késztetés állt szemben egymással belső emberében: Sátán kísértései ösztönös emberi természetére hatottak, elemi erővel készítették volna arra, hogy „önmagának kedvezzen”, mennyből hozott, szent isteni természete viszont Isten törvénye fényébe helyezte a kísértést. E két késztetés között kellett személyes döntést hoznia, azaz megtagadva az emberi természet követelését, és Isten szent törvénye, akarata oldalára állnia. Jézus tudta, hogy akár egyetlen bűn elkövetése is a halál ítélete alá vonná Őt is, és nem lehetne Megváltóvá az ember számára, minden ember elvesztését eredményezné. Ámbár

Isten Fia, emberi mivoltában neki is tanulnia kellett az engedelmességet, újra és újra csatákat kellett nyernie, istenfélő döntéseket kellett hoznia a két természet szorításában. Ezáltal tudta kitaposni, megmutatni az utat számunkra is a bűn feletti győzelemhez.

Nem tudjuk igazán felfogni, milyen hálával tartozunk Jézusnak azért, hogy napról napra megívta ezeket a küzdelmeket a mi megmentésünkért.

„Az istenség rejtélyes módon egybekapcsolódott Jézus személyével. Isten és ember egyé lett. Ebben az egységben találunk reménységet az elbukott emberiség számára.” (Ellen G. White, *The Signs of the Times*, 1896. július 30.)

„Nem szabad úgy beállítani Krisztus engedelmisségét, mintha isteni természete rendkívüli úton tette volna alkalmassá erre. (...) Mint az ember helyettesét és kezesét érték Őt a kísértések. Ha Krisztusnak az emberek képességén felüli hatalma lett volna a győzelemhez, akkor Sátán tőkétkovácsolt volna ebből. Krisztus feladata az volt, hogy felszabadítsa az embert Sátán uralma alól, és ezt oly módon tudta elérni, hogy eljött emberként, megkísértetett emberként és engedelmeskedett emberként.” (Ellen G. White: „*A Te Igéd igazság*”, 218. o.)

„Ha Sátán bűnbe tudta volna vinni Jézust kísértéseivel, akár csak a legkisebb mértékben is, ő taposott volna az Üdvözítő fejére. (...) Ha Sátán Krisztus fejére tapos, az emberiség elveszett volna. Isten haragja hárult volna Őrá is, éppúgy, mint Ádámra. (...) De Krisztus büntelen volt. Ha emberi testben élt élete nem lett volna ilyen, kereszthalála nem jelentene többet a kegyelem megszerzése szempontjából, mint egy közönséges ember halála.” (Ellen G. White, *The Signs of the Times*, 1898. június 9.)

6 Milyen bevezetéssel indítja a levél írója „a Melkisédek rendje szerinti” főpap kifejezés magyarázatát?

Zsid 5,10–6,3 ■ „Neveztetvén Istentől Melkisédek rendje szerint való főpaprak. Akiről nekünk sok és nehezen megmagyarázható mondanivalónk van, mivel restek lettetek a hallásra. Mert noha ez idő szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek a kezdő elemeire tanítson valaki titeket, olyanok lettetek, mint akiknek tejjre van szükségetek, nem pedig kemény eledelre. Mert mindaz, aki tejjel él, járatlan az igazság beszédében, mivelhogy kiskorú. Az érett korúaknak pedig kemény eledel való, mint akiknek mi voltuknál fogva gyakorlottak az érzékeik a jó és rossz közötti különbségtételre.

Azért elhagyva a Krisztusról való kezdetleges beszédet, törekedjünk tökéletességre, nem rakva le újra alapját a holt cselekedetekből való megtérésnek, az Istenben való hitnek, valamint a tisztulásokról, kézrátételekről, halottak feltámadásáról és örök ítéletről szóló tanításnak.”

.....

.....

.....

A levél írója jelzi, hogy a Krisztusról mint Melkisédek rendje szerinti főpapról szóló tanítás előrehaladott Ige-ismeretet és Ige-értést kíván. Ehhez kapcsolja azt a szelíd feddést, hogy olvasói megrekedtek egy bizonyos szinten, és a hamis tanítók hatására még mindig az ószövetség immár érvényét vesztt, eleve időleges rendelkezéseivel bajlódnak, ez köti le figyelmüket. „Restek a hallásra”, azaz nincs bennük kellő szomjúság az Isten-ismeretben és a hitben való növekedés iránt. Nagyrészt

még mindig „járatlanok az igazság beszédében”, pedig „érett korúak” lehetnének már a hitben, olyan Krisztus-követők lehetnének, akiknek az „érzékei gyakorlottak a jó és rossz közötti különbségtételben”.

Krisztus megállapítása szerint a laodiceai korszak maradék egyházának is az az egyik súlyos nyomorúsága, hogy önelégültek, megálltak a hitbeli és ismereti növekedésben, miközben így dicsekszenek: „Gazdag vagyok, meggazdagodtam és semmire nincs szükségem.” Nézzünk azért bele mi is abba a tükörbe, amit *A zsidókhöz írt levél* szerzője olvasói elé helyezett a fenti sorok által.

Íme két bizonyágtétel arról, hogyan kellene viszonyulnunk Isten Igéjéhez, az „igazság Beszédéhez”:

„Azért olyan könnyű kísértésbe és bűnbe vinni a fiatalokat, de még az érettebb korúakat is, mert nem tanulmányozzák Isten Igéjét, nem mélyednek bele úgy, ahogyan kellene. (...) Kevesen választják a jobb részt, kevesen ülnek Jézus lábához, (...) hogy tanuljanak az isteni Tanítótól. (...) Szellemi erőnk javát adjuk Isten gondolatainak tanulmányozására!” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, VIII. köt., 319. o.)

„Ha Isten népe értékelné Isten szavát, akkor mennyország lenne a gyülekezetben. A keresztyének törekvőek lennének, és éheznek az Ige tanulmányozását. Nyugtalanul várnák az időt, amikor szöveget szöveggel vethetnek egybe, és elmélyedhetnek az Igében. Mohóbban vágynának az Ige világosságára, mint a reggeli újságra, folyóiratokra vagy regényekre. (...) Ennek eredményeképpen életük az Ige elveihez idomulna. Az Ige utasításai olyanok lennének számukra, mint az élet fájának levelei. Kútforrás lenne bennük, amely örök életre buzog. A kegyelem üdítő záporai éltetnék, frissítenék lelküket, feledtetnének velük

minden vesződséget és fáradságot. Az ihletés szavai erősekké és bátrakká tennék őket. (...) Imáik komolyak lennének. (...) A lázas semmiségek, amelyek sokak idejét felémésztik, visszasüllyednének igazi helyükre a gyógyító, megszentelő bibliai kegyesség előtt.” (Ellen G. White: *Bizonyosságtételek*, VIII. köt., 193–194. o.)

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja.

Mit foglal magában a „Melkisédek rendje szerinti főpap” megjelölés? (6,4–7,28)

1 Hogyan hívja fel olvasói figyelmét a levél írója „a hitbéli hajótörés”* veszélyére? Milyen reménységét fejezi ki azonban a levél címzettjeire vonatkozóan?

Zsid 6,4–12 ■ „Lehetetlen dolog, hogy akik elestek – miután egykor megvilágosítottak, megízlelték a mennyei ajándékot, és részeseivé lettek a Szentléleknek, megízlelték Isten jó beszédét és a jövő világ erőit – ismét megújuljanak a megtérésre, mint akik önmaguknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák Őt.

Mert a föld, amely beissza a gyakorta reá hulló esőt, és hasznos fűvet terem azoknak, akikért műveltetik, áldást nyer Istentől, amely pedig töviseket és bojtorjánokat terem, megvetett és közel van az átokhoz, aminek vége megégetés.

De felőletek, szerelmeseim, ezeknél jobb és üdvössége-sebb dolgokról vagyunk meggyőződve, ha így szólunk is. Mert Isten nem igazságtalan, hogy elfeledkezzen cselekedeteitekről, a szeretetről, melyet tanúsítottatok az ő neve

* 1Tím 1,19-ben található ez a képies megfogalmazás.

íránt, mint akik szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek. Kívánjuk pedig, hogy közületek ki-ki ugyanazt a buzgóságot tanúsítsa a reménység bizonyossága iránt mindvégig. Hogy ne legyetek restek, hanem követői azoknak, akik hit és béketűrés által öröklük az ígéreteket.”

.....

.....

„A levél szerzője mélyebb igazságot szándékozik feltárni, »erős eledelt« akar adni, hogy elvezesse hallgatóit Krisztusnak a mennyei szentélyben folyó főpapi szolgálata megértéséhez. Előbb azonban egy kitérőt tesz, figyelmeztetésül szól azokról, akik elvetik Isten Igéjét, noha korábban megvilágosítottak. (...) A szerző nem az átlagkeresztényekről beszél, hanem kimagasló tapasztalattal rendelkező Krisztus-követőkről, (...) akik valószínűleg a Lélek valamely különleges ajándékát is elnyerték. (...) [A 4–6. versben foglaltak] súlyos aggodalmat kelthetnek azokban, akik félnek attól, hogy már túllépték a kegyelem határát, elkövették a Szentlélek elleni bűnt.” (M. L. Andreasen: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*. Kézirat, a Zsid 6,3–4-hez fűzött kommentárból)

„Az apostol azonban itt nem lopásról, hamis esküvésről (...) vagy házasságtörésről beszél, hanem az evangéliumtól való általános elpártolást bélyegzi meg, amikor a bűnös nem egy bizonyos dologban sérti meg Istent, hanem teljességgel elutasítja magától Isten kegyelmét. (...) Ha valaki kérdezné: Miért tesz említést itt az apostol ilyen hitehagyásról, holott a hívőkhöz szól? – azt felelem: idejében rámutat a veszélyre, hogy vigyázzanak magukra.” (Kálvin János: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*, Bp., Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1965, 78. o.)

Az is lehetséges, hogy a judaizáló, hamis tanítókra utal ez a részlet, akik elfogadták a Krisztusról szóló evangéliumot, hitbéli tapasztalatokat is szereztek, utóbb mégis elfordultak ettől, és a

zsidó szertartásokhoz tértek vissza, amivel mintegy „megfeszítették maguknak Isten Fiát”.

Ami pedig a Szentlélek elleni bűn kérdését illeti, figyeljük meg jól Jézus erre vonatkozó kijelentését: „Minden bűn és káromlás megbocsáttatik az embereknek, de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg az embereknek. Még aki az Emberfia ellen szól, annak is megbocsáttatik, de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg az embereknek.” (Mt 12,31–32) Mindenekelőtt azt hangsúlyozta tehát Jézus, hogy „minden bűn és káromlás megbocsáttatik az embereknek”, vagyis Isten túlradó kegyelméről, megbocsátó készségéről tett bizonytságot. Egyedül a Szentlélek elleni bűn az, ami nem bocsáttatik meg. A Szentlélek elleni bűn mibenlétére vonatkozóan pedig álljon itt két világos, összefoglaló bizonytságtétel:

„A Szentlélek elleni káromlás bűne nem valamely hirтелен szóban vagy cselekedetben rejlik, hanem az igazságot annak bizonyítékai elleni merev, konok ellenállásban.” (Ellen G. White: *1888-as anyagok/Kiben bízhatunk?*, II. köt., 912–913. o.)

„Legyen szó bármilyen büntetről, ha az ember megbánja és hisz, Krisztus vére minden vétket lemos. Aki azonban elveti, visszautasítja a Szentlélek munkáját, olyan helyzetbe kerül, ahol nincs számára megbánás és hitre jutás. Isten munkálkodik Lelke által a szíven, s ha az ember szándékosan elutasítja és Sátántól valónak minősíti, akkor azt a csatornát vágja el, amelyen keresztül Isten érintkezni tud vele. Amikor valaki végérvényesen elveti a Szentlelket, Isten többé semmit sem tehet érte. (...)

Nem Isten vakítja meg az emberek szemét, nem Ő keményíti meg a szívüket. Világosságot küld nekik, hogy belásák tévedéseiket, és biztonságos ösvényen vezethesse őket. E világosság elvetése miatt vakul meg a szem, és keményedik meg a szív. A folyamat gyakran fokozatos és szinte ész-

revehetetlen. Isten szavából, szolgálai által, vagy Lelkének közvetlen tevékenysége révén kapjuk a világosságot, de ha egyetlen fénysugarát is figyelmen kívül hagyjuk, a lelki felfogás részlegesen eltompul, és a világosság következő megnyilatkozását már kevésbé érzékeljük. Így növekszik a sötétség, míg végül az éj sötétje telepszik a lélekre.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 272–273. o.)

„Isten jó, és még ha el is tévelyedünk, visszafogad minket, ha nem maradunk meg a gonoszságban. Gyakran küld esőt, de nem vég nélkül, van egy határ. (...) Nagyon erőteljes szemléltetéssel él a levél írója, amit nem lehet félreérteni. Isten megáld minket és elvárja tőlünk, hogy gyümölcsöt teremjünk. Ha azonban minden áldása dacára, minden világosság ellenére, amellyel ösvényünket bevilágította, mi mégsem termünk gyümölcsöt, akkor Istentől való elszakadás lesz ennek a vége.” (M. L. Andreasen, i. m., a Zsid 6,8-hoz fűzött kommentárból)

2 Mi a jelentősége annak, ha Isten esküvéssel erősíti meg valamely ígéretét?

Zsid 6,13–17 ■ „Isten, mikor ígéretet tett Ábrahámnak, mivelhogy nem esküdhettetett nagyobbra, önmagára esküdött, mondván: Bizony megáldva megáldalak téged, és megsokasítva megsokasítalak téged... Mert az emberek nagyobbra esküsznek, és náluk minden versengés vége megerősítésül az eskü. Ezért Isten – mivel kiválóbban akarta megmutatni az ígéret örököseinek végzése változhatatlan voltát – esküvéssel lépett közbe.”

Vö. 1Móz 22,15–18 ■ „Kiáltott az Úr angyala Ábrahámnak másodszor is az égből, és mondta: Én magamra esküszöm – azt mondja az Úr –, mivelhogy e dolgot cselekedted, és nem kedveztél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek, hogy

megáldván megáldalak téged, és bőségesen megsokasítom a te magodat... És megáldatik a te magodban a föld minden nemzetsége.”

.....

.....

.....

Isten olyan mélyen lehajol hozzánk, annyira biztosítani akar minket arról, hogy kegyelmes ígéretei örök érvényűek, hogy – emberi kifejezésmódot alkalmazva – esküvéssel is megerősíti szavát. A levél írója összehasonlítja Isten és az emberek esküvését. Az emberek sokszor könnyen esküdöznek, akár „versengéseket” zárnak le ily módon, és valami maguknál nagyobbra kell esküdniük szavuk megerősítése céljából. Isten szava viszont nem szorul ilyen szavatolásra, és nem létezik senki és semmi, aki vagy ami nálánál nagyobb lenne, hogy arra esküdjön. Csak önmagára esküdhet, és csak abból a célból, hogy ígéretét számunkra, hitben fogyatékos emberek számára abszolút bizonyossá tegye.

„Isten beszéde biztos igazság, önmagában is hiteles. Amikor még eskü is járul hozzá, ezzel mintegy betetőződik a teljes bizonyosság. Innen van a mi erős vizsgálatásunk: Isten, aki beszédével meg nem csalhat, nem elégszik meg a pusztá ígérettel, hanem még meg is esküszik.” (Kálvin, i. m., 87. o.)

De miért tér ki a levél írója Ábrahám esetére, arra, hogy Isten esküvéssel is megerősítette neki tett ígéretét? Azért, mert Zsolt 110,4 próféciája, amire előzőleg már hivatkozott (lásd 5,6), szintén esküvéssel megpecsételt ígéretet tartalmaz a „Melkisédek rendje szerinti” főpapra, azaz Jézusra vonatkozóan. Mielőtt fejtegetni kezdené, hogy mit foglal magában a különleges, „Melkisédek rendje szerinti” megjelölés, az Ábrahámnak adott, esküvel is megerősített ígéretre hivatkozva, előbb magának az esküvésnek a jelentőségéről szól.

3 Miért lehet hitünk „horgonya” a Melkisédek rendje szerinti főpapra vonatkozó esküvéssel is megerősített ígéret?

Zsid 6,18–7,3 ■ „Hogy két változhatatlan tény által – melyekre nézve lehetetlen, hogy Isten hazudjék – erős vigasztalásunk legyen nekünk, akik oda menekültünk, hogy megragadjuk az előttünk levő reménységet. Mely lelkünknek mintegy bátorságos és erős horgonya, beljebb hatol a kárpitnál, ahová útnyitóul ment be értünk Jézus, aki örökkévaló főpap lett Melkisédek rendje szerint.

Mert ez a Melkisédek Sálem királya, a felséges Isten papja, aki a királyok leveréséből visszatérő Ábrahámmal találkozóva őt megáldotta, akinek tizedet is adott Ábrahám mindenből. Ő először is magyarázat szerint igazság királya, azután pedig Sálem királya is, azaz békesség királya. Apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való, sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlóvá tette Isten Fiához, pap marad örökké.”

.....

.....

.....

Fontos kiemelnünk és belevésnünk emlékezetünkbe ebből az igeszakaszból az alábbi kijelentést: „Lehetetlen, hogy Isten hazudjék.” Azért lehetetlen, mert „Ő magát meg nem tagadhatja” (2Tim 2,13). Lehetetlen, hogy Isten olyat mondjon vagy cselekedjen, ami tökéletes erkölcsi jellemével ellentétes volna. „Nem ember az Isten, hogy hazudjék, és nem ember fia, hogy megváltozzék. Mond-e Ő valamit, hogy meg ne tenné? Ígér-e valamit, hogy azt ne teljesítené?” (4Móz 23,19) Bálám szájából hangzott el ez a kijelentés, aki ekkor már nem volt ugyan Isten

prófétája, a Szentlélek mégis erre a kijelentésre készítette, annak ellenére, hogy ezzel önmagát is elítélte.

A „két változhatatlan tény”: Isten ígérete és esküvése a Melkisédek rendje szerinti főpap beiktatására vonatkozóan. „Erős vigasztalás” ez nekünk bűnösöknek, akik úgy kapaszkodunk ebbe az ígéletbe, ahogy az ószövetség idején a halálra ítélt menekült a templomba, és ragadta meg „az oltár szarvát” (vö. 1Kir 2,28–30). Mintegy hitünk „horgonya” a szóban forgó, esküvéssel meg erősített ígélet, és ez a horgony nem csupán a templom udvaráig ér, ahol az oltár állt, hanem „beljebb hatol a kárpitnál”, azaz magába a szentélybe juttat be bennünket, ahol Krisztus, az új szövetség főpapja képvisel minket Isten színe előtt. Ő nyitott utat nekünk, bűnösöknek, hogy könyörgésünk általa egyenesen „a kegyelem királyi széke elé” jusson (Zsid 4,16).

Melkisédek személyével Ábrahám történetében találkozunk a Szentírásban, csupán egy rövid említés erejéig (1Móz 14,18–20). A levél írója magyarázatot fűz Melkisédek személyének titokzatosságához. Nem ismerjük ugyanis sem nemzetségét, sem életkorát. „A zsidók precízen feljegyezték és őrizték családfájukat. Különösen igaz volt ez a papok esetében. Senki sem szolgálhatott papként, ha nem tartozott Lévi törzséből való Áron családjába, azt neki kétséget kizáróan bizonyítania kellett. (...) Melkisédekről viszont nincs ilyen származási táblázatunk. Születéséről, származásáról és haláláról semmilyen adat nincs a Bibliában.” (M. L. Andreasen, i. m., a Zsid 7,3-hoz fűzött kommentárból)

Úgyszintén nem tudjuk, miképpen ismerte meg Melkisédek „a magasságos Istent, az ég és a föld teremtőjét” (1Móz 14,19) a pogány környezetében, illetve hogy miként lett a „magasságos Isten papja” (1Móz 14,18). A magyarázat pedig ez: Szándékosan hagyta az Írás homályban ezeket a dolgokat Melkisédek felől, hogy az eljövendő Messiás előképéül szolgáljon.

„Bizonyára nem volt közönséges dolog, ha abban az országban, amely annyi sok babonával és romlottsággal volt tele, olyan embert lehetett találni, aki megőrizte Isten tiszta imádatát.

Mert egyfelől Sodoma és Gomora, másfelől a kánaániták voltak a szomszédai. Így mindenfelől hitetlen emberekkel volt körülvéve. Továbbá az egész világ annyira belemerült a bálványimádásba, hogy alig lehetett elhinni, hogy Istent másutt is tisztán imádkozták, nem csak Ábrahám családjában.” (Kálvin, i. m., 89. o.)

Ezután kezdi kifejteni a levél írója, hogy mi minden vonatkozásban volt előképe Melkisédek az eljövendő Messiásnak, azaz Jézusnak. Már a neve is üzenetet hordoz. Az eredeti, héber *Melkicedek* név jelentése: *igazság királya*. Továbbá *Sálem* városállam királya volt, amely Jeruzsálem ősi neve, és a jelentése *békesség*. Tehát Melkisédek a „békesség királya” is. Az ószövetségi feljegyzések rendszerint megnevezik a bennük szereplő személyek apját, anyját, valamint közlik, hogy hány esztendőn éltek, illetve mennyi ideig uralkodtak. Azáltal, hogy Melkisédek személyével kapcsolatban nem ad meg semmi ilyen adatot az Írás, az eljövendő Messiás személyének a titkára utal: származása, életének ideje rejtélyes lesz az ember számára.

4 Milyen érveléssel mutat rá a levél szerzője arra, hogy a „Melkisédek rendje szerinti pap” nagyobb Ábrahám-nál, valamint Lévinél és a lévítai papságnál is?

Zsid 7,4-12 ■ „Nézzétek meg pedig, mily nagy ez, akinek a zsákmányból tizedet is adott Ábrahám, a pátriárka... De az, akinek nemzetsége nem azok közül való, tizedet vett Ábrahámtól, és az ígéretek birtokosát megáldotta. Pedig minden ellentmondás nélkül való, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet... Ha tehát a lévítai papság által volna a tökéletesség (mert a nép ez alatt nyerte a törvényt), mi szükség tovább is mondogatni, hogy más pap támadjon a Melkisédek rendje szerint, és ne az Áron rendje szerint? Mert a papság megváltozásával szükségképpen megváltozik a törvény is.”

„Melkisédeknek, a papnak tizedet fizetett Isten első szolgálója és prófétája, Ábrahám, és ezzel elismerte, hogy fölötte áll méltóságban. Ha Ábrahám, a pátriárka a közönséges emberek sorába lépett vele szemben, akkor Melkisédek méltósága ritka és kiváló kell hogy legyen. (...) Ábrahám mindenki mást felülmúl, Melkisédeknek azonban mégis alatta áll.

Tehát Melkisédek a legmagasabb tisztet tölti be, Őt az összes lévita elé kell helyezni. (...) Miután Isten Lévi fiaira bízta, hogy a tizedet a néptől beszédjék, így őket az összes izraeliták élére állította, jóllehet mindnyájan ugyanattól az atyától származtak. De Ábrahám, aki mindnyájuk atyja, egy idegen származású papnak fizetett tizedet. Tehát Ábrahám összes utódai alá vannak vetve ennek a papnak.

Aztán hozzáteszi, hogy Melkisédek megáldotta Ábrahámot. Ebből az következik, hogy Ábrahám volt a kisebb. Ezenfelül, a kiemelés fokozása végett Ábrahámot megint különösen megtisztelő jelzővel illeti, mert minél jobban kitűnik Ábrahám, annál magasabbra emelkedik méltóságban Melkisédek. Ezért mondja az apostol, hogy Ábrahám *az ígéreték birtokosa volt*, amivel azt fejezi ki, hogy ő a szent nép első törzsatyja, akivel Isten az örök szövetséget megkötötte. (...) Beláthatjuk ebből, hogy milyen nagy az, akinek két dologban engedett Ábrahám: egyfelől elfogadta, hogy őt megáldja, másfelől tizedet adott neki mint Isten helyettesének.” (Kálvin, i. m., 92. o.)

„Ábrahám Isten barátja volt, nagyobb a lévítáknál. Neki adatnak az ígéreték, ő volt a hívők atyja. Ha ő elismerte, leszármazottai sem mulaszthatják el, hogy elismerjék Melkisédek nagyságát.” (M. L. Andreassen, i. m., a Zsid 7,6-hoz fűzött kommentárból)

A zsidókhhoz írt levél Krisztus nagyságának és papi szolgálatának a kifejtésén kívül arra irányul, hogy a zsidó vallási rendszer-

hez még mindig kötődő zsidó-keresztények megértsék azt a nagy változást, amit a Messiás eljövele, halála és feltámadása eredményezett. A levél eddigi érvelése világossá tette, hogy a papság megváltozott: Az ároni papságot felváltotta Jézus Krisztus „Melkisédek rendje szerinti” papsága. Ezzel együtt azonban szükségszerűen megváltozik a „törvény”, a szövetségi törvény is – mutat rá a levél írója. Ezt a gondolatmenetet folytatva fejti majd ki a továbbiakban, hogy a szentély is megváltozik az újszövetségben, és az ószövetségi áldozatokat is felváltja Krisztus egyetlen, de tökéletes és örökre elégséges helyettes áldozata.

5 Hogyan fejtegeti tovább a levél írója a „Melkisédek rendje szerinti pap” kifejezésben rejlő mondanivalót, és alkalmazza Jézusra?

Zsid 7,13–19 ■ „Akiről ezek mondatnak, az más nemzetségből származott, amelyből senki sem szolgált az oltár körül, mert nyilvánvaló, hogy a mi Urunk Júdából támadott, amely nemzetségre nézve semmit sem szólt Mózes a papságról. És még inkább nyilvánvaló ez, ha Melkisédek hasonlatossága szerint áll elő más pap, aki nem testi parancsolat törvénye szerint, hanem romolhatatlan élet ereje által lett. Mert így szól a bizonyágtétel: Te pap vagy öröké, Melkisédek rendje szerint. Ezzel az előbbi parancsolat eltöröltetik, mivel erőtlén és eredménytelen. Minthogy a törvény semmiben sem szerzett tökéletességet, beáll a jobb reménység, amely által közeledünk Istenhez.”

.....

.....

A zsidó-kereszténynek számára külön magyarázatot kívánt, hogy miképpen lehet Jézus pap, hiszen Ő nem is Lévi törzsből,

Áron családjából származott, hanem Júda törzséből való volt. Gondolkodásukban a pap fogalma Lévi törzséhez, azon belül Áron családjához volt kötve. Ezért tesz nagy hangsúlyt a levél írója Zsolt 110,4 próféciájára. Ha a lévítai papság által el lehetne nyerni a tökéletességet, akkor Isten nem rendelkezett volna arról, hogy az ároni papságot fel fogja váltani egy új, másfajta rend szerinti papság, nevezetese *Melkisédek rendje szerinti papság*. Ezzel a jelképes beszéddel világosan kijelentette Isten, hogy a Messiás papsága fogja felváltani az ároni papságot. Külön kiemeli a levél írója, hogy az esküvés úgy szólt, hogy ez a papság „örökké” fenn fog állni, mivel az, aki betölti, „romolhatatlan élet ereje szerint lett”, azaz „élete van önmagában” (vö. Jn 5,26).

Kimondatik tehát végül, hogy az ószövetséget felváltotta az újszövetség, mert az ószövetség nem vezetett eredményre, nem tudta megtörni a bűn hatalmát az emberben, nem vezetett tökéletességre. Az újszövetség több vonatkozásban is alapvető változással jár: megváltozik a papság – és mint ezt a továbbiakban kifejti majd –, a szentély és az áldozat is.

6 Miért mondhatjuk azt, hogy Jézus az ószövetséghez képest „jobb szövetség” közbenjárója és „kezesé”?

Zsid 7,20–28 ■ „Amennyiben nem esküvés nélkül való – mert amazok esküvés nélkül lettek papokká, de ez esküvéssel, az által, aki ezt mondta neki: Megesküdött az Úr, és nem bánja meg, te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint –, annyiban lett jobb szövetség kezesévé Jézus. És amazok jóllehet többen lettek papokká – mert a halál miatt meg nem maradhattak –, ennek, minthogy örökké megmarad, változhatatlan a papsága.

Ennekokáért Ő mindenképpen üdvözítheti azokat, akik Őáltala járulnak Istenhez, mert mindenkor él, hogy esedezék érettük. Mert ilyen főpapra volt szükségünk, aki

szent, ártatlan, szeplőtlen, a bűnösöktől elválasztott, és aki az egeknél magasságosabbá tétetett, akinek nincs szüksége, mint a főpapoknak, hogy napról napra előbb a saját bűneiért vigyen áldozatot, azután a népéért, mert ezt egyszer megcselekedte, önmagát megáldozva. Mert a törvény gyarló embereket rendel főpapokká, de a törvény után való esküvés beszéde örök, tökéletes Fiút.”

Vö. 3Móz 16,6–11

.....

.....

.....

Az ószövetségi papság halvány előképe volt csak Krisztus papi és főpapi szolgálatának. Sok papra volt szükség az előkép kirajzolásához, hiszen halandó emberek voltak a papok. És ezenfelül bűnösök, tökéletlenek voltak ők maguk is. Ezért kellett a főpapnak külön áldozatot bemutatni önmagáért és háza népéért a nagy engesztelési napon, hogy méltatlansága miatt meg ne haljon, amikor belép a szentek szentjébe, Isten jelképes jelenléte helyére.

Ezzel szemben Jézus Krisztus, az újszövetség főpapja, tökéletes közbenjáró. Ő „szent, ártatlan, szeplőtlen, a bűnösöktől elválasztott”. Ezért neki nem kell külön áldozatot bemutatnia önmagáért, amikor közvetlenül Isten színe elé lép. De a népért sem kell áldozatot bemutatnia, mert ezt az áldozatbemutatást Ő már teljesítette, amikor „önmagát megáldozta”. Ő pap és áldozat egy személyben.

Sokkal komolyabban és mélyebben kell kutatnunk ezt a témakört, emlékezetünkbe és szívünkbe vésve e kijelentést: „Ő mindenképpen (főtétlenül) üdvözítheti azokat, akik *általa* járulnak Istenhez.”

„Krisztus ismeri összes terhünket, veszélyeinket, nehézségeinket, és száját védelmünkre felhozott érvekkel tölti meg. Közbenjárását minden egyes lélek szükségleteihez szabja. (...) Az alázatosan esedező hívő imáját Jézus úgy terjeszti Isten elé, mint a saját óhaját. Mit sem számít, hogy az imádság nem volt folyamatos, kifejezésmódja nem volt hibátlan. Krisztus egyetlen dadogó szó nélkül, tisztán, szépen és saját tökéletessége jó illatával vegyítetten tárja Isten elé.” (Ellen G. White, 90. levél, 1906.)

Hogyan értsük azt, hogy Jézus „kezes” is értünk, azaz felelőséget vállal, jótáll értünk. Jézus papi szolgálatának fontos vonatkozására mutat rá ez a kifejezés, amit leginkább a terméketlen fügefá példázata szemléltet számunkra (Lk 13,6–9). Közbenjárása során Jézus nemcsak bűnbocsánatot kér számunkra, hanem „kezeskedik” is értünk, hogy az elnyert kegyelem majd gyümölcsöt fog teremni életünkben, pozitív változást fog hozni jellemünkben és cselekedetünkben. Kegyelmi eszközöket kér ehhez a mi javunkra, és felelősséget vállal azért, hogy Ő fáradozni fog értünk, hogy a méltatlanul elnyert kegyelem nyomán végül győztesekké legyünk.

Ritkán gondolunk arra, hogy Krisztus közbenjáróként „esedezik” értünk. Előfordul, hogy valamelyik testvérünknek ezt mondjuk: Kérlek, imádkozz értem! De gondolunk-e arra, hogy mindenekelőtt maga Krisztus küzd értünk imádságával is. Másutt is szól erről az Ige: Rm 8,34. Arra pedig, hogy mi lehet értünk mondott imádságainak a tartalma, arra következtetni enged Lukács 22,31–32 és János evangéliuma 17. fejezete.

Krisztus „az újszövetség Közbenjárója” (8,1-9,14)

1 Hol teljesít szolgálatot Jézus, a mi Főpapunk?

Zsid 8,1-2 ■ „Fődolog pedig azokra nézve, amiket mondunk az, hogy olyan főpapunk van, aki a mennyei Felség királyi székének jobbára ült, mint a szent helynek és amaz igazi sáturnak szolgája, amelyet az Úr és nem ember épített.”

.....

.....

Ennek az igeszakasznak a kezdete így is értelmezhető: „Az eddig elmondottak summája, lényege ez...”

„Azt már igazolta, hogy Krisztus főpap, most azt emeli ki, hogy főpapsága mennyei természetű. Ebből az következik, hogy az Ő papi szolgálatba lépésével elenyészik a mózesi törvény alatt létesített főpapság, mert az földi természetű volt. (...) Jézus a mennybe ment, és Isten jobbán van (...), Ő nem földi, hanem mennyei szentélynek a szolgája.” (Kálvin János: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*, Bp., Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1965, 103. o.)

Már az Ószövetségben is több olyan utalást találunk, amelyek félreérthetetlenül nem a földi, hanem a mennyei templomra vonatkoztak. Érdeemes ezeket kikeresni: Zsolt 11,4; 18,7-17; Mik 1,1-3; Hab 2,20; Dn 8,11-14 (az utolsóként említett ige azért nem vonatkozhat a földi templomra, mert a hozzá kapcsolódó magyarázat szerint „az utolsó időre szól” a vele kapcsolatos kijelen-

tés, amikor az ószövetségi templom már nem létezik, régóta leromboltatott, lásd Dn 8,17–26; 9,26). A mennyei templom azonban csak Krisztus mennybemenetele után lett a bűnrendezés érvényes helye.

„Az Úr és nem ember építette” a földi sátor és templom eredetijét, mintáját – olvassuk a fenti igeszakaszban. Vajon mi célból építette Isten ezt a templomot? Nincs helye olyan találgatásnak, hogy milyen anyagból vagy hogyan hozta létre. Emberi kifejezésmóddal mondja az ihletett Ige, hogy „építette”. A megváltási terv nagy igazságainak szemléltetésére létesült ez a templom. Ennek titkaiba a mennyei agyalok is „vágyakoznak beletekinteni” (1Pt 1,12). Döntően azért létesült, hogy mintája legyen a földi szentélynek, amely a Megváltó földre jövele előtti időben tanította a helyettes áldozat és közbenjáró általi bűnrendezés igazságait. Figyelemre méltó, hogy az újjáteremtett Földön – amelyet Isten látomásban mutatott meg Jánosnak Pátmosz szigetén – az apostol nem látott templomot: Jel 21,22. Itt már nincsen bűn, helyreállt a közvetlen kapcsolat Isten és az emberek között. Nincs szükség többé a bűnrendezés helyére, hogy békességet teremtsen a szent Isten és a törvénszegő ember között.

2 Milyen kapcsolat van a földi és a mennyei szentély, a földi papság és Krisztus papsága között?

**Zsid 8,3–5 ■ „Minden főpap ajándékok meg áldozatok vite-
lére rendeltetik, ezért szükséges, hogy neki is legyen valamije, amit áldozatul vigyen. Ha tehát a földön volna, még csak pap sem volna, lévén olyan papok, akik a törvény szerint áldoznak ajándékokkal, akik a mennyei dolgok ábrázolatának és árnyékának szolgálnak, amint Isten mondta Mózesnek, mikor be akarta végezni a sátort: Meglásd, úgymond, hogy mindeneket azon minta szerint készíts, amely a hegyen mutattatott neked.”**

Vö. Kol 2,16–17 ■ „Senki azért titeket meg ne ítéljen evésért, ivásért, avagy ünnep, újhold vagy szombatok dolgában, melyek csak árnyékai a következő dolgoknak, de a valóság Krisztusé.”

.....

.....

A levél írójának érvelése úgy folytatódik, hogy Krisztus papsága semmiképpen nem kötődhet a földi templomhoz. Az ószövetségi templomszolgálat törvénye szerint Jézus még pap sem lehetne, hiszen Júda törzséből való, nem pedig Lévi törzséből. Ugyanakkor a papsághoz hozzátartozik az áldozatbemutatás, később fog szólni azonban arról, hogy miként teljesül Jézus papi szolgálatánál az áldozatbemutatás.

A mennyei és a földi szentély úgy viszonyul egymáshoz, mint a valóság és annak „ábrázolata, árnyéka”. (E kifejezések mögött álló eredeti görög szavak: *hüpodeigma*, amelynek jelentése *má-solat, előkép, példa*, valamint *szkia*, melynek jelentése: *árnyék, árnykép, vázlatrajz*.) A Kolossébeliekhez írt levélből idézett igében ugyancsak az *árnyék* szó szerepel, abban az összefüggésben, hogy az áldozati rendszerhez tartozó, évenkénti, munkaszünettel járó ünnepek (az ún. ceremoniális szombatok) csak „árnyékai voltak a következő dolgoknak, de a valóság (értsd: a beteljesedés) a Krisztusé”.

A mennyei és a földi szentély közötti szoros kapcsolat magyarázza, hogy miért mondta Isten Mózesnek a földi szent sátor építésénél: „Meglásd, hogy mindent a szerint a minta szerint készíts, amely a hegyen mutattatott neked.” (2Móz 25,9.40)

Ebből az utasításból egy általános lelki tanulság is levonható: „Tanuljuk meg ebből először is azt, hogy a régi szertartások nem voltak alaptalanul kigondolt dolgok, mintha Isten azokkal mint valami gyerekes játékokkal akarta volna népét foglalkoztatni (...) vagy hogy annak külső pompájával akarta volna lekötni a nézők

figyelmét. Mindezeknek megvolt a maguk igazi és lelki jelentősége. (...) Másodszor tanuljuk meg azt is, hogy minden olyan istentiszteleti mód fonák és hamis, amelyet az emberek a maguk eszétől és Isten parancsa nélkül merészkednek kiagyalni. (...) Mert ezen a téren semmit sem szabad önkényesen, tetszésünk szerint kitalálni, (...) egyedül Isten illetékes arra, hogy megmutassa a mintát.” (Kálvin, i. m., 105–106. o.)

3 Miért váltotta fel az ószövetséget az újszövetség? Miért neveztetik „jobb szövetség”-nek?

Zsid 8,6–13 ■ „Most azonban annyival kiválóbb szolgálatot nyert, amennyivel jobb szövetségnek Közbenjárója, amely jobb ígéretek alapján kötött. Mert ha az az első kifogástalan lett volna, nem kerestetett volna hely a másodiknak.

Mert dorgálván őket, így szól: Íme napok jönnek, ezt mondja az Úr, és az Izráel házával és Júda házával új szövetséget kötök. Nem azon szövetség szerint, amelyet kötöttem az ő atyáikkal ama napon, amikor kézen fogtam őket, hogy kivezessek Egyiptomból, mert ők nem maradtak meg abban az én szövetségemben, azért én sem gondoltam velük, mondja az Úr.

Mert ez az a szövetség, melyet kötök Izráel házával, ama napok multán, mondja az Úr: Adom az én törvényemet az ő elméjükbe, az ő szívükbe írom azokat, lesznek nekik Istenük, és ők lesznek nekem népem. Nem tanítja ki-ki az ő felebarátját és ki-ki az ő atyjafiát, mondván: ismerd meg az Urat, mert mindnyájan megismernek engem kicsinytől fogva nagyig. Mert megkegyelmezek álnokságaiknak, bűneikről és gonoszságaikról meg nem emlékezem. Amikor újról beszél, óvá tette az elsőt, ami pedig megavul és megvénhedik, közel van az enyészethez.”

Vö. Jer 31,31–34

Gal 3,24 ■ „Ekként a törvény Krisztushoz vezető pedagógusunkká lett, hogy hitből igazuljunk meg. De minekutána eljött a hit, nem vagyunk többé a pedagógus irányítása alatt.”*

.....

.....

„Nem a szövetség Istenében és nem is az Ő törvényében keresendő a tökéletlenség, ami miatt a Sínai-szövetség eredménytelen maradt. A hiba teljes egészében Izráelben volt, Isten feltételes ígéreteket adott Izráelnek. A nép el is kötelezte magát az engedelmességre (2Móz 19,5–8; 24,7), de nem számolt a *test erőtlenségével* (Mk 14,38). Izráel nem teljesíthette vállalt kötelezettségeit, képtelen volt rá. A törvénynek azonban éppen az volt a rendeltetése, hogy mint *pedagógus* a büntudat útján elvezesse Izráelt Krisztushoz. Bizonyos esetekben el is érte ezt az eredményt, bizonyos erre Dávid tapasztalata, amint arra Pál apostol utalt Rm 4,6–8-ban. De csak kivételes esetekről beszélhetünk. Az összkép szerint Izráel történelme a törvényáthágások, erkölcsi bukások, nemzeti összeomlások szakadatlan láncolata volt.” (Alfred-Felix Vaucher: *Az üdvösség története*, Spalding Alapítvány, 2006, 197. o.)

„A világ összes vallása között az ószövetség vallása az egyetlen, amelynél azzal a sajátos jelenséggel találkozunk, hogy miközben isteni kinyilatkoztatásnak vallja magát, előre bejelenti saját átalakulását egy magasabb rendű vallásba. (...) Jeremiás könyve a merész új szövetség kifejezést használja (31,31–34), és Jézus is elfogadta ezt a kifejezést (Lk 22,20), Pál apostol pedig

* Pontosított fordítás szerint. A *mestemek* fordított szó az eredeti görög szövegben: *paidagogosz*, azaz *pedagógus*. A levél írása idején a kiskorú gyerekek nevelőjét hívták pedagógusnak, aki akár testi fenytéket is alkalmazva igazgatta, nevelte őket. A nagyobb gyermekek tanítóját *didaszkalosznak* hívták, ami *tanítót* jelent.

teljes mélységében kifejtette a tartalmát (2Kor 3,6–18). (...) Ha a nép hűséget tanúsított volna az első szövetségben, (...) akkor az nem fájdalmas eltávolodás következte volna le, hanem a nép Istenhez való viszonyának békés átformálódásával ment volna át az egyik szövetség a másikba. A betű szövetsége forradalmi fordulat nélkül a Lélek szövetségévé fejlődött volna, a »kiskorú gyermek nagykorúvá« lett volna (Gal 4,1–4).” (A neu-châteli jegyzetes Bibliából idézi Alfred-Felix Vaucher, i. m., 155. o.)

Miben, mennyiben jobb szövetség az új, mint az ó? A törvény nem kőtáblákon van, hanem a szívbe írja Isten. A hívők nem közvetítő által tanulnak Istenről, hanem közvetlenül Őtőle. Teljes bűnbocsánatot nyernek. Az újszövetség óvá, azaz meghaladottá, érvénytelenné tette a Sínai-szövetséget.

4 Milyen berendezési tárgyak voltak az ószövetségi szentélyben, és milyen tanítást közvetít ez nekünk?

Zsid 9,1–8 ■ „Annakokáért voltak ugyan az első szövetségnek is istentiszteleti rendtartásai, mint szintén földi szenthelye. Mert sátor építettett, az első, amelyben volt a lámpás,* meg az asztal és a kenyerek felrakása, ezt nevezték szenthelynek. A második kárpiton túl pedig az a sátor, melyet neveztek szentek szentjének, amelynek közelében volt az arany füstölőoltár és a szövetség ládája, beborítva mindenfelől arannyal, emellett*** a mannás aranykorsó és Áron kihajtott vesszeje meg a szövetség táblái. Fölötte pedig a dicsőség kérubjai, beárnyékolva a fedelet, amelyről most nem szükséges külön szólni.**

* A görög szövegben *lâmpás* szerepel ezen a helyen. A hétkarú lámpásról van szó, amelynek a mécstartóit olajjal kellett táplálni (2Móz 25,31–37).

** A görög szöveg inkább így értelmezhető.

*** A görög szöveg inkább így értelmezhető.

Ezek pedig ekképpen lévén elrendezve, az első sátorba ugyan mindenkor bejártak a papok az istentisztelet elvégzésére, de a másodikba azonban csak egy-egy évben egyszer csak maga a főpap, vérrel, melyet magáért és a nép bűneiért áldoz. Azt jelentve ki ezzel a Szentlélek, hogy még nem nyílt meg a szentély útja, fennállt még az első sátor.”

.....

.....

.....

A levél olvasói jól ismerték a szentély berendezési tárgyait, ezért jegyzi meg a levél írója, hogy nem szükséges neki ezekről részletesen írni. Az idézett felsorolással kapcsolatban megjegyzendő, hogy „az arany füstölőoltár”, azaz a jó illatétel oltára valójában a sátor első részében volt, de közvetlenül a szentek szentjét eltakaró függöny előtt (lásd 2Móz 30,6). És oda tartozónak tekintették, mivel a jó illatú füst innét a szentek szentjébe áramlott, mivelhogy a kárpit nem ért fel a mennyezetig. A manás korsót és Áron kihajtott vesszejét emlékeztetőül helyezték el a szentek szentjében, a bizonyosság ládája mellett, vagyis a Tízparancsolatot tartalmazó frigyláda oldalánál (2Móz 16,33–34; 4Móz 17,10). 1Kir 8,9-ben olvasható, hogy a frigyládjában csak a Tízparancsolat volt, azon kívül semmi más.

A szentély minden berendezési tárgya jelképes jelentést hordozott, és ezek mindegyike az eljövendő Megváltóra, Krisztusra mutatott. A lámpás Krisztust jelképezte mint a világ világosságát (Jn 8,12), és gyülekezeteit, követőit is, amennyiben a tőle nyert világosságot tükrözik (Jel 1,20). A szent kenyerek asztala Krisztust mint az élet kenyerét jelképezte (Jn 6,48), mint aki népe lelki tápláléka (Jn 6,50–51.56). A jó illattétel oltáráról felszálló füst a hívők imádságainak szimbóluma volt, melyet

Krisztus saját érdemének, közbenjárásának a jó illatával vegyít (Jel 8,3-4). A frigláda vert arany fedele, amely fölé két kérub szobra hajolt, Isten trónusát, a kegyelem trónusát jelképezte (vö. 2Móz 25,18-22).

Az ószövetségi rendelkezés, miszerint csak a főpap, egy évben egyszer, a nagy engesztelési napon léphetett be a szentek szentjébe (3Móz 16,2), azt hirdette, „hogyan nem nyílt még meg a szentély útja”. Amíg Krisztus földre jövede, helyettes áldozata és mennybemenetele meg nem történt, a földi szentély volt a bűnrendezés érvényes helye. A mennyei szentély csak attól fogva lett ennek a helye, amikor Krisztus – áldozatának beteljesítése után – győztesként visszatért a mennybe, és megkezdte közbenjáró szolgálatát az emberért, mégpedig úgy, hogy Ő közvetlenül Isten színe elé járulhat.

5 Milyen kijelentéssel teszi egyértelművé a levél írója, hogy az ószövetségi szentély és annak szolgálatai végérvényesen érvényüket veszítették?

Zsid 9,9-10 ■ „Ami példázat a jelenkori időre, mikor áldoznak oly ajándékokkal és áldozatokkal, melyek nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattévőt. [Ezekkel] – csakis ételekkel meg italokkal és különböző tisztulásokkal, melyek testi rendszabályok, és a megjobbulás idejéig kötelezők – [nem érhető el a szentség, a tökéletesség].”

Vö. Dn 9,26-27 ■ „A hatvankét hét múlva pedig kiirtatik a Messiás... Egy héten át sokakkal megerősíti a szövetséget, de a hét felén véget vet a véres áldozatnak és az ételáldozatnak.”

Vö. Mt 23,38 ■ „[Jézus kijelentése, amikor röviddel halála előtt utoljára kilépett a jeruzsálemi templomból:] **Íme, pusztán hagyatik nektek a ti házatok...**”

Mt 27,50–51 ■ „Jézus pedig ismét nagy fennszóval kiáltva kiadta lelkét.* És íme a templom kárpitja fölétől aljáig kettéhasadt.”

.....

.....

„Amikor Krisztus büntelen áldozatként lehajtotta fejét és meghalt, amikor a láthatatlan, mindenható kéz kettéhasította a templom függönyét, ez új és élő utat nyitott meg az ember előtt. Mindenki Istenhez fordulhat most már Krisztus érdemei által. Az emberek azért húzódnak közelebb Istenhez, mert a kárpit kettéhasított, nem kell papoktól és szertartás szerinti áldozatuktól függniük. Az Úr mindenkinek megengedte, hogy a Megváltó által közvetlenül Isten elé járuljon.” (Ellen G. White: *Kiben bízhatunk?*, II. köt., 219. o.)

A levél írója a Szentlélek ihletésére itt már kimondja, hogy az ószövetségi templomszolgálat és áldozati rendszer egyszer s mindenkorra érvényét veszítette. Az ezzel kapcsolatos rendelkezések „testi rendszabályok voltak”, amelyek csak „a megjobbulás idejéig”, az új szövetség érvénybe lépéséig voltak kötelezőek. Utalás történik arra, hogy a levél írása idején még mindig folynak az áldozatok a templomban, de ezek „nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni”. Sokan nem értették, nem vették tudomásul a kereszténnyé lett zsidók közül, hogy a megigazulásnak, a bűnbocsánat elnyerésének új útja nyílt meg.

Az Ap csel 21,15–26-ban foglaltak tanúskodnak arról, hogy évtizedekkel Jézus halála után még mindig zsidó-keresztények sokasága kötődött a jeruzsálemi templomhoz és szertartásaihoz.

* A görög szövegben a *pneuma* szó szerepel itt, ami *leheletet*, *életet* jelent elsődlegesen, vagyis Jézus lehelete utolsó kibocsátásáról van szó. (Semmiképpen nem értelmezhető úgy a szöveg, hogy a személyes lélek távozott volna Jézus testéből.)

Mérföldkő volt, hogy – gondos felvezetés, előzetes igei érvelés után – világosan kimondatott: az egész ószövetségi áldozati rendszer érvénytelen és hiábavaló most már.

(Ajánlott olvasmány Ellen G. White: *Az apostolok története* – Pál, a fogoly c. fejezet.)

6 Hogyan tesz bizonyosságot ezután az ihletett ige az újszövetségben egyedül érvényes áldozatról, amely váltságot szerez és megtisztulást eredményez?

Zsid 9,11–14 ■ „Krisztus pedig megjelenvén, mint a jövő jövők főpapja – a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül –, nem bakok és tulkok vére által, hanem az ő tulajdon vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve. Mert ha a bakok és bikák vére, meg a tehén hamva, a tisztátalanokra hintetvén, megszentel a testnek tisztaságára, mennyivel inkább Krisztusnak a vére, aki örökkévaló lélek* által önmagát áldozta fel ártatlanul Istennek, megtisztítja a ti lelkiismereteket a holt cselekedetektől, hogy szolgáljatok az élő Istennek.”

Mindeddig nem szólt részletesen a levél arról, hogy Krisztus mint az újszövetség papja és főpapja milyen áldozattal jelenik meg Isten előtt, minthogy nincs pap áldozat nélkül. Most erre tér rá a levél írója. Amiképpen Krisztus a földi szentélynél sokkal

* Az újszövetség legrégebbi kézírataiban nincs nagy- és kisbetű. Szövegértelmezés kérdése, hogy mikor írjuk nagybetűvel a Lélek szót mint amely a Szentlélekre vonatkozik, és mikor írjuk kisbetűvel, amikor más jelentést hordoz.

magasabb rendű helyen, a mennyei szentélyben teljesít szolgálatot, akképpen sokkal magasabb rendű az áldozat is, amit bemutat a földi áldozatokhoz képest. Az izraeliták többsége nem értelemmel és hittel gyakorolta az előírt szertartásokat, ezért csak jelképes, testi tisztaságot tudott biztosítani az áldozatok kiontott vére. Jézus áldozata viszont képes megszabadítani a lelkiismeretet a „holt cselekedetektől”, azaz az olyan vallásosságtól és engedelmességtől, amely csak külsődleges, a szívet nem tisztítja meg.

Fontos figyelni az ihletett megfogalmazásra: „Krisztus örökkévaló lélek által önmagát áldozta fel Istennek.” Jézus nem mártírhalt, nem erőszakkal vették el az életét, hiszen neki „élete volt önmagában” (Jn 5,26). Magához véve halhatatlan isteni életét – amitől „önként üresítette meg magát” földi élete folyamán (Fil 2,6–8; Jn 10,17–18) –, kivonhatta volna magát a szenvedésekből, a keresztről is leszállhatott volna, akár az utolsó öntudatos percében is. Az Ő áldozata tényleges, valóságos áldozat, mivel „örökkévaló étellel” rendelkezett, amelyet önként „tett le”, és szolgáltatva ki magát a halálnak, azért, hogy minket megmentsen.

„Jézus a [mennyei] szentek szentjében szolgál, hogy megjelenjék értünk Isten előtt. Nem szűnik meg percről percre úgy bemutatni népét, mint akik teljesek Őbenne. Bár így képvisel bennünket az Atya előtt, ne gondoljuk, hogy visszaélhetünk kegyelmével, és hanyagok, közönyösek lehetünk, bűnös vágyainknak élhetünk. Krisztus nem a bűn papja. Igaz, hogy teljesek vagyunk Őbenne, elfogadottak Megváltónk által, de csak amennyiben hit által Őbenne is élünk.” (Ellen G. White: *Kiben bízhatunk?*, II. köt., 220. o.)

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

A szenthely „megtisztítása” (9,16–28)

I Miért volt szükség Krisztus helyettes áldozatára ahhoz, hogy az ószövetségi szentélyszolgálat által elnyert megbocsátások mintegy „jogerőssé” váljanak?

Zsid 9,15–17 ■ „Ezért új szövetségnek a közbenjárója Ő, hogy miután meghalt az első szövetségbeli bűnök váltságáért, az elhívottak elnyerjék az örökkévaló örökség ígétét. Mert ahol végrendelet csak holtak után jogerős, szükséges, hogy a végrendelező halála bekövetkezzék. Mivel a végrendelet holtak után jogerős, különben – ha él a végrendelező – éppen nem érvényes.”

Előzőleg, a 14. versben Krisztus áldozatáról szólt a levél írója, aki „ártatlanul” azaz bűn nélküliként, Önmagát áldozta fel értünk. Mivel neki élete volt önmagában, semmilyen kényszernek nem volt alávetve, tehát kizárólag irántunk tanúsított szeretetből és az Atya akaratával való egyetértés alapján tette ezt. Az Ő felfoghatatlanul nagy és csodálatra méltó áldozata képes arra, hogy lelkiismeretünket megtisztítsa „a holt cselekedetektől”, azaz az olyan külsődleges vallásos cselekedetektől, amelyek mögött nincs ott a szív megindulása és megváltozása.

Most azzal folytatódik a gondolatmenet, hogy – ezen áldozat alapján – Krisztus mint „az újszövetség közbenjárója” úgy folya-

modik bocsánatért a bűnbánók részére, ahogyan ezt az ószövetségi papok tették a naponkénti szolgálatban.

Ezek után rámutat a levél írója arra, hogy a szövetséget jelentő görög szó (*diathéké*) ugyanolyan jogon végrendeletnek is fordítható, illetve értelmezhető. Ebből vezeti le azt, hogy az árnyék-szolgálatban elnyert bűnbocsánatokat Krisztus halálának kellett utólag hitelesítenie. Közismert, hogy a végrendelező által ajánlékozott örökség csakis annak halála után lehet a kedvezményezetté. „A bűn zsoldja a halál.” (Rm 6,23) Az elkövetett bűnök következményeként a halált – vagy a vétkesnek, vagy az önkéntes helyettesnek – mindenképpen el kell viselnie, mert bűn büntetlenül nem maradhat. Isten egyetemes erkölcsi törvényének a tekintélyét és a változatlan érvényét mindenképpen meg kellett erősíteni a bűn lázadásával szemben. Ezenfelül a törvényszegőknek sem vált volna javukra, sőt ellenkezőleg, a bűnüket növelte volna, ha Isten a helyettes áldozat fedezete nélkül, egyszerűen csak elengedte volna bűnadósságukat. „Ha kegyelmet nyer a gonosz, nem tanul igazságot, az igaz földön is hamiságot cselekszik, és nem nézi az Úr méltóságát” – olvassuk az Írásban (Ésa 26,10).

Nyilvánvaló továbbá, hogy a „bakok, bikák és tulkok vére” csak előképe, tanító jelképe lehetett a tényleges helyettes áldozatnak. Az ószövetségi hívők csakis az eljövendő Megváltó halálára való tekintettel nyerhettek bűnbocsánatot az állatáldozatok bemutatása által. Az ószövetségben kihirdetett bűnbocsánatadások (lásd 3Móz 4,20-26 stb.) által mintegy elkötelezte magát az Atya és a Fiú az igazi nagy áldozat megvalósítására.

Miért erősítette meg Jézust az előtte álló áldozathozatalra az, hogy a megdicsőülés hegyén megjelent neki Mózes és Illés (Lk 9,28–31)? Ők is Krisztus eljövendő áldozata alapján nyertek bűnbocsánatot, ennek alapján juthattak – különleges kivételként – a mennybe, örök életet nyerve. Ha Jézus nem teljesítette volna be a helyettes áldozatot, ők sem maradhattak volna a mennyben, a halál törvénye lett volna érvényessé rájuk vonatkozóan is.

2 Mit fejezett ki az, hogy az Isten és Izráel kötötti szövetségkötéskor vért hintettek a népre is és a szövetség könyvére is?

Zsid 9,18–22 ■ „Innét van, hogy az első sem szenteltetett meg vér nélkül. Mert amikor Mózes a törvény szerint minden parancsolatot elmondott az egész népnek, vette a borjúk és a bakok vérért, vízzel és vörös gyapjúval meg izzóppal együtt, meghintette magát a könyvet is és az egész népet is, mondván: Ez annak a szövetségnek vére, amelyet Isten számotokra rendelt. Majd a sátort is és az istentisztelekre való összes edényeket hasonlóképpen meghintette vérrel. És csaknem minden vérrel tisztítatik meg a törvény szerint, és vérontás nélkül nincs bűnbocsánat.”

Vö. 2Móz 24,6–8

Vö. 3Móz 17,11 ■ „A test élete a vérben van, én pedig az oltárra adtam azt nektek, hogy engesztelésül legyen a ti életeitekért, mert a vér a benne levő élet által szerez engesztelést.”

.....

.....

A előbbi kijelentését, miszerint az ószövetségben elnyert bűnbocsánatokat is Krisztus halálának kellett hitelesíteni, most azzal erősíti meg a levél írója, hogy „az első szövetség” megkötésénél is jelen volt a vér. Az volt a vérrel meghintés szertartásának a célja, hogy megértesse a néppel: „vérontás nélkül nincs bűnbocsánat”. A szövetség alapjául az eljövendő Megváltó helyettes áldozata szolgál. Vér nélkül nincs élet, ennél fogva a vér az élet szimbóluma. Nem önmagában a vér az, ami befedezi a bűnöst, ami megmenti az ítélettől, hanem az, amit a vér jelképez, vagyis az, hogy a Megváltó önként, szeretetből odaadta érte az életét. Az ószövetségi áldozatokban központi jelentőségű vér szimbólum

mát így azonosította Jézus az utolsó vacsorán: „Ez az én vérem, amely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára.” (Mt 26,28)

Azért mondja az Írás, hogy „csaknem minden vérrel tisztítatik meg”, mert az ószövetségben voltak víz általi tisztulási szertartások is. Bűnbocsánatot azonban nem lehetett nyerni vér, azaz helyettes halál, helyettes áldozat nélkül. Megjegyzendő az is, hogy az Ószövetségben nem olvasunk arról, hogy a népen és a szövetség könyvén kívül a sátor és a templomi edényeket is meghintették volna az áldozati vérrrel. Josephus Flavius *A zsidók története* című művében azonban ír erről a zsidó szertartásokról szóló fejezetben (III/18.6). Valószínű, hogy ez a hagyomány ott volt a levél címzettjeinek a tudatában, erre utalhat a levél szerzője.

3 Hogyan történt a földi szentély jelképes megtisztítása az oda „áthárított” bűnöktől? Hogyan történik az újszövetségi szentély „megtisztítása”? Miképpen hártatnak bűnök az újszövetségi szentélyre?

Zsid 9,23–24 ■ „Annakokáért szükséges, hogy a mennyei dolgok ábrázolatai effélékkel tisztíttassanak meg, maguk a mennyei dolgok azonban ezeknél különb áldozatokkal. Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak a másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék értünk.”

Vö. 3Móz 16,16–30 ■ „[A nagy engesztelési napon a főpap] így szerezzen engesztelést a szenthelynek Izráel fiai tisztátalanságai és vétkei miatt, mindenféle bűnei miatt, így cselekedjék a gyülekezet sátorával is, amely közöttük van, az ő tisztátalanságaik közepette. (...) Mert ezen a napon engesztelés lesz értetek, hogy megtisztítson titeket, minden bűnöktől megtisztultok az Úr előtt.”

Vö. Jer 17,1 ■ „A Júda vétké vastollal, gyémánthegygyel van felírva, fel van vésve szívük táblájára és oltáraik szarvaira.”

Jn 1,29 ■ „Másnap látta János Jézust őhozzá menni, és mondta: Íme Isten ama báránya, aki hordozza a világ bűneit!”

.....

.....

Izráel fiainak a bűnei a következőképpen hárittattak át a szentélyre: a törvényszegő az általa hozott áldozati állat fejére tette a kezét, és ezzel bűnének a helyettes áldozatára való áthárítását fejezte ki (3Móz 16,21 tanúsítja, hogy a kézrátétel bűnathárítást fejezett ki). Ezután megölte az áldozatot, amely tudatosította számára, hogy a bűnével öli meg az ártatlan helyettest. Bűnös mivolta miatt nem járulhatott Isten elé közvetlenül bűnbocsánatért, a közbenjáró papnak kellett felvenni a helyettes áldozat véréből egy templomi edénybe, és ezt vagy az oltár „szarvaira” kente, amelyek az oltár felső négy sarkán csúcsosodtak ki, vagy pedig bevitte a szentély első részébe, és a függöny felé hintett belőle. Így kért bocsánatot a bűnös számára, bemutatva a helyettes áldozat véréért, mintegy annak bizonyoságként, hogy a bűn büntetése megtörtént. Ily módon hárult át a bűnös vétke a szentélyre (lásd 3Móz 4,16–18). Jeremiás 17,1 úgy fogalmaz, hogy ezáltal mintegy feliratott a bűn a szentélyben, és azt csak a nagy engesztelési nap különleges szertartása távolíthatta el onnét.

De hogyan hárulhatnak bűnök a mennyei szent helyre, ahol Krisztus teljesít papi és főpapi szolgálatot? Amikor a földi papok bizonyos áldozattípusoknál ettek a helyettes áldozat húsból, vagy amikor bevitték a vért a szent helyre, maguk is bűnhordozóvá váltak, akik aztán szolgálatuk végeztével áthárították a bűnt a szentélyre (3Móz 10,16–17). Az újszövetség közbenjárója, Krisztus is „hordozza” a hívők bűneit, amikor közbenjár értük és bűneik bocsánatáért folyamodik. Krisztus ezt a bűn súlyának átérzésével, miatta való bánkódással, ugyanakkor a bűnös iránti részvétellel, együttérzéssel teszi. Közbenjárása által hárulnak át tehát a hívők bűnei a mennyei szentélyre.

Ennélfogva a mennyei szentélynek is megtisztításra van szüksége. A bűn azonban nem lehet örökké a szentélyben, szükséges, hogy eltávolíttassék onnét és megsemmisíttessék örökre. A földi szentély évenkénti megtisztítása a mennyei szentély megtisztításának az előképe, jelképe volt.

Ellen G. White így ír arról, hogy mit jelképezett az ószövetségi áldozati rendszer és azon belül a nagy engesztelési nap:

„A szent sátor és később a templomszolgálat által a néponként oktatást nyert Krisztus haláláról és papi szolgálatáról. Évente egyszer pedig ráirányított figyelmük a Krisztus és Sátán közötti nagy küzdelem záró eseményére, a világegyetem bűntől és bűnösöktől való végső megtisztítására.” (*Pátriárkák és próféták, A szentélyszolgálat c. fej.*)

Mindez azt fejezte ki, hogy Isten ítélőszékénél nagyon komoly dolog a bűn. Minden törvényszegés regisztrálva van a mennyei dokumentációban, és onnét emberi eszközzel el nem távolítható. „Még ha lúgban mosakodnál is és megsokasítanád szappanodat, feljegyezve marad a te álnokságod énelöttem.” (Jer 2,22) Csak az Isten kegyelme által kijelölt úton lehet a bűnt rendezni, azaz a Megváltó helyettes áldozata és közbenjárása által.

4 Hol van még szó a Szentírásban a mennyei szentély „megtisztításáról”? Miért kapcsolódik össze ez az ítélethozatallal is?

Dn 8,14 ■ „Mondta nekem: Kétezer és háromszáz estéig és reggelig, azután megigazíttatik (megtisztíttatik) a szent-hely.”

Jel 11,18 ■ „Megharagudtak a népek, és eljött a te haragod, a halottak ideje, hogy megítéltessenek, és jutalmat adj szolgálóidnak, a prófétáknak, a szenteknek, és akik a te

nevedet félik, kicsinyeknek és nagyoknak, és elpusztítsd azokat, akik a földet pusztítják.”

1Pt 4,17 ■ „Itt az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Isten házán, ha pedig először mirajtunk kezdődik, mi lesz azoknak a végük, akik nem engedelmeskednek Isten evangéliumának?”

Jel 3,5 ■ „Aki győz, az fehér ruhákba öltözik, és nem törölöm ki annak nevét az élet könyvéből, vallást teszek annak nevééről az én Atyám előtt és az ő angyalai előtt.”

.....

.....

Dániel 8,14 kijelentése csakis a mennyei szentélyre vonatkozhat, mert a földi szentély a jeruzsálemi templom i. sz. 70-ben elpusztult, sok évszázaddal korábban, mint a 2300 esztendő lejárt. Az „este és reggel” héber kifejezés ugyanis 24 órás napot jelöl (vö. 1Móz 1,5 stb., vö. 2Móz 20,11), a prófétikus időmeghatározásoknál pedig egy nap egy esztendőt jelent az egész Szentírásban (Ezék 4,6 stb.). Így a 2300 nap 2300 esztendőt jelent. Mege erősíti ezt az is, hogy Dániel prófétának háromszor is megerősített a látomáshoz fűzött magyarázatban, hogy a szóban forgó kijelentés az „utolsó időre” vonatkozik (lásd Dn 8,17–26). E a rendkívüli jelentőségű prófétikus kijelentés tehát a mennyei templom megtisztításának, „nagy engesztelési napjának” a kezdetét jelöli.

Ettől fogva Jézus már nemcsak az ószövetségi papok naponkénti szolgálatának megfelelő papi szolgálatot végzi, hanem a nagy engesztelési napra előírt főpapi szolgálatot is. **Mi volt a különbség az ószövetségben a naponkénti papi szolgálat és az évenként egyszeri főpapi szolgálat között? Az előbbi által bűnbocsánatot nyertek a vétkezők, az utóbbi által viszont a szentélyből is eltávolítottak bűneik, azaz végérvényesen eltöröltettek.** Lásd 3Móz 16,30 erre vonatkozó kifeje-

lentését. **Arra világít rá ez, hogy a bűnök megbocsátása és eltörlése nem ugyanaz, és az üdvösség elnyeréséhez mindkettőre szükségünk van.**

A Jelenések 11,18-ban foglalt kijelentés azt is megérteti velünk, hogy amikor „megnyitattik Isten temploma a mennyben, és megláttatik az ő szövetségének ládája”, vagyis a mennyei templom „nagy engesztelési napja” érkezett, akkor ezzel egyidejűleg ítélet is zajlik Isten szolgái, nagyok és kicsinyek fölött. Hasonlóképpen mondja 1Pt 4,17 is, hogy a végső egyetemes ítélet „Isten házán kezdődik”. Jelenések 3,5 pedig rámutat arra, hogy mi ennek az ítéletnek a tétje. Kétféle végzés születhet a mennyei templom nagy engesztelési napjával együtt megvalósuló vizsgálati ítéletben: a kegyelemért folyamodó emberek neve benne hagyatik az élet könyvében, ami azt jelenti, hogy üdvösséget nyernek, vagy pedig kitöröltetik onnét, ami azt jelenti, a kárhöztratra ítéltékhez sorolhatnak.

Érthető, hogy elválaszthatatlan egymástól a bűnök eltörlésére irányuló főpapi szolgálat és az ún. vizsgálati ítélet, amelyről Dn 7,9–10 is szól. Ha valakinek a bűnei eltöröltetnek a főpapi szolgálat által, akkor azokról soha többé emlékezés nem lesz (Ezék 18,21–22), és ezzel együtt felmentést kap a bűn zsoldja a halál törvény alól, azaz visszakapja az örök élet jogát. Nyilvánvaló, hogy körültekintően meg kell vizsgálni mindazoknak az életét, akik valaha is bűnbocsánatért folyamodtak, hogy vajon megbecsülték-e a kapott kegyelmet, változást eredményezett-e az életükben. Ennek alapján kell eldönteni, hogy eltörölheti-e Isten bűneiket örökre annak kockázata nélkül, hogy a bűnt átörökítsék az újjáteremtett földre is.

Téves az a széles körben elterjedt közfelfogás, miszerint egyedül a bűnbocsánat elégséges lenne az üdvösségre, és a hívők fellett ítélet sem lenne. A végső egyetemes ítélet minden emberre kiterjed, a hívőket is beleértve (Préd 12,15–16 vö. 2Kor 5,10). A mennyei ítélőszék döntése pedig csak kétféle lehet: felmentő vagy kárhóztató.

5 Szükséges-e és elképzelhető-e Krisztus áldozatának a megisméltése?

Zsid 9,25-26 ■ „Nem is, hogy sokszor adja magát áldozatul, mint ahogy a főpap évenként bemegy a szentélybe idegen vérrel, mert különben sokszor kellett volna szenvednie a világ teremtése óta, így pedig csak egyszer jelent meg az idők végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt.”

Vö. 3Móz 16,30

.....

.....

.....

A levél írója azzal is kiemeli Krisztus főpapi szolgálatának felsőbbrendűségét az ószövetségi főpapi szolgálathoz képest, hogy a földi főpap „idegen vérrel” ment be a szentek szentjébe a nagy engesztelési napon, Jézus viszont tulajdon áldozatára hivatkozva esedezik az őszinte hívők bűneinek végérvényes eltörléséért, és azért, hogy az új Föld örökösei lehessenek, hogy „meglássák az Ő dicsőségét” (Jn 17,24).

Jézus helyettes áldozatának nagysága elsősorban nem a testi szenvedések súlyosságában mérhető (noha ezek is döbbenetek, megrendítőek voltak), hanem a lelki szenvedések mélységében, amit az Atyától való elszakadás és a kárhozat rettenete okozott neki.

Áldozata tökéletes, mert Jézus teljességgel büntelen volt, és valósággal átélte a kárhozat lelki gyötrelmeit értünk, helyettünk, szeretetből.

Nem volt semmi híja ennek az áldozatnak, amiért azt ismételni kellene. Ezenfelül Jézus olyan mérhetetlen szenvedést élt át, ami miatt annak gondolata is képtelenség, hogy mindezt még egyszer átélhetné.

„Krisztus által az igazság jogot nyert megbocsátani anélkül, hogy egy jottányit is feláldozna kimondhatatlan szentségből. Krisztus áldozata örökre megpecsételte a kegyelem szövetségét, minden feltételnek megfelelt, amelytől Isten függővé tette a kegyelem szabad adományozását az embernek. Minden sorompó megnyílt az irgalom, a béke és a szeretet teljes, akadálytalan kiárasztása előtt Ádám nemzetségének legbűnösebbje számára is.” (Ellen G. White: 163. kézirat, 1897)

Sátán kifejezhetetlenül súlyosan eltorzította az evangélium örömhírét Krisztus egyetlen, örökre érvényes áldozatáról a római katolicizmusban azáltal, hogy Jézus áldozata folyamatos ismétlésének a szükségességét állítja.

6 Hogyan jelenik meg Jézus Krisztus másodszor, miután – mint a mi Főpapunk – bevégezte a mennyei szentély megtisztítását?

Zsid 9,27–28 ■ „Amiképpen elvégezett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet, azonképpen Krisztus is egyszer megáldoztatván sokak bűneinek eltörlése végett, másodszor bűn nélkül jelenik meg azoknak, akik őt várják üdvösségükre.”

.....

.....

.....

Ez az igei kijelentés is megerősíti, hogy senki sem nyeri el az üdvösséget vagy a kárhozatot rögtön halála után, mert előbb a végső egyetemes ítéletnek döntenie kell örök sorsáról.

Krisztus esetében is a végső, egyetemes ítélet mutatja az Ő egyszeri, tökéletes áldozatának gyümölcseit. Elegendőnek bizonyul ahhoz, hogy ennek alapján örökre eltörölje az igazán hívők bűneit. Jézus főpapi szolgálata azzal ér véget, hogy dicsőségben megjelenik szabadításul az övéi számára. Azzal az örömhírral érkezik, hogy bűneik immár örökre eltöröltettek, övék az üdvösség, az örök élet.

*Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.
– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési
költségeihez.*

Mióta és miért veszítette érvényét minden áldozatbemutatásra vonatkozó isteni rendelkezés?

(10,1–18)

I Miért nem voltak elegendők önmagukban az ószövetségi áldozatok az elkövetett bűnök rendezésére? Mi volt akkor a rendeltetésük?

Zsid 10,1–4 ■ „Minthogy a törvényben a jövődő javak árnyéka, nem maga a dolgok hasonmása van meg, ennél fogva azok az áldozatok, amelyeket esztendőnként szüntelenül visznek, sohasem képesek tökéletességre juttatni az oda járulókat. Hiszen akkor megszűnt volna az áldozás, mivelhogy az egyszer megtisztult áldozók többé semminek büntudattal nem bírtak volna. De azok esztendőnként bűnre emlékeztetnek. Mert lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bűnöket.”

.....

.....

A „jövődő javak” kifejezés mindazokra a kegyelmi ajándékokra utal, amelyeket Krisztus halála és feltámadása után az Őbenne hívők elnyerhetnek.

Az ószövetségi áldozati rendszer „árnyék”-szolgálatnak nevezésével már találkoztunk a 8. fejezet 5. versénél (a kifejezés ma-

gyarázatát lásd ott). Ezek a szertartások csak mintegy „vázlatrajzai” voltak annak, ahogyan a bűnrendezés Krisztus áldozata és közbenjárása által megvalósul. A vázlatrajz nem „hasonmás”. (Az a szó, amit a Károlyi-fordítású Biblia képek fordít, ugyanaz a szó, amit Kol 1,15-ben is találunk és amely „a fenevad képe” kifejezésben is szerepel, és a jelentése: *képmás, hasonmás*.) Ezzel azt fejezi ki az ige, hogy az ószövetségi szent sátorban, majd templomban folyó jelképes szertartások töredékesen, tökéletlenül tudták csak felvázolni, előrevetíteni a beteljesedő valóságot.

Ezek a szertartások nem voltak, nem lehettek képesek arra, hogy ténylegesen eltöröljék a bűnt. Nem tudták azt kitörölni sem az ember szívéből, sem a mennyei feljegyzésekből. A nagy engesztelési nap emlékeztette az izraelitákat arra, hogy bűneik még mindig megvannak, csupán levétettek róluk és a szentélyre halmozódtak. Mert mindenki felfoghatja, beláthatja: „lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bűnt”.

Így akarja megértetni olvasóival a levél írója, hogy oktalanul ragaszkodnak az ószövetségi áldozati rendelkezésekhez, a jeruzsálemi templomban folyó szolgálatokhoz. Azáltal, hogy még mindig oda kötődnek, megfosztják magukat a Krisztus tökéletes áldozata alapján elnyerhető lelki javaktól.

2 Miképpen szólt előre egy messiási prófécia is arról, hogy a Messiás földre jövetelével, illetve áldozati halálával szükségtelessé, érvénytelenné válnak az ószövetségi áldozati rendelkezések?

Zsid 10,5-9 ■ „A világba való bejövetelekor így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem, égő és bűnért való áldozatokat nem kedveltél. Akkor mondtam: Íme itt vagyok – a könyvtekericsben írva van rólam –, hogy cselekedjem, ó, Isten, a te akaratodat. Miután fentebb mondta, hogy áldozatot, ajándékot és égő

meg bűnért való áldozatokat nem akartál, sem nem kedveltél, amelyeket a törvény szerint visznek, ezt követően mondja: Íme itt vagyok, hogy cselekedjem a te akarodat. Eltörli az elsőt, hogy meghagyja a másodikat.”

Vö. Zsolt 40,7–8

Vö. Zsolt 51,18–19

Vö. Zsolt 50,13–15

.....
.....
.....

A 40. zsoltsárból idézi fel most a levél írója azt a gondolatot, hogy Isten nem kedveli, nem kívánja azokat az áldozatokat, amelyeket Izrael szentélyében gyakoroltak a Mózes által adott isteni rendelés szerint. Nem azt akarja ezzel mondani, hogy ezeknek az áldozatoknak a bemutatása helytelen lett volna, hanem arra akar rámutatni, hogy ezek csak eszközök, külső jelképes cselekedetek voltak. Isten azt akarta, hogy az izraeliták szívükben értsék meg és fogadják el azokat az igazságokat, amelyekre ezek a szertartások tanítani kívánták őket.

Másutt is találkozunk hasonló megfogalmazásokkal a zsoltsárokban (51,18–21; 50,8–11), és úgyszintén a prófétáknál (Ésa 1,11–17; Mik 6,6–8).

A 40. zsoltsár messiási prófeciájában – amely tehát arról szól, hogy az áldozatok önmagukban elégtelenek – a Messiás maga szólal meg, aki az igazi bűnért való áldozat lesz, akire az összes bűnért való áldozatok utaltak. Feltűnő, hogy a 40. zsoltsárban olvasható szöveghez képest másképpen idézi itt a Messiás valloását. (A Zsolt 40,7 így kezdődik: „Véres áldozatot és ételáldozatot nem kedveltél, füleimet felnyitottad...”, itt viszont így szól ugyanez a részlet: „Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál értem...”). Az Ószövetség ókori görög fordítása, a Sep-

tuaginta szerint idézi a 40. zsoltár messiási prófeciáját a levél írója. Valószínű, hogy kétféleképpen volt értelmezhető a kéziratban lévő szöveg. Mindkét lehetséges variáció értelmes, továbbá fontos mondanivalót hordoz, ami összhangban van a bibliai kinyilatkoztatás egészével.

Ha azt a változatot nézzük, hogy „fületem megnyitottad”, akkor ennek párját megtaláljuk Ésa 50,4-ben. Az a jelentése, hogy az eljövendő Messiás fülét – lelki értelemben – *felszerkenti, megnyitja* az Atya. Az evangéliumok tanúsága szerint Jézus szüntelenül figyelt az Atyától jövő késztetésekre, sokszor már „kora reggel, szürkületkor” elvonult imádkozni, hogy felülről való tanácsot és erőt nyerjen (Mk 1,35).

A szöveg másik változata, amelyet itt olvashatunk, a Septuaginta fordítását érvényesítve – „testet alkottál nekem” – szintén világos mondanivalót hordoz. Az igazi áldozat a Messiás lesz, akinek a testtétele, emberré válása az Atya teremtő bölcsességének és hatalmának a csodája. Jézus teste „templom” volt, mert „Őbenne lakozott az Istenségnek egész teljessége testileg” (Kol 2,9). Az Atya személyes teremtő műveként valósulhatott meg az, ami számunkra megfoghatatlan: az örök „Ige testté lett”. A messiási jövendölés legszebb, legmélyebb mondanivalója pedig az a készség, amit a Megváltó kinyilvánít, hogy teljesítse Atyja akaratát. Az a hitvallása, amit e prófécia közöl, az igazság és szeretet Istene iránti feltétlen bizalom és engedelmesség példája. Kijelenti, hogy „kedveli” Isten akaratának teljesítését, továbbá, hogy „Isten törvénye szíve közepében van”.

Ha arra gondolunk, hogy milyen küzdelem várt a Messiásra földi életében, a kereszthalálig bezárólag, megindító az a készség, amivel kijelenti: „Íme jövök, a könyvtetekercsben írva van felőlem.” Mintha csak ezt mondaná: Szent kötelességnek tekintem megvalósítani azt a tervet, amelyben megegyeztem az Atyával (vö. Zak 6,13). Bármibe kerül is, megmentem az embert! Megmentem félelmetes szenvedés és életem odaáldozása árán is!

A zsoltár felidézése után így összegzi a levél írója azt, amit e prófécia alapján végkövetkeztetésként levonni lehet: „Eltörli az elsőt, hogy meghagyja a másodikat.” Vagyis a Messiás Földre jövetelével, illetve áldozatának beteljesítése nyomán eltörli Isten az ószövetségi áldozatokat. A Messiás áldozata lép ezek helyébe.

3 Miképpen szól egy másik ószövetségi messiási prófécia is arról, hogy a Messiás helyettes áldozati halálával „véget vet az áldozatoknak”? Milyen természetfeletti jel tanúskodott erről Jézus halála pillanatában?

Dn 9,26–27 ■ „A hatvankét hét után pedig kiirtatik a Messiás, és senkije sem lesz. A várost pedig és a szentelyet elpusztítja egy következő fejedelem népe. Vége lesz mintegy vízözön által, és végig tart a háború, elhatározott a pusztulás. Egy héten át azonban sokakkal megerősíti a szövetséget, de a hét felén véget vet a véres áldozatnak és az ételáldozatnak.”

Vö. Mt 27,50–51 ■ „Jézus pedig ismét nagy fennszóval kiáltva, kiadta lelkét. És íme a templom kárpitja fölétől aljáig kettéhasadt...”

.....
.....
.....

Dn 9,27-ben (figyelembe véve az előző verssel való szövegösszefüggést) a Messiásról mondja az ihletett prófécia, hogy „véget vet az áldozatoknak”. A zsidó népnek adott utolsó, 490 évet felölölő kegyelemidő utolsó hét esztendejének a közepén fog ez bekövetkezni (vö. 9,24–25.) A prófétai nap-év elv értelmében

(Ezék 4,6) jelentenek a napok esztendőket a próféciában. János evangéliuma megjelöli, hogy mely ünnepekre ment fel Jézus Jeruzsálembe, a templomba azt követően, hogy nyilvános szolgálatát megkezdte. Ebből megállapítható, hogy három és fél év telt el keresztségétől és messiási szolgálata kezdetétől a kereszthaláláig. A prófécia tehát pontos: a zsidó népre szabott hetven évhétnek a *felén*, vagyis a közepén következett be Krisztus halála. Három és fél éves tanító-gyógyító szolgálata folyamán sok izraelitával „megerősítette a szövetséget”, azaz az ószövetség kötelékéből az újszövetségbe vezette át számos követőjét. A halálát követő három és fél évben – Jézus parancsa értelmében (Mt 10,5; Ap csel 1,8) – még mindig a zsidók között volt az evangelizáció súlypontja, és közülük sokan ugyancsak elfogadták Őt. Ők törés nélkül átléptek az ószövetségből a magasabb rendű újszövetségbe.

4 Hogyan szól az Írás arról, hogy Jézus „egyetlenegy áldozata” örökre elegendő a bűnök megbocsátásához és eltörléséhez?

Zsid 10,10–14 ■ „Amely akarattal szenteltünk meg egyszer s mindenkorra, a Jézus Krisztus testének megáldozása által. Minden pap naponként szolgálatban áll, és gyakorta viszi ugyanazokat az áldozatokat, amelyek sohasem képesek eltörölni a bűnöket. Ő azonban, egy áldozattal áldozván a bűnökért, mindörökre ült Isten jobbjára... Mert egyetlenegy áldozatával örökre tökéletessé tette a megszentelteket.”

.....

.....

.....

„Amely akarattal” – visszauteal ez az Atya akaratára, amelyről a Messiás hitvallását idézve szó volt előzőleg. „Szentté válásunk” Isten akarata tehát, Krisztus áldozata gyümölcseként (1Thess 4,3). Azt is magában foglalja azonban Zsid 10,10 kijelentése, hogy Isten örök idők előtt elhatározott akarata az, hogy a Krisztus áldozatában hívők üdvözüljenek.

Az ószövetségi szentélyben bemutatott sok-sok áldozat nem volt képes „eltörölni a bűnöket”, a Messiás „egyetlenegy áldozata” azonban képes erre. Ennek beteljesítése után Jézus „mindörökre Isten jobbjára ült”. Ez szintén arról tanúskodik, hogy az Ő áldozatát nem kell megismételni, aminthogy ez nem is lehetséges. (Lásd a Zsid 9,26-hoz fűzött megjegyzést a 7. tanulmányban.)

5 Mi az, ami Krisztus keresztdozata alapján eldölt, és már csak megvalósításra vár?

Zsid 10,13 ■ „Várván immár, míg lábainak zsámolyául vettetek az ő ellenségei.”

Vö. Zsolt 110,1 ■ „Mondta az Úr az én uramnak: Ülj az én jobbon, míg ellenségeidet zsámolyul vetem a te lábaid alá.”

Vö. 1Kor 15,24–28 ■ „Aztán a vég, mikor átadja az országot Istennek, az Atyának, amikor eltöröl minden birodalmat és minden hatalmat és erőt. Mert addig kell neki uralkodnia, mígnem ellenségeit mind lábai alá veti. Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál. Mert mindent az ő lábai alá vettetett. Amikor pedig azt mondja, hogy minden alávetetett, nyilvánvaló, hogy azon kívül, aki neki mindent alávetett. Mikor pedig minden alávetetett, akkor maga a Fiú is alávetetik annak, aki neki mindent alávetett, hogy Isten legyen minden mindenben.”

Vö. Jel 12,10–12 ■ „Hallottam nagy szózatot az égben, amely ezt mondta: Most lett meg az üdvösség és az erő, és a mi Istenünk országa, az ő Krisztusának hatalma, mert a mi

atyánkfiainak vádolója levettetett, aki vádolta őket éjjel és nappal a mi Istenünk előtt. (...) Annakokáért örüljetegek, és akik lakoztok azokban! Jaj a föld és a tenger lakosainak, mert leszállt az ördög tihozzátok, nagy haraggal teljes, mint aki tudja, hogy kevés ideje van.”

.....

.....

Már csak ez van hátra: Krisztus hatalomátvétele a Föld felett, az Ő dicsőséges visszajövele nyomán. Jel 10,10.12 arról szól, hogy miképpen értékelték a mennyei lények Krisztus kereszthalálának a jelentőségét, valamint következményeit. De miért nem következhetett be Krisztus Föld feletti hatalomátvétele mindjárt a kereszten aratott győzelme után. Miért van az, hogy ellenségei még ezután is virulnak, ahogy Zsolt 110,1 tanúskodik erről? Ahhoz, hogy Krisztus hatalomátvétele megvalósuljon, előbb embereknek is győzniük kell Sátán felett. Istennél nem létezik erőszakos hatalomátvétel. Ő kezdetben az embernek adta a Földet, és tiszteletben tartja szabad választását. Ezért az embernek, illetve az emberek legnemesebbjeinek a határozott állásfoglalása szükséges – Isten mellett és „a világ fejedelme” ellen – ahhoz, hogy az Atya elrendelje a Föld feletti hatalomátvétel megindítását Jézus dicsőséges visszajövele által. Ezután helyreáll a tökéletes harmónia a világmindenségben.

„A nagy küzdelem véget ért. Nincs többé bűn, és nincsenek bűnösök. Az egész világegyetem megtisztult. A végtelen nagy teremtettséget tökéletes harmónia és boldogság tölti be. Tőle, aki mindent teremtett, árad az élet, a fény és az öröm a határtalan téren át. Élők és élettelenek – a legparányibb atomtól a legnagyobb csillagokig – tökéletes szépségükkel és felhőtlen boldogságukkal hirdetik, hogy Isten a szeretet.” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, 602. o.)

6 Milyen újabb érveléssel erősíti meg a levél szerzője azt, hogy egyszer és mindenkorra megszűnt az áldozatok bemutatásának szükségessége?

Zsid 10,15–18 ■ „Bizonyoságot tesz pedig erről nekünk a Szentlélek is, mert miután előre mondta: ez az a szövetség, melyet kötök velük ama napok után – így szól az Úr: Adom törvényemet az ő szívükbe, és az ő elméjükbe írom be azokat. Ezután pedig ezt mondja: Az ő bűneikről és álnokságaikról többé meg nem emlékezem. Ahol pedig bűnök elengedése van, ott nincs többé bűnért való áldozat.”

.....

.....

Ismét Jeremiás 31,33–34 prófécijára hivatkozik a levél írója. Figyelemre méltó, hogy Jeremiás szavát a Szentlélek kinyilatkoztatásával azonosítja. A bibliai iratok ihletett szerzői „Isten beszédének”, a Szentlélek szavának, kinyilatkoztatásának tekintették az egész ihletett iratgyűjteményt (vö. Dn 9,2; Zsid 3,7; 4,7).

A szóban forgó prófeciából most különösen azt a részletet emeli ki, mely szerint „bűneikről és álnokságaikról többé meg nem emlékezem”. Ez a megfogalmazás a bűnöktől való teljes, végérvényes szabadításra, a bűnök eltörlésére utal. Ebből az következik, hogy Krisztus mindenre elégséges áldozatának a beteljesítése után nincs szükség többé további és újabb áldozatok bemutatására. Az Ő egyetlen áldozatából kibontakozik minden üdvösséges következmény, azzal bezárólag, hogy a bűnöknek, és magának a bűnnek is, eltűnik még az emlékezete is (vö. Ésa 65,17).

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja.

Miként becsüljük meg azt a kiváltságot, hogy Jézus vére által szabad bejárásunk van a mennyei szentélybe? (10,19–39)

1 Hogyan nyílt meg a lehetőség számunkra „a szentélybe való bemenetelre”?

Zsid 10,19–20 ■ „Mivelhogy azért, atyámfiai, bizodalunk van a szentélybe való bemenetelre Jézus vére által, azon az úton, amelyet ő szentelt nekünk új és élő út gyanánt, a kárpit, azaz az ő teste által.”

.....

.....

.....

Az újszövetségi hívők nagy kiváltsága, hogy imádságaikkal, kéréseikkel közvetlenül Isten trónjához járulhatnak. Az ószövetségben a templom udvaránál tovább, beljebb nem juthattak az izraeliták. A templom legszentebb helyére, a szentek szentjébe, ahol Isten jelképes trónusa volt, pedig még a papok sem léphettek be. Ők sem mehettek tovább a szenthelynél, a templom első helyiségénél. Csupán a főpap léphetett be a szentek szentjébe, de ő is csak évenként egyszer, a nagy engesztelési napon. És még akkor is csak úgy, hogy méltatlansága miatt külön áldo-

zatot kellett bemutatnia önmagáért és családjáért. Csakis ennek fedezete mellett léphetett a második kárpiton túlra, hogy a bűnért való áldozat vérét a frigyláda fedelére hintse, az oda áthárított bűnök eltörlése végett. Olvassuk el figyelmesen az erről szóló kijelentéseket: **3Móz 16,2.6.12–16.**

Azt kívánták megértetni és az izraeliták szívébe vésni ezek a rendelkezések, hogy „Isten bűnnel együtt nem lakik” (Zsolt 5,5), hogy megemésztő tűz Ő a bűnre és a bűnösre nézve.

Mekkora változás ehhez képest, hogy – miután Krisztus beteljesítette a nagy áldozatot, amelynek az ószövetségi áldozatok csak előképei voltak – „új élő út” nyílt a mennyei szentélybe, amely áthatol a kárpiton (vö. Zsid 6,19–20). „Jézus vére” által nyílt meg az az út, vagyis azt követően, hogy önkéntes áldozatát a valóságban, történelmi eseményként beteljesítette. Ez biztosíték a világmindenség összes értelmes lényé előtt arra vonatkozóan, hogy Isten soha nem fog kiegyezni a bűnnel, Isten erkölcsi törvénye semmiképpen nem gyengülhet meg. Isten a legbűnösebbnek is megbocsáthat, mert nem férhet többé kétség ahhoz, hogy a bűn lázadása erkölcsileg legyőzött, és a bűn teljes kiiktatása a világegyetemből bizonyos.

Azért nevezi a bűnösök számára immár megnyílt új utat „élő útnak” az ige, mert a feltámadott, mennybe ment, bűnbánókért közbenjáró Krisztus személye jelenti az új utat. Ezen kívül még további szimbólumot is alkalmaz az ige: a szentek szentjét elta- karó kárpittal is azonosítja Krisztust. Ő van ugyanis a szent Isten és a bűnös ember között mint Isten-ember Megváltó. Ő, „a szent, ártatlan, szeplőtlen, bűnösöktől elválasztott” főpap (Zsid 7,25) mindenkor, közvetlenül Isten színe elé járulhat, ugyanakkor – örökre megőrzött emberi mivolta folytán – összekapcsolódik a bűnös, megváltásra, szabadulásra vágó emberekkel is.

„Bizodalmunk” van tehát ahhoz, hogy Krisztus által a mennyei Atyához járuljunk. A *bizodalom*nak fordított eredeti görög szó (*parrészia*) bátorságot, nyíltságot, félelemnélküliséget is jelent.

2 Hogyan járuljunk Krisztushoz, a mi Közbenjárónkhoz, és általa a mennyei Atyához?

Zsid 10,21–23 ■ „Léven azért nagy papunk az Isten háza felett, járuljunk hozzá igaz szívvel, hitnek teljességével, mint akiknek szívük tiszta a gonosz lelkiismerettől, és testük meg van mosva tiszta vízzel.”

.....

.....

.....

Sokatmondó a felsorolás, hogy milyen lelkülettel járuljunk Isten elé a megnyílt, új és élő úton. Csak akkor tudunk élni az így elnyert kiváltsággal, ha megfelelő lelki magatartással közeledünk Istenhez.

Gondoljuk végig, mit jelentenek az egyes megjelölések, és vizsgáljuk meg magunkat, hogy mi vajon így járulunk-e Istenhez imádságunkban mindenkor:

- „*igaz szívvel*”, azaz teljes őszinteséggel, valamint tisztaságra, igazságra vágyó szívvel,
- „*hitnek teljességével*”, azaz teljes bizalommal Isten iránt, nem kételkedve szeretetében, és abban, hogy ígéretei megbízhatóak, bizonyosan teljesülnek,
- „*mint akiknek szívük tiszta a gonosz lelkiismerettől*”, azaz nem mentegjük a bűneinket, nem próbálunk alkuozni Isten erkölcsi kívánalmaival, elismerjük bűneinket és Isten igazságát,
- „*testük meg van mosva tiszta vízzel*”, azaz hálások vagyunk megtérésünk előtti bűneink megbocsátásáért, amit a keresztség által nyertünk el, és azt sem felejtjük el, hogy keresztségünkkel elköteleztük magunkat a bűnnel való szakításra.

3 Milyen buzdítást és intelmet kapcsol hozzá az eddig mondottakhoz a levél írója?

Zsid 10,23–31 ■ „Tartsuk meg azért a reménység hitvallását tántoríthatatlanul, mert hű az, aki ígéretet tett, és ügyeljünk egymásra, a szeretetre és a jó cselekedetekre való felbuzdulás végett. Ne hagyjuk el a saját [istentiszteleti] összejövetelünket, amiképpen szokásuk némelyeknek, hanem intsük egymást, annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.

Mert ha szándékosan vétkezünk, az igazság megismerésére való eljutás után, akkor többé nincs bűnökért való áldozat, hanem az ítéletnek valami rettenetes várása és a tűznek lángja, amely megemészti az ellenszegülőket. Aki megveti Mózes törvényét, két vagy három tanúbizonyosságra irgalom nélkül meghal. Gondoljátok meg, mennyivel súlyosabb büntetésre méltónak ítéltetik az, aki Isten Fiát megtapossa, a szövetség vérét, mellyel megszenteltett, tisztátalannak tartja, és a kegyelem Lelkét bántalmazza! Mert ismerjük azt, aki így szólt: Enyém az igazságszolgáltatás, én megfizetek – ezt mondja az Úr. És ismét: az Úr megítéli az ő népét. Rettenetes dolog az élő Istennek kezébe esni.”

Vö. 5Móz 32,35–36

.....

.....

Mire következtethetünk abból, hogy olvasóit arra biztatja a levél írója: „tántoríthatatlanul” tartsák meg hitüket, ami nagy reménységet foglal magában? A Szentlélek pünkösti kiárasztása után „sok ezren lettek hívővé” a zsidók közül (Ap csel 21,20). Az a lelki hanyatlás azonban, amely mind a zsidóból, mind a pogányokból lett Krisztus-követőket évtizedek múltával jellemezni

kezdte – az tudniillik, hogy „első szeretetüket elhagyták” (Jel 2,4) –, oda vezetett, hogy egyesek meggyengültek a hitben. A zsidó-keresztények tapasztalták honfitársaik többsége részéről a gyűlöletet, a megvetést, a kirekesztést, az üldözést, ez csüggedésbe taszított és a hitehagyás veszélyébe sodort többeket. „Hú az, aki ígéretet tett” – emlékezteti olvasóit a levél írója, ne csüggedjenek el tehát, ne adják fel hitüket!

Az ingadozókhoz képest erősebbeket is biztatja az egymás iránti szeretetre és jó cselekedetre, hogy törődjenek egymással. Fontos megfigyelni, hogy a szeretetet említi elsőként, mert szeretet nélkül nem születnek értékes, hiteles, jó cselekedetek, nem tudnak érdemben segíteni egymásnak. Ezt a biztatást ma is szükséges megszívlelnünk a gyülekezetekben. A gyengék és ingadozók feletti ítélkezés és a róluk való lemondás helyett inkább ügyeljünk, vigyázzunk egymásra, ébredjen fel bennünk az egymás iránti igaz szeretet és segítőkészség.

Arra is utal a levél írója, hogy a hitben elgyengültek és ingadozók kezdtek hanyagolni az istentiszteleti összejöveteleken való részvételt. Ez pedig a gyengülő félben levőket is tovább gyengítheti. Inkább intsétek, bátorítsátok egymást, mutassatok példát a hűségben, a kitartásban – hangzik a tanács.

„Annál is inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közleget” – ad nyomatókat buzdításának a levél írója. A levél olvasói ismerték Jézus nagy prófétikus beszédét, amelyben nem választotta szét Jeruzsálem pusztulását és a világ végét, abban a kettős kérdésben, amit tanítványai tettek fel neki. Ennélfogva a hívők gondolataikban az „ama nap” mindkettőt jelentette, nem tudták még szétválasztani a két eseményt. A zsidó–római háború már i. sz. 66-ban elkezdődött, és a keresztények, különösképpen a zsidó-keresztények következtethettek arra, hogy Jeruzsálem megjövendölt pusztulása, valamint menekülésük a városból és környékéről már a küszöbön áll. Valószínűsíthető, hogy *A zsidókhöz írt levél* röviddel Jeruzsálem i. sz. 70-ben bekövetkezett pusztulása előtt íródott. Mindenképpen akkor, amikor a templom még állt és

folytak benne a szertartások, amint erre előzőleg rámutattunk (lásd a Zsid 9,9-hez fűzött megjegyzést).

A nekünk, mai hívőknek szóló hitbéli buzdításokhoz is hozzá lehet kapcsolni ezt a nyomatékot: „annál is inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget”. Kétségtelenül látjuk, lehetetlen nem látnunk, hogy a történelem drámai végkifejlete és Jézus dicsőséges megjelenése immár „az ajtó előtt áll” (Mt 24,33).

A buzdítást súlyos intelem követi, amelyet fontos helyesen értelmezni. Némelyek ugyanis éppúgy félreértik ezt a figyelmeztetést, mint a 6,4–8-ig terjedő igeszakaszt. (Lásd az ezzel kapcsolatos megjegyzéseket az 5. tanulmányban.) Itt nem bűnbe esésről van szó, hanem a korábbi hittel és tapasztalatokkal való „szándékos” szembefordulásról. A hitnek olyan megtagadásáról, amit így jellemez a levél írója: „Isten fiát megtapossa, a szövetség vérért, amellyel megszenteltetett tisztátalannak tartja, és a kegyelem Lelkét bántalmazza.” Olyanokról van szó tehát, akik átlépték a Szentlélek elleni bűn határvonalát. A kiváltságok és a tapasztalatok nagyságával arányos lesz a bűn nagysága azoknál, akik utóbb megvetik Isten korábban elnyert kegyelmét és kegyelmi ajándékait. Ezért utal a levél írója arra, hogy az ószövetség idején sem lehetett bűnért való áldozattal rendezni olyan bűnöket, amelyek – az igazság ismeretében – kihívó lázadásnak minősültek Istennel szemben. (Ilyen ószövetségi kijelentésekre történik utalás ebben az igeszakaszban, vö. 5Móz 17,6; 3Móz 10,1–5; 4Móz 16,1–35.) De a hitben ingadozás és a lelki restség is veszélyes már, mert észrevétlenül sodródhat az ember olyannyira messzire a rossz úton, hogy egyszer csak eljut ezen az úton a visszafordíthatatlan hitbéli hajótörésig.

„Itt nem ilyen vagy olyan fajta bűnökről beszél. (...) Nagy különbség van a részleges elesések és az olyan elpártolások között, amelyek következtében teljesen kiesünk Krisztus kegyelméből. (...) Ez csak azzal történhetik meg, aki előzőleg már megvilágosodásban részesült. (...) Azt mondja tehát, hogy azok számára nincs többé áldozat, akik elszakadnak a Krisztus halálától, és

ez nem valami részleges bűn miatt történik, hanem a hit teljes elvetése folytán.” (Kálvin János: *A zsidókhoz írt levél magyarázata*, Bp., Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1965, 48. o.)

4 Mire emlékezzenek vissza a levél olvasói?

Zsid 10,32–34 ■ „Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, amelyekben, miután megvilágosítottatok, sok szenvedésteljes küzdelmet álltatok ki, amikor egyfelől gyalázásokkal és nyomorgatásokkal nyilvánosság elé hurcoltak titeket, másfelől társai lettetek azoknak, akik így jártak. Mert a foglyokkal is együtt szenvedtetek, és vagyontok elrablását örömmel fogadtátok, tudva, hogy nektek jobb és maradandó vagyontok van a mennyekben.”

Vö. Ap csel 8,1–4; 22,4–5; 26,9–11

.....

.....

Ez a hitben elgyengülteknek és ingadozóknak szóló felhívás azonos Jézus azon üzenetével, amely az első keresztény korszak hívóinak szólt a Jelenések könyvében olvasható, efézusi gyülekezetnek szóló levélben: „Emlékezzél meg, hogy honnét estél ki, térj meg és az előbbi cselekedeteket cselekedd!” (Jel 2,5)

Nekünk is szól, hogy emlékezzünk vissza korábbi hitbeli tapasztalatainkra, és tegyük fel magunknak a kérdést: nem következett-e be nálunk is ellangyosodás, lelki hanyatlás korábbi tapasztalatainkhoz képest!

Komoly intelem, hogy olyan hívők is elgyengülhetnek és ingadozóvá válhatnak, akik korábban felettebb lelkesek voltak, és viseltek hittel üldöztetések is, mint a levél olvasói a fentiek szerint. Azért aki áll, vigyázzon, hogy el ne essék!

5 Milyen lelki magatartást tanúsítson minden hívő Jézus Krisztus hatalomátvételére várakozva?

Zsid 10,35–38 ■ „Ne dobjátok el hát bizodalmatokat, melynek nagy jutalma van. Mert kitartásra van szükségetek, hogy Isten akaratát cselekedve elnyerjétek az ígéretet. Mert még csak egy kevés idő, és aki eljövendő, eljön és nem késik. Az igaz pedig hitből él.”

Vö. Hab 2,3–4 ■ „Mert e látomás bizonyos időre szól, de vége felé siet és meg nem csal, ha késik is, bízzál benne, mert eljön, el fog jönni, nem marad el! Íme felfuvalkodott, nem igaz benne az ő lelke, az igaz pedig a hite által él.”

Vö. Jak 5,7–8

.....

.....

A levél írója csüggedés helyett kitartásra és a régi buzgalom visszanyerésére biztatja olvasóit. Habakuk próféta kijelentését idézi: „Aki eljövendő, eljön, és nem késik!” Kitartani pedig csak akkor tud a földi élet viszontagságai között a hívő ember, ha megtanul „hitből élni”.

„Zarándoktársaim! Még itt vagyunk a földi élet árnyai között. De Megváltónk nemsokára megjelenik, hogy szabadságot és nyugalmat hozzon. Lássuk meg hitben a jövő áldásait, ahogyan Isten elénk rajzolta! Krisztus, aki meghalt a világ bűneiért, kitarja az Éden kapuit mindazok előtt, akik Őbenne hisznek. A harc nemsokára véget ér, Krisztus győzelmével. Nemsokára meglátjuk Őt, akiben örök életünk reménye összezpontosul. Ha nála leszünk, semminek tűnik majd ennek az életnek minden próbája és szenvedése. Nézz fel, nézz fel! Állandóan növekedjék a hited!” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Látomások az eljövendő dicsőségről c. fej.)

6 Mitől óvja olvasóit a levél írója, és milyen reménységét fejezi ki?

Zsid 10,38–39 ■ „Aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem. De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk!”

.....

.....

A cél előtt meghátrálni – a lehető legbalgább dolog. Legyünk hát a hit emberei, hogy életet nyerjünk!

Ez be is vezeti a levél következő nagy szakaszát, amely a hit hőseiről fog szólni. Olyan példaképeket állít olvasói elé a levél írója, akik hit által győztek. Meghátrálhattak volna az előttük álló nehézségek és veszélyek miatt, de rendületlenül hittek Isten ígéreteiben. Mindvégig kitartottak, ezért bőséges lesz a jutalmuk.

„Milyen gyakran előfordult, hogy akik bíztak Isten szavában – bár önmagukban teljesen erőtlének voltak –, szembeálltak az egész világ hatalmával! Ilyen példákat nem csak a bibliai személyek között találunk, az emberiség történelmének minden korszakában sokan voltak Isten hűségesei. Ők a világ igazi nemesei. A mai fiataloknak is közöttük van a helyük.” (Ellen G. White: *Nevelés, Hit és imádság* c. fej.)

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

A hit hősei – I. (11,1–22)

A zsidókhöz írt levél 11. fejezete olyan ószövetségi példákat állít elénk, akiknek az életében a hit élő valóság volt, akiknek az engedelmissége, hűsége, kitartása a mi tanulságunkra íratott meg. Ők is küzdöttek az emberi természetük gyengeségeivel, voltak bukásaik is, de mindig megtalálták a mennyei erőforrást, és meg tudtak újulni Istennel való kapcsolatukban. Példájuk megmutatja, hogyan lehet győzni, hit által cselekedni a bűn miatt megromlott és sokszor ellenséges világban is.

I Mi a hit bibliai meghatározása?

Zsid 11,1–6 ■ „A hit pedig a remélt dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés... Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni, mert aki Isten elé járul, hinnie kell, hogy Ő létezik és megjutalmazza azokat, akik Őt keresik.”

.....

.....

Napjainkra olyannyira eltorzult a hit fogalma, hogy sokan úgy gondolkodnak, mindegy, miben hisz valaki, a fontos az, hogy legyen valamilyen hite. Az Ige szerint viszont az igazi hit nem csupán vélekedést, főként nem hiszékenységet jelent, hanem

sokkal több ennél: meggyőződés. Isten óvni akar bennünket a hitetésektől, hiszen Sátán módszere az, hogy érzelmi ráhatással vagy természetfeletti jelenségekkel téveszti meg az embereket.

Jézus szolgálata során is láthatjuk, hogy Ő nem csodákkal akarta magához vonzani az embereket, hanem arra törekedett, hogy az Ige alapján értelmi meggyőződésre jussanak. Sajnos az emberi természet nagyon hiszékeny, és könnyen megtéveszthető, ugyanakkor „balgatag és rest szívű” az Írások tanulmányozására és megértésére, amely által élő hit születhet az emberben. Tehát Isten megismerésére van szükségünk, hogy meggyőződésre juthassunk, és minden tanítást vagy csodát az Ige mérlegén kell megvizsgálnunk, hogy ne váljunk hitetések áldozatává. Ennek a fejezetnek a következő verseiben azt láthatjuk, hogyan nyilvánul meg az élő hit emberek életében, cselekedeteiben.

A hit megértése szempontjából érdemes átgondolnunk a következő bibliai meghatározásokat:

- **Hitetlenség** – Mt 21,17–21 (*Kiket nevezett Jézus hitetlennek, és miért? Akik Isten létét is tagadják, vagy szembeszegülnek vele, azokat istentelennek nevezi az Ige.*)
- **Kicsinyhitűség** – Mt 8,26; 16,8 (*Gondoljuk át, jelen van-e az életünkben az aggodalmaskodás, a félelem? Jézus szerint mi az oka ennek?*)
- **Halott hit** – Jak 2,19–20 (*Sok ilyen „halott hitű” ember van, hiszen ha nincs ránk, a cselekedeteinkre hatással a hitünk, akkor semmit sem ér.*)
- **Élő hit** – Mt 17,20; 1Pt 1,7; Gal 5,6

„A hit nem üdvösségünk alapja, hanem nagy áldás: szem, mely lát, fül, mely hall, láb, mely fut, kéz, mely megragad. A hit eszköz, nem pedig cél.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* Római levél, 5. fej.)

„A névleges hit Krisztusban, amely Őt csupán a világ Megváltójának fogadja el, és nincs személyes kapcsolatban

vele, sohasem hozhat gyógyulást a léleknek. Az üdvösségre vívő hit nem pusztán értelmi beleegyezés az igazságba. Aki arra vár, hogy tökéletes ismeretre tegyen szert, mielőtt gyakorolná a hitet, az nem részesül az Istentől jövő áldásban. Nem elég hinni valamit Krisztusról. Krisztusban kell hinni. Csupán az a hit hasznos, amely személyes Megváltóként fogadja el Jézust, és az Ő érdemeit a sajátjává teszi. Sokan egyfajta véleménynek tekintik a hitet. A megmentő hit egyezség, amely szerint azok, akik elfogadják Krisztust, szövetségi kapcsolatba kerülnek Istennel. Az őszinte hit maga az élet. Az élő hit az életerő növekedését jelenti, odaadó bizalmat, amely által a lélek győzedelmes hatalommá válik.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, A hit érintése c. fej.)

2 Miért olyan fontos megértenünk, hogy Isten teremtő hatalma hozta létre világunkat, és mi magunk is az Ő teremtményei vagyunk?

Zsid 11,3 ■ „Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, a láthatatlanból állt elő.”

.....

.....

Ez az ige a mi fordításunkban sajnos félreérthető. Úgy is értelmezhető, hogy Isten teremtő munkája abban állt, hogy a láthatatlanból láthatót hozott elő és formált ki. Az eredeti görög szöveg pontos fordítása így hangzik: „Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, az nem valami foghatóból [meglévőből] lett.” Luther Márton – nem szó szerint, de tartalmilag helyesen – e Biblia-vers második részét így fordította: „...ami látható, az a semmiből lett.”

A Biblia ugyanis következetesen azt tanítja, hogy Isten beszéde, szava által történt a teremtés, a semmiből, az előzőleg nem létezőből. Olvassuk el, gondoljuk át ezzel kapcsolatban az alábbi igéket: Rm 4,17; 1Móz 1,3,11; Zsolt 33,6–9; 2Pt 3,5.

Világunk eredete, az ember életének értelme és célja a legalapvetőbb kérdés, amelyet mindenkinek meg kell ismernie. Itt sem vakhitről van szó, hiszen Isten azt szeretné, ha hit által megértenénk az Ő teremtése csodálatos voltát, minden következményével együtt.

Pascal a következőképpen fogalmazta meg ezt a gondolatot: „Az ember minden jel szerint arra lett teremtve, hogy gondolkodjék. Ebben rejlik minden méltósága és minden érdeme. Egyetlen kötelessége, hogy helyesen gondolkodjék. A rend pedig azt kívánja, hogy önmagán, teremtőjén és rendeltetésén kezdje a gondolkodást.” (*Gondolatok*, 146. töredék)

Az evolúció tanának elfogadása is csak hit és vélekedés, amelynek nincs valódi, tudományos alapja. Mindenkinek döntenie kell, kiben vagy miben hisz, annak minden következményével együtt. Erre figyelmezteti a világot az első angyali üzenet: „Féljétek az Istent, és neki adjatok dicsőséget, mert eljött az ő ítéletének órája, imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, a tengert és a vizek forrásait!” (Jel 14,4)

A pusztá szóval, semmiből teremtés tagadása szükségszerűen vezet több más bibliai igazság tagadásához. Ha ilyen teremtés nem létezik, akkor nincs feltámadás sem, és egy szempillantás alatt való átváltozás sem. Ha nem olyan módon történt az ember teremtése, ahogy a Bibliában erről olvasunk, akkor a bűneset értelmezhetetlen, hiszen ha nem Isten képét hordozta valamikor az ember, akkor el sem veszíthette, illetve nem is felelős a bűnéért. Ha evolúcióval, hosszú idő alatt végbement fokozatos fejlődéssel jött létre a világ, akkor a bűnesetet mint történeti eseményt nem lehet hová tenni, és a halál nem utólag „bejött ellenség” (Rm 5,12; 1Kor 15,26), hanem a természet rendje. Ebbe a világrétegbe nem fér bele a megváltás műve. Az evolúciót valló

teológusok az Ószövetségben olvasható sok csodát, valamint a Jézus és az apostolok által véghez vitt csodákat szintén tagadják, vagy igyekeznek természetes okokkal magyarázni.

Minek alapján döntenek el az emberek, hogy mit hisznek a világ eredetéről? Jeszenszky Ferenc hívő, keresztény fizikus következő sorait idézzük: „Igen, a teremtés tagadásának és az evolúció hirdetésének gyökerénél a bűn van. Ha az embert nem Isten teremtette, akkor nem Isten határozza meg, hanem az ember határozhatja meg, hogy mi a bűn. Nyilvánvaló, hogy elméleti megfontolások nem vezetnek az ateizmushoz. Ez akarati döntés. (...) Kényelmesebb, ha valaki saját romlottsága helyett a tiszteletreméltó tudományra hivatkozva dönt az ateizmus mellett.” (*Keresztyénség vagy evolúció?*, Bp., Evangéliumi Kiadó, é. n.)

Ellen G. White alábbi sorai is arra utalnak, hogy a fejlődésselmélet képviselői tulajdonképpen Isten elleni lázadásukat próbálják tudományos mezben megjeleníteni:

„Az isteni kinyilatkoztatás olyan világos, hogy téves következtetéseknek nincs alapjuk. Isten az embert a saját képére teremtette. Ebben nincs semmi titokzatos. Alapítan az a feltevés, hogy az ember lassú, fokozatos fejlődéssel alakult ki az alsóbbrendű állat- vagy növényvilágból. Ez a tanítás a Teremtő csodálatos munkáját az ember szűk, földi fogalmaihoz alacsonyítja le. Az ember olyan eltökélten akarja kitagadni Istent a világegyetem feletti uralmából, hogy lefokozza saját magát, megfosztja eredetének méltóságától. Aki a magasba helyezte a csillagvilágokat, nagy hozzáértéssel színezte a mező virágait, aki betöltötte a földet és az eget hatalma csodáival, amikor dicsőséges műve bekoronázása következett – hogy a gyönyörű föld uraként valakit a középpontba helyezzen –, olyan lényt teremtett, aki méltó a neki életet adó kézhez. Az emberiség családfája, ahogy azt az ihletett Ige megadja, nem valami fejlődő csírákig, puha-

testű állatokig és négylábúakig követi nyomon eredetét, hanem a hatalmas Teremtőig. Ádám a földből formálva is *Isten fia* volt.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, A teremtés c. feje.)

3 Hogyan mutatkozott meg Ábel hite az áldozatbemutatásban? Hitt-e Istenben Káin? Mi volt a különbség kettőjük között?

Zsid 11,4 ■ „Hit által vitt Ábel becsesebb áldozatot Istennek, mint Káin, ami által bizonyosságot nyert afelől, hogy igaz, bizonyosságot tevén az ő ajándékairól Isten, és az által még holta után is beszél.”

Vö. 1Móz 4,3-7 ■ „Történt pedig idő múltával, hogy Káin ajándékot vitt az Úrnak a föld gyümölcséből. Ábel is vitt az ő juhainak első fájásából és azok kövérségéből. Tekintett az Úr Ábelre és az ő ajándékára. Káinra pedig és az ő ajándékára nem tekintett, amiért Káin haragra gerjedt és fejét lecsüggesztette. Mondta az Úr Káinnak: Miért gerjedtél haragra? És miért csüggesztetted le fejedet? Hiszen ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz; ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselekedik, és reád van vágódása; de te uralkodjál rajta.”

A bűneset után Ádám és Éva megismertették gyermekeikkel is az áldozatbemutatást és annak értelmét, a bűnrendezés módját. Mindkét fiú hitt Istenben, mindketten vittek áldozatot is, és mégis volt különbség: áldozatuk tükrözte a lelkiületüket és hitük mibenlétét is. Káinra többnyire úgy gondolunk mint testvér-gyilkosra, ezért semmiképpen nem tudunk vele azonosulni. De nagy figyelmeztetés számunkra, hogy Káin nem volt hitetlen,

hiszen még áldozatot is vitt Istennek, mintegy ajándékképpen. Azt is olvassuk az Igében, hogy Isten szólt hozzá, kérlelte, figyelmeztette őt. Ha hallgatott volna rá, akkor magába száll, és nem követi el a gyilkosságot. De ő nem tudta elfogadni, hogy bűnös és szüksége van a Megváltóra.

Ábel hite és áldozata a bűnös ember Megváltó utáni vágyakozását fejezte ki, ő elismerte, hogy bűnös. Az a kijelentés, miszerint „bizonyoságot nyert afelől, hogy igaz”, arra utal, hogy elnyerte a bűnbocsánat bizonyosságát, a hit általi megigazulás tapasztalatában részesült.

„Káin és Ábel két olyan csoportot képvisel, amely az idők végéig meglesz a világon. Az egyik elfogadja a bűnért kijelölt áldozatot, a másik merészkedik saját érdemeiben bízni. Ez utóbbi áldozata nélkülözi Krisztus közbenjárását és érdemeit, ezért nem teheti az embert Isten előtt kedvessé. Bűneink csak Jézus érdemei által bocsáthatók meg. Akik nem érzik, hogy szükségük van Krisztus vérére, akik úgy érzik, isteni kegyelme nélkül, a saját cselekedeteik által elnyerhetik Isten jóváhagyását – ugyanazt a hibát követik el, mint Káin. Akik nem fogadják el a megtisztító vért, azok kárhozatra vannak ítélve. Semmi más úton-módon nem lehet a bűn rabságából kiszabadulni!” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Káin és Ábel c. fej.)

4 Miért fontos megértenünk Énok hitét? Mit jelentett Énok „Istennel járása” a mindennapokban?

Zsid 11,5 ■ „Hit által vitetett fel Énok, hogy ne lásson halált, és nem találták meg, mert Isten felvitte őt. Felvitetése előtt bizonyoságot nyert afelől, hogy kedves volt Istennek.”

1Móz 5,24 ■ „Mivel Énok Istennel járt, eltűnt, mert Isten magához vette.”

.....

.....

Énok példája azért is sokat mondó lehet számunkra, mert az utolsó hívő nemzedék is hasonló tapasztalaton megy keresztül. Azok, akik élve megérik Jézus eljövételét, ugyanúgy elragadtatnak, mint Énok, örök életre alkalmas testben, és erre fel kell készülnie Isten népének. Ezzel az egyszerű kijelentéssel mondja el az Ige, hogyan vált Énok alkalmassá erre a nagy kegyelemre: „Istennel járt.” Jézus arra szólít fel bennünket, hogy maradjunk Őbenne, mert nála nélkül semmit sem cselekedhetünk – ez tehát ugyanazt jelenti, állandó és szoros kapcsolatot vele, a Szentlélek által. Az Isten maradék népének egyik jellemzője pedig, hogy „követik a Bárányt, valahová megy” (Jel 14,4). Hogyan valószínűsíthető meg napjainkban az Istennel járás? Hit által – olvassuk az Igében. Élő hitünk csak akkor lehet, ha egyre inkább törekszünk a Krisztussal való közösségre, és fokról fokra mind hasonlóbbá válik hozzá a jellemünk. „Kiábrázolódik bennünk a Krisztus.” Ez a megváltás végső célja, és ezt a Krisztus eljövetelkor élő hívő nép el is fogja érni, ha Énokhoz hasonlóan vágyik szüntelenül Isten közelébe.

„Tevékeny, munkás élete közepette Énok állandóan közösségben volt Istennel. Minél nagyobb és sürgetőbb volt munkája, annál kitartóbban és buzgóbban imádkozott. Időnként továbbra is kereste a magányt. Miután egy ideig a nép között élt, tanítással és példaadással szolgálva javukat, egy időre magányba vonult, mert éhezett és szomjazott arra a tudományra, amelyet csak Isten adhat. Az Istennel bensőségesen társalgó Énok egyre jobban tükrözte Isten képmását. Arca szent fénytől ragyogott, attól a világosságtól, amely Jézus arcán is tündökölt. Amikor az Istennel folytatott beszélgetés után előjött, még a gonoszok is megille-

tödvé látták arcán a menny jegyét. Az emberek gonoszsága olyan magasra csapott, hogy Isten meghirdette elpusztításukat. Ahogy egyik év múlt a másik után, egyre mélyült az emberi vétkeesség áradata, és Isten ítéletének egyre sötétebb felhői gyülekeztek. De Énok, a hit tanúja, kitartott útján. Intett, kért, kérlelt, igyekezett visszafordítani a vétkezés áradatát. (...) Bár a bűnös, mulatni vágyó nép figyelemre sem méltatta intéseit, bizonyágtévesén Isten jóváhagyása nyugodott, és Énok továbbra is hűségesen harcolt az eluralkodó gonoszság ellen, mígnem Isten a bűn világából a mennybe, a tiszta öröm honába vitte.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Séth és Énok c. fej.)

5 Milyen bizonyága volt annak, hogy Noé hitben élt és cselekedett? A bárka építésén kívül miben mutatkozott meg a hite? Miért időszerű számunkra az ő példamutatása is?

Zsid 11,7 ■ „Hit által tisztelte Istent Noé, amikor meginttén a még nem látott dolgok felől, házanépe megtartására bárkát készített, amely által kárhoztatta e világot, és a hitből való igazság örökösévé lett.”

Vö. 1Móz 6,9 ■ „Noénak pedig ez a története: Noé igaz, tökéletes férfiú volt a vele egykorúak [kortársai] között. Istennel járt Noé.”

2Pt 2,5 ■ „Ha a régi világnak sem kedvezett, de Noét, az igazság hirdetőjét nyolcadmagával megőrizte, özönvízzel borítván el az istentelenek világát.”

Az utolsó napok erkölcsi állapota Jézus szerint hasonló Noé idejéhez, ezért is lehet számunkra példa ennek a szilárd jellemű embernek a kitartása, hitben való engedelmessége. Ő is Istennel járt, mint Énok. Csak ilyen módon őrizhette meg magát az egyre romlottabb, gonoszabb kortársai között. De nem csak saját magára és családjára gondolt, amikor a gúnyolódások ellenére kitartóan építette a bárkát. Noé az „igazság hirdetője” volt, azért is „várt Isten béketűrése” (1Pt 3,20), mert másokat is szeretett volna megmenteni. Noé kitartása bátoríthat bennünket is, hogy az emberek közömbössége vagy visszautasítása ne törje meg a lelkesedésünket az evangélium hirdetésében.

„Mialatt Noé hirdette intő üzenetét a világnak, cselekedeteivel tanúsította őszinteségét. Hite így tökéletesedett és lett nyilvánvalóvá. Példát adott a világnak arra, hogy miként kell hinni abban, amit Isten mond.

Mindent, amije volt, a bárkába fektette. Amikor elkezdte építeni azt a hatalmas hajót a szárazföldön, tömegek jöttek mindenfelől, hogy megnézzék ezt a furcsa dolgot, és meghallgassák e különös prédikátor komoly, lelkes szavait. A bárkán ejtett minden kalapácsütés bizonyosságtevés volt az embereknek.

A világ felsorakozott Isten igazsága és törvényei ellen, Noét pedig fanatikusnak tartották. (...) De Noé állt, mint szikla a viharban. A megvetett és kigúnyolt Noé szent feddhetetlenségével és rendíthetetlen becsületességével tünt ki. Szavaiból erő áradt, mert Isten hangja volt az, amely szolgálja által szólt az emberhez.

Noé kapcsolatban volt Istennel, akinek végtelen hatalma erősítette, amíg százhusz éven át ünnepélyes hangon szólt nemzedékének azokról az eseményekről, amelyek az emberi bölcsesség mércéjén mérve lehetetlenek voltak.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták, Az özönvíz c. fej.*)

6 Ábrahám életének mely eseményeit emeli ki az Ige mint amelyek hite legfőbb bizonyítékai és gyümölcsei voltak?

a) *Miért nevezhető Ábrahám a „hívők atyjának”?*

Zsid 11,8–19 ■ „Hit által engedelmeskedett Ábrahám, amikor elhívatott, hogy menjen ki arra a helyre, amelyet örökölendő volt, és kiment, nem tudván, hová megy. Hit által lakott az ígélet földjén mint idegenben, sátorokban lakván Izsákkal és Jákóbbal, ugyanazon ígélet örököstársai-val. Mert várta az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója Isten.

Hitben haltak meg mindezek, nem nyerve meg az ígéletet, hanem csak távolról látva és üdvözölve azokat, valást téve arról, hogy idegenek és vándorok a földön. Mert akik így szólnak, nyilván jelentik, hogy hazát keresnek. És ha eszükbe jutott volna az, amelyből kijöttek, lett volna idejük a visszatérésre. Így azonban jobb után vágyódnak, tudniillik mennyei után, azért nem szégyelli őket Isten, hogy Istenüknek neveztessek, mert készített nekik várost.

Hit által áldozta meg Ábrahám Izsákot, próbára tétetvén, és az egyszülöttet vitte áldozatul, ő, aki az ígéreteket nyerte, akinek meg volt mondva: Izsákban neveztetik neked mag, úgy gondolkozván, hogy Isten a halálból is képes feltámasztani, miért is őt példaképpen visszanyerte.”

b) *A többi pátriárka hitének milyen bizonyosságait emeli ki az Ige?*

Zsid 11,20–22 ■ „Hit által áldotta meg a jövődökre nézve Izsák Jákobot és Ézsaut. Hit által áldotta meg a haldokló Jákob József fiainak mindegyikét, és botja végére hajolva imádkozott. Hit által emlékezett meg élete végén József Izráel fiainak kimeneteléről, és az ő tetemeiről rendelkezett.”

Az Ószövetség Isten barátjának nevezi Ábrahámot (Ésa 41,8). Élete néhány fontos állomását ismerhetjük, és ezek alapján az élő hit cselekedetei tárulnak fel. A hívők atyja, akire a zsidók olyan sokszor hivatkoztak, példát mutat a hitből való engedelmessegre. Lakóhelye elhagyására kérte Isten mindenekelőtt, és ő elindult, követve a mennyei útmutatást, idegen tájakon vándorolva, nomád életformára cserélve a kényelmes nagyvárosi életet (az ókori Úr városa fényűző és komfortos környezetet biztosított lakóinak). Hite által az örökkévaló otthont tartotta igazi hazájának, nem ragaszkodott földi lakhelyéhez. Az ígéret földjén is csak jövevény volt, mások birtokán legeltette nyájait.

„Nem volt könnyű Ábrahám próbája. Nem volt kis áldozat, amit Isten kívánt tőle. Erős szálak kötötték hazájához, rokonságához és otthonához. De tétovázás nélkül engedelmeskedett a hívásnak. Nem kérdezett semmit az ígéret földjéről – termékeny-e a talaj, egészséges-e az éghajlat, kellemes-e az ország környezete, van-e ott alkalom a vagyongyűjtésre? Isten szólt, és szolgájának engedelmeskednie kellett. Számára az volt a földön a legboldogabb hely, ahova Isten küldte.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Ábrahám elhívása c. fej.)

A következő hitpróbája az ígéret elfogadása volt, miszerint fia fog születni, és utódait Isten nagy néppé teszi. Hitének legnagyobb próbája azonban akkor következett be, amikor Isten arra kérte, áldozza fel Izsákot a Mórija hegyén (1Móz 22,1–19). Bár a legnagyobb áldozatot kérte tőle Isten, amely ráadásul ellentétben állt korábbi ígéretével, hogy Izsák által nagy néppé teszi, mégsem alkudozott és nem is késlekedett. „Felkelt Ábrahám jó reggel” – és elindult Izsákkal együtt Mórija hegye felé. Ugyanakkor mindvégig

hitt abban, hogy valamiképpen visszakapja fiát, hiszen a szolgáknak azt mondta, az áldozatbemutatás után „visszatérünk hozzátok”. Izsák kérdésére pedig így felelt: „Isten majd gondoskodik az égőáldozatra való bárányról.” Elment egészen addig, hogy felemelte a kést fiára, de az utolsó percig hitte, hogy Isten a halálból is fel fogja támasztani, visszaadja őt. Ábrahám hite olyan megerősítést nyert, amely által megérthette Isten hatalmas áldozatát értünk, amikor megszületett Fiát adja oda, hogy bennünket megmentsen. Erre is utalt Jézus, amikor a zsidó vezetők számára megbotránkoztató kijelentést tette: „Ábrahám, a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült.” (Jn 8,56)

„Isten azért parancsolta meg Ábrahámnak fia feláldozását, hogy próbára tegye hitét és lelkébe vesse az evangélium valóságát. A félelmetes megpróbáltatás sötét napjaiban átélt gyötrelmet azért engedte meg Isten, hogy Ábrahám saját tapasztalatából érthessen meg valamit annak az áldozatnak a nagyságából, amelyet Isten hozott az ember megváltásáért. Semmilyen más próba nem okozott volna Ábrahámnak ilyen lelki szenvedést. Isten pedig odaadta Fiát gyötrelmes és gyalázatos halálra. Azoknak az angyaloknak, akik Isten Fiának megaláztatását és lelki tusáját szemlélték, nem volt szabad közbelépniük, mint Izsák esetében megtehették. Nem hallatszott a mennyei hang: »Elég!« A dicsőség Királya odaadta életét, hogy megmentse az elbukott emberiséget. Adhatná-e Isten még hatalmasabb bizonyítékát irgalmának és szeretetének? »Aki az Ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem Őt mindnyájunkért odaadta, mi módon ne ajándékozna vele együtt mindent minekünk?« (Rm 8,32)” (Ellen G. White: *Pátáriárkák és próféták*, A hitpróba c. fej.)

Az e heti adomány a Nyitott Szemmel folyóiratot támogatja.

A hit hősei – II. (11,23–40)

I Miben nyilvánult meg Mózes szüleinek hite, és mi lett hitük jutalma? Miért tudta Mózes meghozni azt a döntést, hogy a hatalom, a földi nagyság helyett inkább rab-szolga népével vállal sorsközösséget?

Zsid 11,23–26 ■ „Hit által rejtegették Mózeszt a szülei születése után három hónapig, mivel látták, hogy kellemes a gyermek, és nem féltek a király parancsától. Hit által tiltakozott Mózes, amikor felnövekedett, hogy a fáraó leánya fiának mondják, inkább választván az Isten népével való együtt nyomorgást, mint a bűnnek ideig-óraig való gyönyörűségét. Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartván Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett.”

.....

.....

.....

Mózes születése idején már érvényben volt a fáraó rendelete, miszerint az izraeliták csecsemői közül az összes fiúgyermeket el kell pusztítani. De Mózes szülei „elhatározták, hogy kicsinyűket nem hagyják elpusztulni. **Istenbe vetett hitük megerősítette szívüket**, és nem féltek a király parancsától” – írja Ellen G. White (*Pátriárkák és próféták*, Mózes c. fej.)

Az isteni gondviselés nemcsak arról gondoskodott, hogy a vízre kitett gyermeket a fáraó leánya találja meg és fiává fogadja, hanem arról is, hogy Mózes édesanyja nevelhesse fel tizenkét esztendőskoráig.

„Isten meghallgatta az anya imáit, hite jutalmat nyert. Mély hálával látott hozzá immár biztonságos és örömteli feladatához. Jokébed kihasználta az alkalmat, hogy fiát Istennek nevelje. Biztos volt benne, hogy az Úr valamilyen nagy feladatra szánta gyermekét, és tudta azt is, hogy nemsokára át kell adnia királyi anyjának, akinél az udvari környezet befolyása el fogja vonni gyermekét Istentől. Ez a gondolat arra sarkallta, hogy fiát nagyobb gonddal nevelje, mint többi gyermekét. Lankadatlan szorgalommal igyekezett, hogy belevesse elméjébe az istenfélelmet, az igazság és az igazságosság szeretetét, és állandóan azért imádkozott, hogy Isten angyalai őrizzék meg a romboló befolyásoktól. Elmagyarázta neki, hogy a bálványimádás bűn és balgaság, és már korán szívébe oltotta, hogy az élő Isten előtt boruljon le, Hozzá imádkozzon, aki egyedül képes arra, hogy meghallgassa és kimentse őt minden veszélyből.

Ameddig csak lehetett, magánál tartotta a fiúcskát, míg végül tizenkét éves korában át kellett adnia a fáraó leányának. A gyermek a szegény rabszolga kunyhójából a királyi palotába költözött a fáraó lányához, »és fia gyanánt lett annak« (2Móz 2,10). Azonban itt sem mosódtak el lelkében a gyermekkorában nyert benyomások. Édesanyja tanításait sohasem felejtette el. Oltalmul szolgáltak a gőg, a hitetlenség, az udvar fénye és pompája alatt meghúzódó romlottság ellen.

Következményeiben milyen messzeható volt ennek az egyszerű héber asszonynak a befolyása, pedig egy számkivetett rabszolgánő volt csupán! Mózes egész élete,

a nagy küldetés, amelyet mint Izráel vezére hajtott végre, bizonyítja a hívő anya munkájának fontosságát. Nincs más feladat, ami ehhez fogható lenne!” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Mózes c. feje.)

Mózes negyvenéves korában hit által hozta meg élete egyik legnagyobb döntését:

„Mózes a föld nagyjai között is kimagasló egyéniség volt. Tekintélyével és képességeivel tündökölt kora legfényesebb királyi udvarában, a hatalom jogarának várományosaként. Szellemi nagysága minden kor nagyjai fölé emelte. Egyedülálló volt mint történetíró, bölcsész, költő, hadvezér és törvényadó. Övé lehetett volna az egész világ, mégis volt erkölcsi ereje ahhoz, hogy minden földi nagyságot, méltóságot és hatalmat elutasítson.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Mózes c. feje.)

Mózes döntésében biztos támpont volt, hogy Isten szolgálatát és Egyiptom uralkodói pozícióját összeegyeztetni nem lehet, hiszen ehhez be kellett volna lépnie az egyiptomi papi rendbe, és részt venni a bálványisten-tiszteleteken. Pontosan tudta, hogy ha az ember mindent megnyer ezen a Földön, de Isten akaratával ellentétben dönt, akkor tulajdonképpen mindent elveszít.

Lemondani biztosnak tűnő világi javokról, előnyökről az emberi szemmel nézve „bizonytalannak tűnő távoli jövőben megvalósuló ígéretért” – csakis élő hit által lehetséges. Éppen ez a hit lényege: „A nem látott dolgokról való meggyőződés.”

Mózes élő hittel kapaszkodott az isteni ígéretbe, és tudta, hogy a „látható dolgok ideig valók, a láthatatlanok az örökkévalók”. A végcél, a mindennél magasztosabb cél, az örök életet látta maga előtt, ez volt számára a legfontosabb.

2 Mi volt az a láthatatlan, amit Mózes a hit szemével látott?

Zsid 11,27–29 ■ „Hit által hagyta ott Egyiptomot, nem félve a király haragjától, mert erős szívű volt, mintha látta volna a láthatatlant. Hit által rendelte a páskát és a vérkiontását, hogy az öldöklő ne illesse az ő elsőszülötteiket. Hit által keltek át a Vörös-tengeren mint valami szárazföldön, amit megpróbálván az egyiptomiak, elnyeltek.”

.....

.....

.....

Mózes nem tudta, hogy Isten milyen módon fogja megoldani mindazt a – számára megoldhatatlan – problémát, amit egy több mint kétmillió ember Egyiptomból való kivétele és az ígéret földjére történő elvezetése jelent, de biztos volt abban, hogy az az Isten, aki elhívta őt az égő csipkebokorban, gondoskodni fog mindig a megfelelő pillanatban a megoldásról. Mózes tudta, hogy számára a legbiztonságosabb út az Isten által kijelölt út, függetlenül attól, hogy az veszélyes, vagy nem. Mózes hitben járt! A hit számára nem létezik a *lehetetlen* szó. „Ha hiheted, minden lehetséges a hívőnek.” (Mk 9,23)

A hit útja látszólag a legbizonytalanabb út, mert nem látjuk előre, hogy Isten milyen módon fog segíteni, megoldást hozni egy adott problémás helyzetben. Az Úr mindig csak a következő lépést mutatja meg, és azt kéri, hogy abban engedelmessé legyünk, és menjünk hitben előre. Mi szeretnénk látni előre, hogy a végső győzelemig milyen módon hozza majd Isten a szabadságokat az egyes próbákban, de ha ezt tenné, akkor egy idő után magabizóskká válnánk, elfelednénk a tőle való függésünk

állandó tudatát. A hit útja emberileg nézve a legbizonytalanabb, de a valóságban a legbiztosabb út.

Szabadulásuk előtt az Úr elrendelte a pászkát, a bárány leölését, és vérével az ajtófélfák megkenését. Mózes ezt is hit által hajtatta végre az izraelitákkal. Kifejezte ezzel hitét az eljövendő Szabadítóban, aki a végleges – bűnből való – szabadulást hozza, de biztos volt abban is, hogy az ajtófélfán levő vér a Megváltó védelmének a jele, és az egész Egyiptomot érő szörnyű csapás elkerüli őket.

Mózes is – ahogyan Ábrahám és az összes hithős – engedelmesség által bizonyította hitét.

„Igaz ugyan, hogy isteni beavatkozás nélkül semmiképpen sem menekülhetnek meg, de mivel az isteni rendelkezéseknek engedelmeskedve jutottak jelenlegi helyzetükbe, Mózes nem félt a következményektől. Nyugodt, biztató válasszal fordult a néphez: »Ne féljetek, megálljatok és nézzétek az Úr szabadítását, amelyet ma cselekszik veletek. Mert amely egyiptombelieket ma láttok, azokat soha nem látjátok többet. Az Úr hadakozik értetek, ti pedig vesztég legyetek.« (2Móz 14,13–14)

Az ijesztő veszedelemből egyetlen éjszaka teljes szabadulást hozott. (...) Korszakról korszakra visszhangozták Izráel prófétái és a zsoltárírók bizonyosságául annak, hogy Jahve a benne bízóknak erőssége és szabadítója. (...) Isten gondviselése vezette a hébereket a hegyek erősségei közé, a tenger mellé, hogy bemutassa hatalmát népe szabadításában, gőgös elnyomóikat pedig megalázhassa. Bármilyen más úton is megszabadíthatta volna őket, de Ő ezt választotta, azért, hogy kipróbálja és megerősítse Belé vetett hitüket. (...)

Az ebben rejlő tanulság örök időkre szól. A Krisztust követők élete sokszor veszedelmekkel teltett, és ilyenkor nehéznek tűnik a kötelesség teljesítése. A képzelet

a fenyegető pusztulás képét festi elénk, és szolgaságot vagy halált magunk mögé. Ám Isten szava világosan szól: »Indulj előre!« Engedelmeskedjünk ennek a parancsnak, még akkor is, ha szemünk áthatolhatatlannak látja a sötétséget, és ha lábunk körül hideg, szennyes vizet érzünk. Mert a haladásunkat hátráltató akadályok sohasem tűnnek el teljesen. Akik halogatják az engedelmességet, amíg a bizonytalanság árnyéka el nem oszlik és a kudarc vagy vereség veszélye el nem hárul, azok sohasem fognak engedelmeskedni. A hitetlenség állandóan azt suttogja: »Várjunk, míg eltűnnek az akadályok, és utunk tisztán látható lesz.« A hit ellenben bátran ösztönöz előre, »mindent hisz, mindent remél« (1Kor 13,7).

Ugyanaz a felhő, amely sötét falként magaslott az egyiptomiak elé, a hébereket fényárral öntötte el, megvilágítva az egész táborn, sőt az előttük levő utat is. A gondviselés munkája ugyanígy sötétnek, kétségbeejtőnek tűnik a hitetlen számára, de az Istenben bízó léleknek békét, világosságot és biztonságot ad. Az út, amelyen Isten vezet, lehet, hogy pusztaságon vagy tengeren keresztül visz, de biztonságos ösvény.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, A kivonulás c. fejelet.)

3 Milyen tanulságokat vonhatunk le Jerikó kőfalai leomlásának eseményéből? Hogyan bátorította és erősítette Józsué hitét az Úr Jerikó elfoglalása előtt? Mi a jelentősége annak, hogy Isten múlt időben szól Jerikó bevételeéről Józsuének tett ígéretében?

Zsid 11,30 ■ „Hit által omlottak le Jerikó kőfalai, amikor hét napig körös-körül járták.”

Vö. Józsué 5,13-15; 6,2 ■ „Történt pedig, amikor Józsué Jerikónál volt, felemelte az ő szemeit, és látta, hogy íme egy fér-

fiú állt előtte, meztelen karddal kezében. És hozzá ment Józsué, és mondta neki: Közülünk való vagy-e te, vagy ellenségeink közül? Az pedig mondta: Nem, mert én az Úr seregének fejedelme vagyok, most jöttem. Leborult Józsué a földre arccal, meghajtotta magát, és mondta neki: Mit szól az én Uram az ő szolgájának? És mondta az Úr seregének fejedelme Józsuénak: Oldd le a te saruidat lábaidról, mert szent a hely, amelyen állsz. Úgy cselekedett Józsué...

Mondta az Úr Józsuénak: Lásd! kezedbe adtam Jerikót, és királyát a sereg vitézeivel együtt.”

.....

.....

.....

Mi is úgy érezzük sokszor, hogy Jerikó falai vannak előttünk, és emberileg reménytelen helyzetben vagyunk. Az alábbi idézet arról szól, hogy milyen bátorítást meríthetünk Jerikó bevételének történetéből:

„Csatákat kell megvívunk mindennap. (...) A fő küzdelem mégsem rátok vár. Mint Isten eszközei neki kell átadnotok magatokat, hogy közreműködésetekkel bár, de ő tervezze, irányítsa és harcolja értetek a csatát. Az élet Fejedelme áll munkája fejénél. Ő legyen veletek önző énetekkel vívott mindennapos küzdelmekben, hogy hűek lehessetek az elvekhez; hogy az uralomra törő szenvedélyeket és indulatokat Krisztus kegyelme által le lehessen győzni, s végül hódítókként kerüljete ki Óál-tala, aki szeretett minket. Jézus már áthaladt előttünk ezen a területen. Jól ismeri minden kísértés hatalmát. Pontosan tudja, hogyan kell helyállni minden kényszer-

helyzetben, s hogyan vezessen át minden ösvényen. Bizatok meg hát benne!” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1892. július 19.)

Józsué elhitte az ígéretet. Az élő hit alapja mindig az Isten szavába, ígéreteibe vetett bizalom.

De miért kellett a 6+1 napi körüljárás a falak leomlásához? Mi volt ezzel Isten célja?

„Az Úr seregének fejedelme csak Józsuéval beszélt, és nem nyilatkoztatta ki magát az egész gyülekezetnek. Rajtuk múlt, hogy hiszik-e Józsué szavait, vagy kételkednek benne, engedelmeskednek-e az Úr nevében adott utasításainak, vagy ellenszegülnek tekintélyének. Ők nem láthaták az angyalok seregét, akik Isten Fia vezetése alatt kísérték őket. Így is érvelhettek volna: »Milyen értelmetlen és nevetséges dolog ez, naponta kerülgetni a város falait, kürtöket fújva. Ennek nem lehet hatása a robusztus erődítményre.« De éppen ennek a felvonulási ceremóniának a naponkénti folytatása adott alkalmat a hit növekedésére az izraeliták között. Emlékezetükbe kellett vésődni, hogy erejük nem emberi bölcsességben vagy hatalomban rejlik, hanem egyedül üdvösségük Istenében. Hozzászoktak, hogy teljesen isteni Vezérük hatalmára támaszkodjanak.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Jerikó bevétele c. fej.)

Nem szeretjük a próbákban a várakozás idejét, pedig hitünk erősödése, jellemformálásunk folyamatában ezek a leghatékonyabb időszakok. Isten ilyenkor különleges erővel a közelébe akar vonni bennünket, hogy folyamatosan keresve Őt imában ne csüggedjünk el, hitünk erősödjön, és a Vele való közösségben el tudja érni a kívánt célt az életünkben.

Kérdés az is, hogy miért tervezte az Úr oly egyszerűre Jerikó bevételét?

„Jerikó elfoglalásánál a seregek hatalmas parancsnoka olyan egyszerűre tervezte a csatát, hogy egyetlen ember sem tulajdoníthatta magának a dicsőséget. Nem volt szabad emberi kéznek ledönteni a város falait (...). Izráel seregei közül senki sem dicsekedhetett, hogy a maga véges erejét használta a városfalak ledöntésénél. Az Úr seregeinek parancsnoka tervezte a harcot a lehető legegyszerűbbre, hogy egyedül az Urat illesse a magasztalás, az emberek ne fuvalkodjanak fel.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, részlet)

A hit bizonyosága, ha nem tulajdonítjuk magunknak az eredményeket és a győzelmeket, hanem szívből ezt tudjuk mondani: „Úr keze művelte ezt, Izráel Szentje teremtette!” (Ésa 41,20)

Összefoglalva milyen bátorítást meríthetünk Jerikó bevételének történetéből:

„Az Úr a mai, utolsó napokban ismeri népének a Sátán eszközeivel vívott küzdelmeit. (...) Megváltónk a mennyei seregek nagyhatalmú parancsnoka, a legegyszerűbben, a legőszintebben szól hozzánk. Nem takargatja a ránk váró tüzes küzdelmeket. Rámutat a veszedelmekre, elénk tárja a harc tervét. (...) Együttal bátorít mindenkit, hogy ki-ki öltse magára fegyverzetét, és a mennyei seregtől várjuk, hogy ők állítsák össze a hadakat az igazságért és életszentségért vívott küzdelemben. Az ember gyengesége emberfölötti erőre és segítségre fog találni a súlyos harcokban, hogy a Mindenható cselekedeteit cselekedje. A hitben való kitartás és a teljes Istenben bízás biztosítani fogja a sikert. Bár a gonoszság régi szövetsége ma is felsorakozik ellenük, Isten ennek ellenére is felszólítja őket, legyenek bátrak és erősek, küzdjenek hősiesen, hiszen a mennyet kell elnyerniük, és az angyaloknál hatalmasabb Valaki áll soraik élén, aki nem más, mint a menny seregeit vezénylő Parancsnok.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, részlet)

4 Miért van kiemelt jelentősége annak, hogy a hithősök között Ráhábot is említi az Ige?

Zsid 11,31 ■ „Hit által nem vezett el Ráháb, a parázna nő az engedetlenekkel együtt, befogadván a kémeket békeséggel.”

Vö. Józs 2,9-11 ■ „Mondta [Ráháb] a férfiaknak: Tudom, hogy az Úr nektek adta ezt a földet, és hogy megszállt minket a félelem miattatok, és hogy e föld minden lakosa megolvad előttetek. Mert hallottuk, hogy megszáritotta az Úr a Vörös-tenger vizét előttetek, amikor kijöttetek Egyiptomból, és hogy mit cselekedtetek az Emoreusok két királyával, akik túl voltak a Jordánon, Szihonnal és Óggal, akiket megöltetek. És amint hallottuk, megolvadt a szívünk, és nem támadt többé bátorság senkiben sem miattatok. Bizony az Úr, a ti Istenetek az Isten fenn az égben és alant a földön!”

.....

.....

„Izráel fiainak el kellett foglalniuk azt az egész területet, amelyet Isten kijelölt nekik. El kellett venniük azoktól a nemzetektől, amelyek nem akarták az igaz Istent imádni és szolgálni. Isten szándéka az volt, hogy jellemének Izráel általi kinyilatkoztatásával magához vonzza az embereket. Az evangéliumi meghívást kellett megismertetniük az egész világgal. (...)

A választott néphez tartoztak mindazok, akik – a kánaánita Ráhábhoz és a moábita Ruthhoz hasonlóan – felhagyva a bálványimádással az igaz Istent imádták. Izráelnek – amint a nép létszáma növekedett – ki kellett volna szélesítenie határait, amíg országuk magába zárja az egész világot.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Az Úr szőlőskertje c. fej.)

„Izráel előrenyomuló serege azt tapasztalta, hogy a csodálatos dolgok híre, amelyeket Isten a héberekkal cselekedett, megelőzte őket. A pogányok közül felismerték egyesek, hogy Ő az egyedüli igaz Isten. A pogány asszony így tett bizonyosságot a gonosz Jerikóban: »Bizony, a ti Istenetek, az Úr az Isten fõnn a mennyben és lenn a földön.« (Józs 2,11) Amit Jahvéról így megtudott, szabadulását jelentette. »Hit által nem veszett el az engedetlenekkel együtt Ráháb.« (Zsid 11,31) Nem õ az egyedüli, akinek megtérése tanúsította Isten irgalmát azokkal a bálványimádókkal szemben, akik elismerik isteni tekintélyét. Az ország belsejében nagyszámú nép hagyott fel a pogánysággal; egyesültek Izráellel, osztozva a szövetség áldásaiban. Ilyenek voltak a gibeoniták.

Isten nem ismer el semmiféle nemzetiségi, faji vagy társadalmi különbséget. Az egész emberiségnek Ő az Alkotója. A teremtés által minden ember egy közös családhoz tartozik, a megváltás pedig mindenkit egygyé kovácsol. Krisztus azért jött, hogy ledöntsön minden válaszfalat. Kitérta a templom minden helyiségét, hogy mindenki szabad utat találjon Istenhez. Szeretete oly mély, oly teljes, hogy mindent áthat. Kivonja Sátán befolyása alól azokat, akiket a nagy csaló magtévesztett. Trónjához emeli őket, ahhoz a trónhoz, amelyet ígérete szivárványa övez körül. Krisztusban nincs zsidó, sem görög, nincs rabszolgá, sem szabad. (...)

Olykor azok, akiknek nem volt Isten-ismeretük azon kívül, amit az isteni kegyelem munkálkodásával nyertek, szívélyesek, segítőkészek voltak Isten szolgálóihoz, s védték őket saját életük kockáztatásával is. A Szentlélek Krisztus kegyelmét árasztja az igazság sok nemes szívű keresõje szívébe. A pogány területeken is »világosság ragyog a sötétben« (Zsolt 112,4) mindazok számára, akik szívük mélyén becsületesekek. Akik éheznek és szomjazzák az igazságot, azok Isten Izráele közé számíttatnak.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, A pogányok reménysége c. fejelet)

5 Milyen elengedhetetlenül fontos dolgot említ a levél írója a hithősök tetteinek felsorolásánál, ami előfeltétele volt annak, hogy Isten csodát tehesen általuk?

Zsid 11,32–35 ■ „És mit mondjak még? Hiszen kifogynék az időből, ha szólnék Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jektéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról akik hit által országokat győztek le, igazságot cselekedtek, az ígéreteket elnyerték, az oroszlánok száját betömték. Megoltották a tűz erejét, megmenekültek a kard életől, felerősödtek a betegségből, erősek lettek a háborúban, megszasztották az idegenek táborait. Asszonyok feltámadás útján visszanyerték halottaikat...”

.....

.....

.....

Amikor ezt a szakaszt olvassuk a Bibliában, csodáljuk a hithősök életét, hogy Isten milyen sok és hatalmas dolgot tudott cselekedni értük és általuk. De ebben a felsorolásban az „oroszlánok szája betömése” mellett ott szerepel a hitnek az a legnagyobb csodája, hogy „igazságot cselekedtek”. A bűn által megromlott, önző ember képtelen igazságot cselekedni a maga erejéből Isten nélkül, hiszen ehhez az énünk, a természetünk legyőzése szükséges. Éppen ezért: „Egy győzelem sem olyan értékes, mint a saját énünk felett aratott diadal.” (Ellen G. White: *Az evangélium szolgálói*, részlet)

„»Új szívet adok nektek« – nemde ez a legnagyobb csoda, ami valaha történhet? Mire ne lenne ereje annak, aki hittel megragadja Isten erejét?” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, IX. köt.)

„Amíg ezen a Földön élünk, áldatlan hatásoknak vagyunk kitéve. Bosszúságok teszik próbára idegeinket. De ha jó lelkülettel viseljük el őket, jellemünkben keresztény vonások fejlődnek ki. Ha Krisztus bennünk lakik, türelmesek, kedvesek és elnézőek leszünk; vidámak a bosszantások és ingerlések között is. Miközben napról napra és évről évre önünket legyőzzük, nemes lelkű hőökké formálódunk. Ezt kaptuk feladatként, de Jézus segítségével, kitartó igyekezet, rendíthetetlen elhatározás, folytonos éberség és szüntelen imádkozás nélkül ezt nem lehet megvalósítani. Mindenkinek meg kell vívnia a maga egyéni harcát.” (Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, részlet)

Az összes hithős által Isten azért tudott véghezvinni hatalmas csodákat, mert előzőleg „hit által igazságot cselekedtek”, és így „nyerték el az ígéreteket”. Az Úr nem zárta volna be az oroszlán száját, nem oltotta volna meg a tűz erejét, ha Dániel, Sidrák, Misák és Abednégo hit által nem cselekedtek volna igazságot, nem lettek volna rendületlenül hűségesek Istenhez.

Isten ma is sok hatalmas dolgot cselekedne velünk és értünk, de sokszor hitetlenségünkkel és azzal, hogy nem cselekszünk emiatt igazságot, mi magunk szabunk határt Isten hatalma megnyilvánulásának. „Oh, ha az én népem hallgatna reám, s Izráel az én útjaimon járna! Megaláznám ellenségeit, és szorongatói ellen fordítanám kezem. Az Úr gyűlölői hízelegnének neki, és örökkévaló volna az ő idejük. Ő megelégténe őt java búzával, és sziklából folyó mézzel töltenék be téged!” (Zsolt 81,14–17)

„Isten hatalma révén vált hatékony fegyverre a trombita megfúvásának egyszerű feladata Jerikó falai alatt és Gedeon kicsiny csapata esetében is. A legtökéletesebb terv is csődöt mond Isten hatalma és bölcsessége nélkül, míg a legkevésbé ígéretes elgondolás is sikert hoz, ha Isten rendelte, s ha alázattal és hittel fognak hozzá. Az Isten iránti bizalom és

az akarata iránti engedelmesség ugyanolyan lényeges a keresztény lelki küzdelmeiben, mint Józsué és Gedeon kánaánitákkal vívott csatáiban volt. Hatalma Izráel érdekében tett ismételt megnyilatkozásaival Isten arra akarta megtanítani őket, higgyenek Őbenne – bizalommal keressék a segítségét minden veszélyben. Ma is éppen úgy kész együtt munkálkodni népével, az emberi erőfeszítésekkel, és nagy tetteket véghezvinni gyenge eszközök által, mint akkor. Az egész menny arra vár, hogy igényeljük Isten bölcsességét és hatalmát. Isten »mindent megcselekedhet, feljebb, mint kérjük vagy elgondoljuk« (Eféz 3,20).” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*, Az első bírák c. feje.)

Milyen nagy kiváltság, hogy mindannyiunk életében végbe-mehet az a legnagyobb csoda, hogy Krisztus által igazságot cselekedhetünk, és hithősökké válhatunk!

6 Miért nem szabadította meg Isten a hithősök jó részét a szenvedéstől, a látszólagos vereségtől és az erőszakos haláltól?

Zsid 11,35-40 ■ „...mások kínpadra vonattak, visszautasítván a szabadulást, hogy becsesebb feltámadásban részesüljenek. Mások pedig megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját állták ki, sőt még bilincseket és börtönt is. Megköveztettek, kínpróbát szenvedtek, szétfűrészeltettek, kardra hányattak, juhok és kecskék bőrében bujdosnak, nélkülözve, nyomorgattatva, gyötörtetve, Akikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a föld hasadékaiban. És mindezek, noha hit által jó bizonyosságot nyertek, nem kapták meg az ígéretet. Mivel Isten mifelőlünk valami jobbról gondoskodott, hogy nálunk nélkül tökéletességre ne jussanak.”

Nem csak azok a hithősök, akiknek az életében Isten csodálatos szabadulást hozott, valamilyen hatalmas dolgot cselekedett általuk vagy értük. Azok, akiknek életébe nem avatkozott be hatalmasan az Úr, megszabadítva őket, hanem megengedte, hogy szenvedjenek és életüket adják hitükért, ugyanolyan hithősök voltak. Hit által erőt, kegyelmet nyertek ahhoz, hogy hittel viselt szenvedéseikkel, erőszakos halálukkal Istent dicsőítsék meg.

„A keresztény hit diadala az, hogy képesíti követőit szenvedni, és egyszersmind erősnek maradni; megalázkodni, de éppen alázatosság által győzni. Egész nap öldöklik, mégis él; hordozza a keresztet, de így nyeri el a dicsőség koronáját. (...) Miként a bátorság, úgy a türelem is diadalt arat; a türelmes kitartás a megpróbáltatások közepette éppúgy nyerhet lelkeket Krisztus számára, mint a bátor kiállítás. Az a keresztény hívő, aki veszteségek és szenvedések alatt türelmet és megadást tanúsít, sőt ha a tántoríthatatlan hit békességével néz szembe a halállal, többet tehet az evangéliumért, mint amennyit egy hosszú élet hűséges munkájával elérhetett volna.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, A császár házából c. fej.)

Keresztelő János, akiről maga Jézus tett bizonyosságot – „az asszonyoktól születtek között nem támadt nagyobb Keresztelő Jánosnál” –, szintén nem részesült csodálatos szabadulásban.

„Jézus nem lépett közbe, hogy megmentse szolgáját. Tudta, János kiállja a próbát. Az Üdvözítő boldogan jött volna Jánoshoz, hogy jelenlétével megvilágosítsa tömlőce homályát. De nem adhatta magát ellenségei kezébe, nem veszé-

lyezettethette saját küldetését. Boldogan megszabadította volna hűségés szolgáját, de mindazok érdekében, akik majd évek múltán a börtönből a halálra mennek, Jánosnak ki kellett innia a vértanúság poharát. Amikor Krisztus követőinek szenvedniük kell magányos cellájukban, vagy kard által, kínpadon, máglyán kell elveszniük, látszólag Istentől és az emberektől elhagyottan, micsoda támaszt jelent majd lelküknek a gondolat, hogy Keresztelő János, akinek hűségét Krisztus maga igazolta, osztozott sorsukban. (...) Sem Énok, aki a mennybe vitetett, sem Illés, aki tüzes szekéren ragadtatott el, nem volt nagyobb vagy tiszteletre méltóbb Jánosnál, aki magányosan halt meg a börtön mélyén. »Nektek adatott az a kegyelem a Krisztusért, nemcsak hogy higgyetek Őbenne, hanem hogy szenvedjete is Őérte...« (Fil 1,29) A menny minden ajándéka között, amit csak az embernek nyújthat, a legmélyebb bizalom és legnagyobb megtiszteltetés Krisztussal együtt részesülni az Ő szenvedéseiben.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, János bebörtönzése és halála c. fej.)

A szenvedéseket kiálló hithősök lelkükben érezték Isten jóváhagyását, „hit által jó bizonytságot nyertek”. A végső ígérte, a hit legnagyobb jutalmát, az üdvösséget majd együtt, az összes megváltott egyszerre fogja elnyerni Jézus eljövelekor, ahol mindezen földi szenvedések „észbe sem jutnak, ingyen sem említettnek” (Ésa 65,17). Pál apostol is, aki „elragadtatott a harmadik égig” (2Kor 12,1–2), ilyen bizonytságot tesz: „Azt tartom, hogy amiket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, mely nekünk megjelenteik. Hanem, amint meg van írva: Amiket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg sem gondolt, amiket Isten készítte az őt szeretőknek.” (Rm 8,18; 1Kor 2,9)

Az e heti adomány az Útjelző Alapítványt támogatja.

Záró intelmek és buzdítások – I. (12,1–25)

1 Hogyan kapcsolódik a 12. fejezet a 11. fejezetben bemutatott „hithősökhöz”? Milyen akadályok, terhek gátolhatják leginkább szolgálatunk betöltését?

Zsid 12,1 ■ „Annakokáért mi is, akiket a bizonyságoknak ilyen nagy fellege vesz körül, félre téve minden akadályt és a megkörményező bűnt, kitartással fussuk meg az előttünk levő küzdőteret!”

.....

.....

.....

Az Újszövetség görög kézírataiban még nem létezett a fejezetekre és versekre felosztás.* Így *A zsidókhöz írt levél* 11. és 12. fejezete között sem volt törés, folyamatosan haladt tovább a gondolatmenet. Erről tanúskodik a 12. fejezet „annakokáért” (ennélfogva, következőképpen) kezdő szava is. Mintegy az előző rész utószava a 12. vers első verse. Itt mondja ki, hogy miért idézte fel a hithősök sorát. Az apostol tanítása szerint az igaz hit bizonyságainak, tanúinak „egész fellege”, azaz nagy serege

* Robert Estienne francia tudós és nyomdász 1553-ban adta ki az első teljes, francia nyelvű Bibliát. Ő osztotta először fejezetekre és versekre a szöveget, a Biblia-tanulmányozás támogatásának szándékával.

veszi körül a levél címzettjeit. Jelentsen ez késztetést nekik arra, hogy magasra tűzzék a célt. Tegyenek félre minden akadályt (az eredeti szöveg szerint: „vessenek el minden terhet”, amely akadályozza őket „futásuk”, vagyis szolgálatuk betöltésében (vö. Ap csel 20,24; 2Tim 4,7).

Az „akadályok” lehetnek külső körülmények, nehézségek, például betegség, anyagi ínség, üldöztetés, családi gondok. De nem csak ezekben nem szabad megbotlani vagy késeledni a cél felé haladásban, avagy egyenesen meghátrálni. Nemcsak ezeket kell „félre tenni”, hanem „a megkörményező bűnt” is.

„Ez a legsúlyosabb teher, amely akadályoz minket. Azért mondja, hogy a bűn körül fog bennünket, mert így akarja tudtunkra adni, hogy csakis az alkalmas a futásra, aki lerázza magáról ezeket a bilincseket. S nem a külső vagy úgynevezett cselekedeti bűnökről beszél, hanem magáról a forrásról, azaz a bűnös kívánságról, amely minden részünket úgy elfoglalja, hogy úgy érezzük: mindenfelől fogva tartanak annak kötelékei.” (Kálvin János: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*, Bp., Kálvin Kiadó, 2010, 228–229. o.)

Az eredeti görög szöveg szerint az igaz hit példái is és a bűn is „körülvesznek” bennünket, vagyis mindkettő erősen hat ránk, befolyásol minket. A kérdés az, hogy melyik hatásnak engedünk, illetve ha a jót választjuk, akkor azt milyen *kitartással* tesszük.

2 Miért kell Jézusra néznünk az előzőleg felsorolt emberi példák mellett és felett? Milyen „előtte levő örömért” vetette meg Jézus a gyalázatot, és vállalta a kereszthalált? Mit jelent „vérig” ellenállni a bűnnek?

Zsid 12,2–3 ■ „Nézvén a hit fedelmére és bevégzőjére, Jézusra, aki – az előtte levő örömért – megvetette a gyalázatot, keresztet szenvedett, és Isten királyi székének jobbjára ült. Gondoljátok meg azért, hogy Ő ily ellenevaló

támadást szenvedett el a bűnösöktől, hogy el ne csüggedjete, lelketekben elalélván. Mert vérig még nem álltatok ellen, tusakodva a bűn ellen.”

.....

.....

.....

„Ha csalódni akarsz, nézz az emberekre. Ha csüggedni akarsz, nézz önmagadra. Ha erős és győztes akarsz lenni, akkor nézz Krisztusra.” (Erich Sauer: *A hit versenypályáján*, 16. o.) Az eredeti Biblia-szöveg kétféleképpen fordítható: „Nézzvén a hit fejedelmére és bevégzőjére”, vagy: „Nézzvén a hit kezdőjére és bevégzőjére”.

„»Tekintsünk fel a hit szerzőjére és bevégzőjére!« Miközben ezt tesszük, értelmünk egyre világosabb lesz, hitünk erősödik, s reménységünk bizonyossággá válik. Annyira leköt majd Krisztus tisztaságának, szépségének és áldozatának látása – melyet azért hozott, hogy megbékítsen minket Istennel –, hogy nem lesz késztetésünk arra, hogy kétségeinkről, kedvetlenségeinkről beszéljünk.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V. köt., Krisztusban tárul fel Isten jelleme c. fej.)

Jézus a hit szerzője, kezdeményezője minden emberben. Ő kelti, ösztönzi és építi a hitet minden esetben (vö. 1Móz 3,15; Ap csel 16,14; Jel 3,20; Eféz 2,8). Ugyancsak Ő hitünk tökéletesítője, teljessé tevője, azaz bevégzője is: „Aki elkezdte bennetek a jó dolgot, bevégzzi a Krisztus Jézus napjáig.” (Fil 1,6)

A mi Bibliánkban „az előtte levő öröm helyett” fordítás olvasható. Ez is lehetséges értelmezése a szövegnek, de jobb „az előtte levő örömért” fordítás. Az angol King James-féle Biblia, amelyet Ellen White is használt, szintén így fordítja ezt a részletet, és ezt az értelmezést hagyják jóvá Ellen White következő sorai is:

„Jézus a rá váró örömért (Zsid 12,2) – hogy megdicsőítheti majd »a fiak« [a megváltottak] sokaságát –, nem törődve a gyalázattal, elviselte a keresztet. Felfoghatatlanul nagy volt a fájdalom és a gyalázat, de még nagyobb az öröm és a dicsőség. A Megváltó rátekint a képmására átalakult megváltottakra, akiknek a jelleme Isten jellemének a tükre. (...) Meglátja bennük lelke vajúdásának gyümölcsét, és elégedett lesz (Ésa 53,11).” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, A küzdelem véget ér c. feje.)

A Károlyi-fordításban „még végig nem álltatok ellent” olvasható, de az eredeti görög szövegben egyértelműen „vérig” szerepel a „végig” helyett.

„Más dolog szelíden elfordulni a kísértéstől, kifejezve rosszallásunkat bizonyos magatartás miatt. És megint más *vérig* ellenállni, tusakodva a bűn ellen. Krisztus szenvedett, Ő maga is megkísértetvén (Zsid 2,18). A Getsemánéban (...) küzdött (...) [önmagával] és vérig ellenállt. Amikor kísértést szenvedünk és abban a veszélyében forgunk, hogy engedünk neki, jó megemlékeznünk Krisztusról, arról, hogy Ő vérig ellenállt.” (M. L. Andreasen: *A zsidókhöz írt levél magyarázata*. Kézirat, a Zsid 12,2-höz fűzött kommentárból)

3 Milyen gondolatokkal „fegyverkezzünk fel” (1Pt 4,1), ha nehézségekbe, megpróbáló élethelyzetekbe kerülünk?

Zsid 12,5–11 ■ „Elfeledkeztetek-e az intésről, amely nektek mint fiaknak szól: Fiam, ne vesd meg az Úr fenyítését, se meg ne lankadj, ha Ő dorgál téged. Mert akit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindenkit, akit fiává fogad [vö. Péld 3,11; 1–12]. Ha a fenyítést elszenveditek, akkor úgy bánik veletek Isten, mint fiaival.

**Mert melyik fiú az, akit meg nem fenyít az apa? Ha pedig fenyítés nélkül valók vagytok, melyben mindenké részese-
sültek, korcsok vagytok, nem fiak. Aztán, ha a mi testi
apáink fenyítették minket, és becsültük őket, avagy nem
sokkal inkább engedelmeskedünk-e a lelkek Atyjának, és
élünk?! Mert bár azok kevés ideig és tetszésük szerint
fenyítették, Ő a javunkra, hogy szentségében részesül-
jünk. Bármely fenyítés ugyan jelenleg nem látszik örven-
detesnek, hanem keservesnek, utóbb az igazság békessé-
ges gyümölcsével fizet.”**

.....

.....

„Sokan, akik őszintén Isten szolgálatára szentelődtek, meglepődnek és csalódottak, amikor addig soha nem tapasztalt akadályokkal, próbákkal és tanácsalansággal szembesülnek. Krisztusi jellemért és az Úr szolgálatára való alkalmasság elnyeréséért könyörögnek, de mintha minden rossz tulajdonságukat elő akarnák csalni körülményeik. Olyan hibák mutatkoznak meg, amelyeknek a létezéséről sejtelmük sem volt. Az ősi Izráelhez hasonlóan kérdezik: »Ha az Úr vezet minket, miért érnek minket ezek a dolgok?« [Bír 6,13]

Pontosan azért esnek meg ezek velük, mert Isten vezeti őket. A megpróbáltatások és akadályok Isten fegyelmező eszközei – az eredményesség Isten által megszabott feltételei. Ő, aki olvas az emberek szívében, jobban ismeri jellemüket, mint ők maguk. Egyes emberekben olyan képességeket és készségeket lát meg, amelyek – helyesen irányítva – használhatók lehetnének műve előbbre vite-
lésben. A gondviselő Isten különféle helyzetekbe és körülményekbe viszi bele őket, hogy felfedezzék jellemük előt-
tük is rejtett fogyatékoságait. Alkalmat ad nekik arra, hogy

ezeket a hibákat kijavítsák, és arra, hogy alkalmassá tegyék magukat szolgálatára. Sokszor beleengedi őket a szenvedések tűzébe, hogy megtisztuljanak. Az a tény, hogy próbákat kell elviselnünk, tanúsítja, hogy az Úr értéket lát bennünk, amit fejleszteni akar. Ha nem látna bennünk semmi olyat, amivel nevének dicsőséget szerezhethnénk, akkor nem fordítana időt a csiszolásunkra. Értéktelen köveket nem vet a kohójába. Értékes érc az, amelyet Ő tisztít. A kovács tűzbe veti a vasat és az acélt, hogy megtudja, miként viselkednek ezek a fémek. Az Úr beleengedi választottait a szenvedések kohójába, hogy látható legyen, milyen a természetük, és alkalmassá tehetők-e a szolgálatára.

A fazekas veszi az agyagot, és kedve szerint formálja. Gyúrja és dagasztja. Széthasítja és összenyomja. Megnedvesíti, azután megszáritja. Majd egy darabig hozzá sem nyúl. Amikor már teljesen képlékeny, újra munkába veszi, és edényt készít belőle. Megformázza, és a korongon kiigazítja, csiszolja. Megszáritja a napon, és kiégeti a kemencében. Így lesz használható edény. Így akar a nagy Mester is bennünket alakítani és formálni. Mint az agyag a fazekas kezében, úgy vagyunk mi is az Ő kezében. Ne próbáljuk mi végezni a fazekas munkáját! A mi részünk engedni, hogy a nagy Mester formáljon bennünket.” (Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, Isten szolgájának szükséglete/Segítség a hétköznapiakban c. fej.)

4 Hogyan bátorítja az apostol – együttérző szeretettel és meggyőző erővel – a hitbeli megtántorodás veszélyében forgó testvéreit? Mire kell ügyelnünk, miközben békességre törekszünk mindenki irányában?

Zsid 12,12–14 ■ „Azért a lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket egyenesítétek fel, lábatokkal egyenesen járjatok, hogy a sánta el ne hajoljon, sőt inkább meg-

gyógyuljon. Kövessétek mindenki irányában a békeséget és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat!”

Vö. Ésa 35,3 ■ „Erősítsétek a lankadt kezeket, és szilárdítsátok a tántorgó térdeket!”

.....

.....

.....

A régi időkben az emberek felemelt kezekkel imádkoztak (1Móz 14,22; 2Móz 17,11; Neh 8,6), így a lecsüggesztett vagy leeresztett kezek az imádság feladását is jelentették.

„Az igaz hit hiánya leeresztett kezekben nyilvánult meg, mivel nem emelték fel azokat őszinte imára.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, III. köt., 171. o.)

Az ellankadt térdek említése is az imádság testhelyzetére utal (vö. Ap csel 9,40; 20,36; Eféz 3,14), illetve az imában való meggyengülésre. Így az apostol felszólítása – „a lecsüggesztett kezek és az ellankadt térdek kiegyenesítésére” vonatkozóan – az imaélet megújítására tett erőfeszítésre buzdít.

Az „egyenes járás” az igazság őszinte, bátor követését jelenti, s ez a „kétfelé sántikálókat” (1Kir 18,21), a bizonytalankodókat is megerősítheti.

„Mivel a békességet az istentelenekkel szemben csak azzal a feltétellel lehet elérni, ha hibáikkal és bűneikkel egyetértünk, ezért rögtön hozzáfűzi az apostol, hogy a békességgel együtt a szentséget is követni kell; mintha azzal a feltétellel ajánlaná nekünk a békességet, hogy a gonoszok barátsága be ne szennyezzen és meg ne fertőztessen bennünket. Mert a szentség (...) Istenre utal. Ezért még ha az egész világnak

lángba kellene is borulnia, nem szabad elpártolnunk a szentségtől, amely az Istennel való közösségünk köteléke. Egyszóval: ápoljuk melegen az emberekkel való egyetértést, de (...) csakis az Isten iránti engedelmesség feltétele mellett.” (Kálvin, i. m., 237–238. o.)

„Ha lehetséges, amennyire rajtatok áll, minden emberrel békességben éljete!” – hangzik másutt is az ihletett tanács az Újszövetségben (Rm 12,18). Fontos kiegészítést foglal magában ez a párhuzamos igehely Zsid 12,14-hez képest: „Kövesétek mindenki irányában a békességet és a szentséget.” Pál pontosan tudta, tapasztalta, hogy az elveihez ragaszkodó ember nem élhet mindenkivel békességben ebben a világban. Ha a békesség mellett megszentelt jellemre, gondolatokra is törekszik, nem megy bele elvtelen kompromisszumokba a békesség kedvéért.

„Jézus a békesség kedvéért sohasem alkudott meg. Szíve túláradt az emberek iránti szeretettől, de a bűnt sohasem nézte el. Igazabb barátja volt az emberiségnek annál, semhogy hallgatott volna, ha olyan úton jártak, amely a kárhozatba vezetett. Az evangélium szolgálóira is hasonló munka vár. Óvakodniuk kell attól, hogy az igazságot háttérbe szorítsák a békesség kedvéért. Törekedjenek a békességre, de tudniuk kell, hogy megalkuvással, elvek feladásával igazi béke sohasem biztosítható.

Másrészt viszont senki sem maradhat hű az elveihez és meggyőződéséhez anélkül, hogy ellenkezést ne keltsen. Aki Istenhez hű, annak nem kell félnie az emberektől és Sátán hatalmától. Krisztusban biztos az örök élet. Egyedül attól kell félnie, hogy el ne távolodjék az igazságtól, hogy el ne árulja azt a bizalmat, amellyel Isten megtisztelte, és vissza ne éljen vele.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Az első evangélisták c. feje.)

5 A megértő, szívélyes bátorítás után hogyan figyelmeztet az apostol a megkeményedés és a Szentlélek elleni bűn veszélyére?

Zsid 12,15–17 ■ „Vigyázva arra, hogy az Isten kegyelmétől senki el ne szakadjon, nehogy a keserűségnek bármely gyökere, felnövekedve, megzavarjon, és ezáltal sokan megfertőztessenek. Ne legyen senki parázna vagy istentelen, mint Ézsau, aki egy ételért eladta elsőszülöttségi jogát. Mert tudjátok, hogy azután is, amikor örökölni akarta az áldást, megvettetett, mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyhullatással kereste azt az áldást.”

„A keserűség kis dolognak tűnik ahhoz, hogy Isten kegyelme elvesztését okozhatja, pedig ez az egyik út arra, hogy a lelkek ellensége sikeres legyen. A keserűség esetleg nem nyilvánul meg bűn vagy vétség külső, látható cselekedetében. Tartható visszafojtva, gyökere mégis ott marad és bajt okozhat. Idegenül, kellemetlenül érezzük magunkat. Nem szeretjük úgy a testvéreinket, ahogy kellene. A keserűséghez elégedetlenség adódik, és az egész keresztény élettapasztalatra hatással lehet. A keserűségnek egy kis gyökere gyakran eredményezi Isten drága szeretete és kegyelme elvesztését.” (M. L. Andreasen, i. m., 193. o.)

„A Szentírás »paráznának, istentelennek« nevezi Ézsaut az isteni áldások és követelmények iránti közönye miatt (Zsid 12,16). Azokat példázza, akik könnyelműen veszik Jézus Krisztus vére árán szerzett megváltásukat, és ké-

szek mennyei örökségüket mulandó, földi dolgokért feláldozni. Tömegek élnek ma is a pillanatnak, nem gondolva a jövőre, sem az eljövendő életre. Ézsauhoz hasonlóan kiáltják: »Együnk és igyunk, holnap úgyméghalunk!« (1Kor 15,32) Tetteiket ösztönös hajlamaik irányítják, és inkább lemondanak a legnagyobb értékekről, mint hogy önmagukat megtagadják. Ha választani kell az étvágy és az önmegtagadók, istenfélők számára megígért mennyei áldások között, az étvágy győz felettük, Istent és a mennyet valósággal megvetik. Még a hitvalló keresztények között is mennyien ragaszkodnak az egészségükre ártalmas élvezetekhez, amelyek pedig a lélek fogékonyságát, érzékenységét tompítják! Ha eléjük tárják köteleességüket, hogy tisztítsák meg magukat a test és a lélek minden szennytől és törekedjenek Isten félelmében a tökéletességre, megsértődnek. Megértik, hogy ha ragaszkodnak ártalmas élvezeteikhez, akkor nem juthatnak be Isten országába, ezért úgy döntenek, hogy nem járnak tovább az örök élet útján, mert azt túl keskenynek találják.

Tömegek adják el elsőszülöttségi jogukat ösztöneiknek engedelmességgel. Feláldozzák egészségüket, meggyengítik értelmi képességeiket, eljártsszák mennyei örökségüket, és mindezt csupán egy pillanatnyi gyönyörért, élvezetért, amelyek gyengítenek és a jellemet is rombolják. Ahogy Ézsau is csak akkor ébredt rá a meggondolatlan csere balgaságára, amikor már túl késő volt ahhoz, hogy veszteségét jóvátehesse, úgy járnak majd Isten nagy napján mindazok, akik önzésük betöltéséért elfecsérelték mennyei örökrészüket.” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*, Jákób és Ézsau c. fej.)

„Sokan félreértik a bűnbánat igazi természetét. Sokan vannak, akik fájlalják, hogy vétkeztek, sőt mintha meg is javulnának külsőleg, mert félnek attól, hogy rossz cselekedeteik miatt szenvedések hárulnak rájuk. De ez a megbánás

nem azonos a bibliai értelemben vett bűnbánattal. Az ilyen inkább a bűn következményeit fájlalják, semmint magát a bűnt. Így bánkódott Ézsau is, amikor rádöbbsent, hogy örökre elveszítette elsőszülöttségi jogát. Bálám is megrémült Isten angyalától, aki kivont karddal állta el az útját. Elismerte vétkét, nehogy elveszítse az életét. De szívében nem volt valódi bűnbánat, nem változtatta meg szándékát, nem rettent vissza a gonosz cselekedettől. Júdás is így kiáltott fel, miután elárulta az Urat: »Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért.« (Mt 27,4) A kárhozat borzalmának érzete, a félelmetes ítéletre való előrettekintés kényszerítette ki csupán belőle ezt a vallomást. (...) A fáraó is elismerte bűnét, amikor a csapásoktól szenvedett, azért, hogy megmeneküljön a továbbiaktól, de mihelyt felfüggesztette Isten e csapásokat, rögtön, újból szembeszegült akaratával. Az felsorolt személyek mind siránkoztak a bűn következményei miatt, de nem fájlalták a bűnt magát.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, Bűnbánat c. fejelet)

6 Hogyan állítja párhuzamba ismét az apostol az ó- és újszövetségi hívők kiváltságait és azokkal arányos felelősségét?

Zsid 12,18–21 ■ „Mert nem járultatok megtapintható hegyhez, lángoló tűzhöz, sűrű homályhoz, sötétséghez, szélvészhez, trombita harsogásához, és szózatok hangjához, melyet akik hallották, kérték, hogy ne szóljon hozzájuk. Mert nem bírták elviselni a parancsot: Még ha oktan állat ér is a hegyhez, meg kell kövezni vagy nyíllal lelőni. És oly rettenetes volt a látomás, hogy Mózes is mondta: Megijedtem és remegek.”

Zsid 12,22–25 ■ „Hanem járultatok Sion hegyéhez, az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez és az angyalok

ezreihez, az elsősülöttek seregéhez és egyházához, akik be vannak írva a mennyben, mindenek bírójához, Istenhez, a tökéletessé tett igazak lelkeihez, az újszövetség közbenjárójához, Jézushoz, és a meghintés véréhez, mely jobbat beszél, mint Ábel vére. Vigyázatok, meg ne vessétek azt, aki szól, mert ha azok meg nem menekültek, akik a földön szólót [Mózeszt] megvetették, sokkal kevésbé mi, ha elfordulunk attól, aki a mennyből van.”

„Az elsősülöttek serege és egyháza, akik be vannak írva a mennyben” – jelképes kifejezés. Az igazán hívőkre vonatkozik, akik nem testi születés, hanem hit alapján választottak ki, és lettek az ábrahámi ígéretek örököseivé, ezzel együtt Isten papjaivá, ami az elsősülöttek számára biztosított áldás volt eredetileg az ószövetségben. Igen szép jelképes beszéd ez, amely arra mutat rá, hogy az újszövetség hívői mindnyájan Isten választottai, papjai, s rendkívül értékes ígéretek és áldások örökösei.

Amikor az újszövetségi „meghintés véréről”, vagyis Jézus kiöntött véréről azt mondja az apostol, hogy „jobbat beszél, mint az Ábel vére”, szintén jelképes beszédet alkalmaz. Ábel kiontott vére is „beszél”, igazságszolgáltatásért „kiáltott Istenhez az égbe” (1Móz 4,10). Krisztus vére is „beszél”, de jobbat beszél, Isten szeretetét és üdvösségünk lehetőségének a bizonyosságát hirdeti.

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja.

Záró intelmek és buzdítások – II.

(12,26–13,25)

A zsidókhöz írt levél záró szakaszához érkeztünk. Rövid, szinte „tételszerű” megfogalmazásokat tartalmaz ez a rész, felölelve a gyakorlati kereszténység legfontosabb területeit. Fontos, hogy a megváltás nagy igazságainak átgondolása után most a gyakorlati következményeket is áttekintsük.

1 Milyen ígérettel zárul a 12. fejezet? Mi maradhat meg „a föld és az ég megrázása” után?

Zsid 12,26–29 ■ „Akinek szava akkor megrendítette a földet, most pedig ígéretet tesz, mondván: Még egyszer megrázom nemcsak a földet, hanem az eget is. Az a még egyszer pedig jelenti a megrendült dolgoknak mint teremtményeknek eltávolítását, hogy a rendíthetetlen dolgok maradjanak meg. Annakokáért mozdíthatatlan országot nyervén, legyünk háládatosak, melynél fogva szolgáljunk Istennek tetsző módon kegyességgel és félelemmel. Mert a mi Istenünk megemésztő tűz.”

Vö. 2Móz 19,18 ■ „Az egész Sínai-hegy pedig füstölgött, mivelhogy leszállt arra az Úr tűzben, és felment annak füstje, mint a kemence füstje, és az egész hegy nagyon regett.”

Vö. Agge 2,6 ■ „Ezt mondja a Seregek Ura: Egy kevés idő van még, és én megindítom az eget és a földet, a tengert és a szárazat.”

Vö. 2Pt 3,10 ■ „Az Úr napja pedig úgy jön majd el mint éjjeli tolvaj, amikor az eget ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve felbomlanak, a föld és a rajta levő dolgok is megégnék.”

.....

.....

.....

Az apostol ebben a szakaszban a végső eseményekre irányítja a figyelmünket. Ahogy a Sínai-hegyi szövetségkötéskor Isten szava megrengette a Földet, úgy fogja isten megrázni a világot a történelem lezárásakor. Aggeus próféta szerint ez a „megrázás” bolygónk egészére kihat, a légkörre, a szárazföldre és a vizekre. Akiknek élete a *Kősziklára* épül, rendíthetetlenül fognak megállni, és a végső válság idején is biztonságban lesznek. Emlékezzünk arra is, hogy Isten minden bűnt és tisztátalanságot „megemésztő tűz”.

Hálára ad okot, hogy Isten ezután újjáteremti a Földet, „mozdíthatatlan országot” hoz létre a megváltottak számára. E hála késztesen bennünket még buzgóbb szolgálatra!

„Amikor Isten véget vet népe fogságának, rettenetes lesz azok ébredése, akik az élet nagy harcában mindent elvesztettek. A kegyelemidő alatt Sátán csalásaitól elvakultan megindokolták vétkeiket. A gazdagok kérkedtek és fölényeskedtek a szegényekkel, pedig gazdagságukhoz Isten törvényének áthágásával jutottak. Nem táplálták az éhezőket, nem ruházták fel a mezíteleneket, igazságtalanok és irgalmatlanok voltak. A maguk dicsőségét keresték, és igyekeztek embertársaik tiszteletét kivívni. De most elvesztik mindazt, ami által naggyá lettek – kifosztottak és védtelenek lesznek. Rémülten nézik bálványaik pusztu-

lását, amelyek drágábbak voltak nekik, mint Alkotójuk. Földi gazdagságért és örömekért eladták lelküket, és nem az Isten mércéje szerinti gazdagságra törekedtek. Ezért fulladt kudarcba az életük. Örömeik keserűségre változnak, kincseik elértéktelenedtek. Egy élet szerzeményei egy pillanat alatt válnak semmivé. A gazdagok siratják palotáik pusztulását, aranyuk és ezüstjük elvesztését. De panaszszavuk elhal, mert félnek, hogy bálványaikkal együtt ők is elpusztulnak. (...) A világ látja, hogy azoknak, akiket kigúnyolt, kinevetett és pusztulásra szánt, nem árt a ragály, a fergegés és a földrengés. Aki megemészti a törvényszegőknek, biztos menedék népének.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*, A Föld pusztulása c. fej.)

2 Hogyan viszonyuljunk egymáshoz a keresztyén közösségben? Mire kell különösképpen vigyázni? Hogyan tekintsünk a házasságra?

Zsid 13,1-4 ■ „Az atyafiúi szeretet maradjon meg. A vendégszeretetről el ne felejtkeztek, mert ezáltal némelyek, tudtukon kívül, angyalokat vendégeltek meg. Emlékezzetek meg a foglyokról mint fogolytársak, a gyötrődőkről mint akik magatok is testben vagytok. Tisztességes minden tekintetben a házasság és a szeplőtlen házasság; a paráznákat pedig és a házasságrontókat megítéli Isten.”

Jn 15,12 ■ „Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, amiképpen én szerettelek titeket!”

.....

.....

.....

A végső események tárgyalása után az apostol a szeretet legfőbb megnyilatkozási formáira emlékezteti olvasóit. Egy alapjaiban megrendülő világban mire lehet nagyobb szükség, mint az igazi szeretet gyakorlására. Fel kell tennünk a kérdést: Mennyire lángol bennünk a testvéri szeretet? Nem felejtkezünk-e el mi is néha a vendégszeretetről. Belegondolunk-e abba, hogy néha angyalokat látunk vendégül?

„Sokak számára csupán meleg, szívélyes üdvözlések, egy ülöhely az asztalotoknál, vagy csak annak a lehetősége, hogy részt vegyenek körötökben egy családi áhítaton, úgy fog hatni, mint a mennyei üdvözet.” (Ellen G. White: *Válaszd az életet!*, Az otthon szerepe c. fej.)

A szeretet gyakorlásának a következő fontos területe a házasság. A középkor folyamán sokan megvetették ezt a teremtéskor létrehozott intézményt, a nőtlenséget (cölibátust) tartva magasabb rendű életformának. Itt az apostol „minden tekintetben tisztességes” dolognak tekinti a házasságot. Mennyire kell vigyázniuk azonban a házasságban élőknek, hogy ne züllesszék le kapcsolatukat a puszta érzékiség színvonalára! Nagy kísértés körünkben a házastársi hűségeskü megszegése is, amely számos hívő ember bukását okozta már. Vegyük komolyan az apostol ez irányú figyelmeztetését!

„Isten adta össze az első házaspárt. Ennek az intézménynek a szerzője tehát a világegyetem Teremtője. Ez volt Isten egyik első ajándéka az embernek, és ez egyike annak a két intézménynek, amelyet Ádám a bűnbeesés után magával vitt az Éden kapuin túlra. Amikor az ember felismeri és követi a mennyei elveket ebben a kapcsolatban, a házasság áldás. Őrzi az emberiség tisztaságát és boldogságát, betölti az ember társas igényét, nemesíti természetét.” (Ellen G. White: *Boldog otthon*, Az édeni mintaotthon c. fej.)

3 Mitől óv az apostol? Mit tanít az isteni gondviselésről és a lelki vezetők iránti tiszteletről? Milyen igazságot mond ki Jézus Krisztusról?

Zsid 13,5-8 ■ „Fösvénység* nélkül való legyen a magatok viselete. Elégedjete meg azzal, amitek van, mert Ő mondta: Nem hagylak el, sem el nem távozom tőled. Úgy, hogy bizvást mondjuk: Az Úr az én segítségem, nem félek, ember mit árthat nekem? Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, akik szólták nektek Isten beszédét, és figyelmeztvén az ő életük végére, kövessétek hitüket. Jézus Krisztus tegnap, ma és örökké ugyanaz.”

Vö. 5Móz 31,8 ■ „Az Úr, ő az, aki előtted megy, ő lesz teveled; el nem marad tőled, sem el nem hagy téged: ne félj és ne rettegj!”

Vö. Zsolt 118,6 ■ „Velem van az Úr, nem félek; mit árthat nekem ember?”

.....

Az apostol következő felhívása az anyagiakhoz való viszonyt és a megelégedés kérdését érinti. A fösvénység és kapzsiság súlyos jellemhiba, amit hívő ember nem tűrhet meg magában. Az elégedetlenség szintén nagy veszélyt rejt. Mindezek legfőbb ellenszere az isteni gondviselésbe vetett hit. Az apostol ószövegségi igékkel igazolja: Isten nem hagyja magára a benne bízót, így soha nincs okuk aggodalomra vagy félelemre. Milyen gyakran elfeledkezünk mégis ezekről az ígéretekről!

* Az eredeti *afilargürosz* szó jelentése: *kapzsiság, pénzsóvárgás*.

Az előjárókról való megemlékezés leginkább az értük mondott imát, lelki és anyagi támogatásukat jelenti. A vezetők legfőbb kötelessége viszont, hogy Isten Beszédét közvetítsék és a hitükkel példát mutassanak. Milyen nagy szükség van ma is ilyen vezetőkre!

Világunkban szinte minden bizonytalanná és ingatagga kezd válni. Milyen nagy bátorítás, hogy Krisztus személye és irántunk tanúsított szeretete változhatatlan, Ő biztos iránytűként lehet ott az életünkben.

„A pénz nem szükségszerűen átok. Nagy érték, ha helyesen használják fel, jót tehet a lelkek üdvössége érdekében, és áldás mások számára, akik szegényebbek, mint mi. Meggondolatlan vagy oktalan felhasználása által (...) a pénz törré válhat felhasználója számára. Aki arra használja a pénzt, hogy büszkeségét vagy becsvágyát szolgálja vele, az inkább átokká teszi, mint áldássá.

Szeretetünk állandó próbája a pénz. Bárki, aki többet keres, mint amennyi elegendő a valós szükségletére, kuttassa a bölcsességet és kegyelmet, hogy megismerje szívét és gondosan őrizze azt, nehogy képzeletbeli kívánsága legyen és hűtlen sáfárrá váljon, elpazarolva Urának reá bízott vagyonát.” (Ellen G. White: *Boldog otthon*, A családi pénzkezelés alapelvei c. fejelet.)

4 Hogyan óv a hitehagyástól? Mit jelent az, hogy Jézus a táboron kívül szenvedett? Mit hangsúlyoz végül?

Zsid 13,9–16 ■ „Különböző és idegen tudományok által ne hagyjátok magatokat félrevezettetni, mert jó dolog, hogy kegyelemmel erősíttessék meg a szív, nem ennivalókkal, amelyeknek semmi hasznát nem veszik azok, akik azok körül járnak. Van oltárunk, amelyről nincs joguk enni

azoknak, akik a sábornak szolgálnak. Mert amely állatok véréért a főpap beviszi a szentélybe a bűnért, azoknak testét megégetik a táboron kívül. Annakokáért Jézus is, hogy megszentelje az ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett. Menjünk ki tehát őhozzá a táboron kívül, az ő gyalázatát hordozván. Mert nincs itt maradó városunk, hanem a jövődőt keressük. Annakokáért őáltala vigyünk dicséretnek áldozatát mindenkor Isten elé, azaz az ő nevééről vallást tevő ajkaknak gyümölcsét. A jótékonyságról pedig és az adakozásról el ne felejtkeztek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik Isten.”

.....

.....

.....

Az idegen tudományok ihletője minden esetben maga Sátán, aki ezek által a gondolkodásunk feletti ellenőrzést kívánja megszerezni. Az „ennivalók” említése olyan áldozati törvényekre utal, amelyek érvényüket veszítették, ezért azok gyakorlása haszontalanná is vált.* Milyen fontos tehát, hogy „megerősítsük szívünket” mindezekkel az idegen dolgokkal szemben.

Az apostol ezután Jézus áldozatára irányítja figyelmünket. Az ószövetségi szentélyszolgálat egyik fontos mozzanata volt, amikor a bűnt jelképező vért bevitték a szentélybe. Ilyenkor a pap nem ehette meg az áldozati állat húsát, hanem azt el kellett égetnie a táboron kívül (vö. 3Móz 6,30). Ehhez

* Itt valószínűleg a hálaáldozatok húsának fogyasztására utal az apostol, amelynek csak egy részét adták a papnak, a többi az egész család vagy tágabb közösség ünnepi étkezését szolgálta, vö. 3Móz 7,15.

hasonlóan Jézus is, aki a saját vérét vitte a mennyei szentélybe, a „kapukon kívül” szenvedett. A „menjünk ki őhozzá” felhívással az apostol világossá teszi, hogy a zsidó nép kiválasztott státusza megszűnt, így mindenütt és mindenki számára elérhető a megváltás.

Az apostol két dologra figyelmeztet végül: egyrészt arra, hogy ne itt keressünk állandóságot, hiszen van egy „maradandó városunk”, amely a végső lakhelyünk lesz. Másrészt vigyünk Isten elé valódi áldozatot: a dicséret és a jótékonyság lelkületét. Emlékezzünk arra, hogy Isten ilyen áldozatot kíván tőlünk!

„Ahogy az Úr számúzta Ádámot és Évát Édenből Isten törvénye megszegéséért, Krisztusnak is a szent városon kívül kellett szenvednie. Urunk a táboron kívül halt meg, ahol a tolvajok és a gyilkosok kivégzését hajtották végre. Ott „taposta egyedül a szőlőt”, viselve a büntetést, amelynek a bűnösre kellett volna sújtania. Milyen mély és jelentőségteljes a szavak: »Krisztus megváltott minket a törvény átkától, átokká lévén értünk.« Kiment a táboron kívülre, ezzel is jelezve, hogy nem csupán a zsidó nemzetért, hanem az egész világért adta életét.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, Zsid 13. fejezethez fűzött megjegyzések.)

„A bőkezű adakozás mennyei lelkület. E lelkület legmagasztosabb megnyilvánulása: Krisztus áldozata a kereszten. Miértünk adta oda az Atya egyszülött Fiát! Krisztus pedig – miután mindenről lemondott, amivel bírt – önmagát adta oda, hogy megmentse az embert. A golgotai kereszt legyen az Üdvözítő felhívása a jótékonyságra, minden követőjéhez. A kereszt a jelképe az örök adakozás elvének. »Aki azt mondja, hogy őbenne marad, annak úgy kell járnia, amint ő járt.«” (1Jn 2,6)” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Adakozó gyülekezet c. fejj.)

5 Milyen kötelességekre emlékeztet még az apostol a levél végéhez közeledve? Hogyan viszonyuljunk a hívő közösség vezetőihez?

Zsid 13,17-19 ■ „Engedelmeskedjétek előljáróitoknak és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak lelkeitekre mint számadók, hogy ezt örömmel műveljék és ne bánkódva, mert ez nektek nem használ. Imádkozzatok érettünk. Mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy jó lelkiismeretünk van, igyekeznénk mindenekben tisztességesen forgolódni. Kiváltképpen pedig arra kérlek, ezt cselekedjétek, hogy mihamarabb visszaadassam nektek.”

.....

.....

.....

Az apostol itt visszatér a 7. versben elkezdett témához. Milyen érdekes, hogy ezúttal a vezetők iránti engedelmességet, szófogadást említi mint fő erényt és kötelességet. Fontos hangsúlyozni: nem feltétel nélküli tekintélytiszteletről beszél itt az apostol. Az engedelmesség nyilvánvalóan annak függvényében értendő, hogy e vezetők valóban Istennel járnak-e, vagy sem. Valóban nagy felelősség hárul a vezetőkre: vigyázniuk kell a rájuk bízott lelkekre, és számot kell adniuk róluk Istennek. Milyen fontos, hogy imádságainkban is megemlékezzünk róluk! Tegyük fel a kérdést: Megteszünk-e mindent, hogy előljáróink örömmel végzhessék munkájukat? Vagy inkább megkeserítjük életüket tiszteletlenségünkkel vagy rideg engedetlenségünkkel?

„A tiszteletadás – ami nagyon hiányzott az Elizeust csúfoló fiatalokból – olyan kegyelmi ajándék, amelyet gondosan ápolni kell. (...) Tiszteletet kell tanúsítanunk Isten kép-

viselői – a lelkészek, tanítók és szülők – iránt, akik Isten nevében szólnak és cselekednek. Az irántuk tanúsított tisztelettel Istent dicsőítjük meg.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, A békesség prófétája c. fej.)

„Nem könnyű a vezetéssel megbízott ember útja. Tekintsen minden nehézséget imára szólításnak! Soha ne mulasszon el tanácsot kérni a bölcsesség csodálatos Forrásától! A Mestertől kapott erővel és értelemmel képes lesz ellenállni a szentségtelen befolyásnak. Külön tudja választani a jót a rossztól, és komolyan küzd, nehogy helytelen elvek honosodjanak meg Isten művében.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Salamon c. fej.)

„Isten intézőiként azzal a felelősséggel vagytok felruházva, hogy Krisztus helyében járjatok el mint az Ő segítő kezei. Azoknak, akiket bizalmi állásokba helyeztek, hatáskört kell kapniuk a cselekvésre, de ezt a tekintélyt sohasem szabad úgy használniuk, mint a rászoruló és elhagyatottak megsegítésének elutasítására szolgáló hatalmat. Soha ne használják úgy, hogy kedvét szegik egyetlen küszködő léleknek is, vagy elcsüggesztik. Akikre befolyásos tisztséget bízta, mindig tartsák emlékezetükben, hogy Isten azt kívánja tőlük, Krisztus lelkülete nyilvánuljon meg általuk, akinek a teremtés és a megváltás jogán minden ember a tulajdona.” (Ellen G. White: *A maradék egyház szervezete, tekintélye, egysége és diadala*, Mintegy Krisztus helyében járjatok el c. fej.)

6 Milyen jókívánsággal zárul a levél? Mi minden derül ki a levél utolsó mondataiból?

Zsid 13,20–25 ■ „A békesség Istene pedig, aki kihozta a halálból a juhok nagy pásztorát örök szövetség vére által, a mi

Urunkat Jézust, tegyen készségessé titeket minden jóra, hogy cselekedjétek az ő akaratát, azt munkálván tibennetek, ami kedves őelőtte a Jézus Krisztus által, akinek dicsőség örökkön-örökké. Ámen. Kérlek pedig titeket, atyámfiái, szívleljétek meg ez intő beszédet, hiszen röviden is írtam nektek. Legyen tudtokra, hogy a mi atyánkfia, Timóteus kiszabadult, akivel, ha csakhamar eljön, meglátogatlak titeket. Köszönsétek minden előjárókat és a szenteket mind. Köszöntenek titeket az Itáliából valók. Kegyelem mindnyájatokkal! Ámen!”

2Kor 9,15 ■ „Istennek pedig legyen hála az ő kimondhatatlan ajándékaért!”

.....

.....

.....

A záró áldáskívánásában az evangélium nagy igazságaira hivatkozik vissza az apostol, az intések megfogadására kérlek. Szintén az egész levelet összefoglalják a kifejezések: a békesség Istenre; az örök szövetség vére; Jézus feltámasztása az Atya által; a juhok „főpásztor”. Jókívánásának lényege: Isten tegye őket készségessé, alkalmassá, hogy az Ő akaratát cselekedhessék.

A levél utolsó mondataiból bepillantást nyerhetünk az akkor élő keresztények életébe is: megindító látni, hogy tudtak egymás problémáiról és törődtek egymással. Gondoljuk át, hogyan, miben fejlődhetünk még e tekintetben. Merítsünk erőt a példájukból!

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

Január

1. szombat	Jn 3,16	
2. vasárnap	1Móz 3,15	
3. hétfő	Zsid 9,22	
4. kedd	1Jn 3,8	
5. szerda	Ésa 44,23	
6. csütörtök	1Móz 3,7; 3,21	
7. péntek	Zsid 11,4	napnyugta: 16:08
8. szombat	1Móz 22,7-8	
9. vasárnap	1Móz 28,12	
10. hétfő	1Kor 5,7	
11. kedd	1Kor 10,4	
12. szerda	2Móz 24,7-8	
13. csütörtök	Jn 3,14-15	
14. péntek	Zsid 12,2	napnyugta: 16:17
15. szombat	Jób 33,24	
16. vasárnap	Zsolt 22,3	
17. hétfő	Péld 8,22-30	
18. kedd	Ésa 61,1	
19. szerda	Ésa 12,2-3	
20. csütörtök	Ésa 43,1	
21. péntek	Ésa 42,1-3	napnyugta: 16:26
22. szombat	Gal 3,22-24	
23. vasárnap	Ésa 49,8-9	
24. hétfő	Zsid 3,5-6	
25. kedd	Rm 3,30-31	
26. szerda	Rm 6,1-2	
27. csütörtök	Ésa 33,22	
28. péntek	Rm 5,8-10	napnyugta: 16:37
29. szombat	1Jn 4,13-15	
30. vasárnap	2Kor 10,4-5	
31. hétfő	Ésa 50,4	

Február

1. kedd	Jn 1,9-11	
2. szerda	Jn 1,14	
3. csütörtök	Gal 4,4-5	
4. péntek	Fil 2,8	napnyugta: 16:48
5. szombat	Jn 3,35-36	
6. vasárnap	Rm 8,38-39	
7. hétfő	Rm 8,38-39	
8. kedd	Jel 12,4-5	
9. szerda	Ésa 9,6	
10. csütörtök	Rm 8,32	
11. péntek	1Jn 3,10-11	napnyugta: 16:59
12. szombat	1Jn 3,5	
13. vasárnap	Lk 2,52	
14. hétfő	Zsid 10,1; 5-7	
15. kedd	Zsid 2,18	
16. szerda	Zsid 2,17	
17. csütörtök	Ef 3,16-17	
18. péntek	Ésa 44,22-23	napnyugta: 17:09
19. szombat	Jn 4,14	
20. vasárnap	Jer 17,14	
21. hétfő	Rm 8,34	
22. kedd	Ésa 9,2	
23. szerda	Jn 15,8	
24. csütörtök	Kol 2,6-7	
25. péntek	Mt 7,28-29	napnyugta: 17:20
26. szombat	Zsolt 139,17	
27. vasárnap	Ésa 52,7	
28. hétfő	Zsolt 40,18	

IGÉK MINDEN NAPRA

Március

1. kedd	Jn 9,4-5	
2. szerda	Jn 5,34; 41	
3. csütörtök	Fil 2,5-7	
4. péntek	1Jn 1,9	napnyugta: 17:31
5. szombat	Mk 9,2; 6	
6. vasárnap	Zsid 10,17	
7. hétfő	Jn 1,52	
8. kedd	Mt 8,8-10	
9. szerda	Jak 4,7-8	
10. csütörtök	Mt 12,49-50	
11. péntek	Zsolt 27,9-11	napnyugta: 17:41
12. szombat	1Kor 1,30	
13. vasárnap	Fil 4,5-7	
14. hétfő	Kol 3,15	
15. kedd	Mt 8,25-26	
16. szerda	Zsolt 40,17	
17. csütörtök	Mt 4,23	
18. péntek	Lk 4,22	napnyugta: 17:51
19. szombat	Zsolt 62,6; 9	
20. vasárnap	Lk 11,1	
21. hétfő	Zsolt 68,20	
22. kedd	Mt 14,29-31	
23. szerda	Jn 6,33-34	
24. csütörtök	Jn 6,56	
25. péntek	Jn 6,35	napnyugta: 18:01
26. szombat	Jn 6,63	
27. vasárnap	Zsolt 119,114	
28. hétfő	Jn 6,68	
29. kedd	Mt 9,35	
30. szerda	2Kor 5,17	
31. csütörtök	Zsolt 40,8-9	

A reggeli igéket *Az én életem ma* című könyvből idéztük.